

Tagarada u Adarakpi Ukukpa u kadyanshi

Tagarada u adarakpi u bidya ta mele a kaci ka ulya kayala n udarakpusa u da Kashila ka nakai aza a Isara'ila n adarakpi a le. Tagarada vi uyan ta kadyanshi a kaci ka Kain ka Utakpa u Unyushi u Cingi n abiki a atoni a da a'ari n kalen. Tagarada u adarakpi u yan ta dem kadyanshi a kaci ka uwulukpe, wata, u takpana ili i'ya a wulukpei n i'ya i'ari na nshinda, nala dem mele ma wenike ta tyoku da ama a ka rongo mai n atoku a le, kpam a wenike aza a unambi uciga. Uwenishike u pige u tagarada u na vi u da uwulukpi u Kashila n tyoku da ama a ne a ka lyaka yi kayala, kpam n tyoku da a ka shamkpa kazuwamgbani n <<Kashila ka uwulukpi ka Sama'ila.>> Idani i'ya a lakai ureve pini a tagarada vi i'a ta a masala ma 19:18, i'ya Yesu isaɪ mele ma pige ma ire, <<Ciga utoku u vunu tyoku da va ciga kaci ka vunu.>>

Ili i'ya i'ari pini a tagarada u na vi

Mele a kaci ka udarakpusa u pige 1:1--7:38

Uneke u Haruna n alobo a ne a manyan ma tsudarakpi 8:1--10:20

Mele a kaci ka uwulukpe na nshinda 11:1--15:33

Kain ka Utakpa u Unyushi u Cingi 16:1-34

Mele a kaci ka utakuma u mpasa 17:1-16

Mele a kaci ka uwulukpi 18:1--22:33

Mele a kaci ka a'ayin a uwulukpi 23:1--25:55

Una u shinga n una u cingi 26:1-46
Utsupuka kune a asu u Magono ma Zuba 27:1-34

Udarakpa u urunukpa

¹ Magono ma Zuba ma isai Musa a asuvu u Katani ka Ugawunsa, u danai,

² <<Tonuko aza a Isara'ila kadyanshi ka na: A'ayin a da baci uza roku a asuvu a de wa yanka Magono ma Zuba kune, u tuko a asuvu a ushiga u anaka ko u nlala.

³ <<Kune ku vuma ki udarakpa u urunukpa u da baci a asuvu a ushiga u anaka, u tuko kagono ka ka lyopoi wa. U kana ta u tuko ka a utsutsu u Katani ka Ugawunsa, tsara udarakpa vi u woko ili i uwusha a asu u Magono ma Zuba.

⁴ U kana ta uza da u tukoi udarakpa vi u tadangu kukere ku ne a kaci ka manama mi tsara ma woko ili i uwusha i utakpa u unyushi u cingi u ne.

⁵ Vuma vi u kida kagono ka madyondyom ki a kapala ka Magono ma Zuba, aku alobo a Haruna aza da a'ari adarakpi a tuko mpasa mi, aku a vishanasa n da gba a apashi a nishi a asudarakpa u da wari a utsutsu u Katani ka Ugawunsa ki.

⁶ Vuma vi u minyi manama ma udarakpa u urunukpa vi, aku u kida ma agbidi-agbidi.

⁷ Alobo a Haruna kadarakpi a da a dari ndanga a asudarakpa vi aku a tasuku akina.

⁸ Alobo yi a dari agbidi a inyama yi kabolo n kaci n manivi ma ne a zuba u ndanga n da ma tasa a asudarakpa vi.

⁹ Vuma vi u zai ucanga u katsuma n akpete, aku kadarakpi ki ka runukpa i'ya gba a asudarakpa. U

tuko u^{da}ra^{ka}pa u urunukpa, kune ku ilikulya ku magulaⁿⁱ ma shinga ka a yain n akina ubana a asu u Magono ma Zuba.

¹⁰ <<Kune ku vuma ki u^{da}ra^{ka}pa u urunukpa u ^{da} baci asuvu ushiga u a'ondom ko tani u nryadiga, u ka^{na} ta u tuko kagono ka ka lyopoi wa.

¹¹ U ki^{da} ma a upashi u ga^{di} u asu^{da}ra^{ka}pa a kapala ka Magono ma Zuba, kpam a^{lo}bo a Haruna ka^{da}ra^{ka}pi a vishanasa mpasa mi a apashi a nishi a asu^{da}ra^{ka}pa vi gba.

¹² U ki^{da}sa i'ya agbidi-agbidi ka^{bo}lo n kaci n manivi, aku ka^{da}ra^{ka}pi ka dari i'ya a zuba u ndanga n ^{da} ma^{ri} n akina a asu^{da}ra^{ka}pa vi.

¹³ U zaⁱ ucanga u ka^{tsu}ma vi n akpete yi dem, pini nala, ka^{da}ra^{ka}pi ka tuko u ^{da} aku u runukpa u ^{da} a zuba u asu^{da}ra^{ka}pa vi. Wa woko ta u^{da}ra^{ka}pa u urunukpa, kune ku ilikulya ku magulaⁿⁱ ma shinga ka a yain n akina ubana a asu u Magono ma Zuba.

¹⁴ <<Kune ku vuma ki ubana a asu u Magono ma Zuba u^{da}ra^{ka}pa u urunukpa u nnu u ^{da} baci, she u tuko a'a^{dy}a ko tani ntambara.

¹⁵ Ka^{da}ra^{ka}pi ka tuko manu mi a asu^{da}ra^{ka}pa, u piyanla u^{dy}oku vi u takpa u ^{da} aku u runukpa u ^{da} a zuba u asu^{da}ra^{ka}pa vi. U ka^{na} ma tyoku ^{da} mpasa ma ^{do}ro a kapashi ka asu^{da}ra^{ka}pa vi.

¹⁶ U takpa ka^{tsa}ntsān ka u^{dy}oku u manu n ilya i'ya i'a^{ri} pini asuvu, aku u vu^{ta}la a upashi u kasana u asu^{da}ra^{ka}pa a asu u ^{da} a tsu tsungusu kakomo.

¹⁷ Aku u ba^{na} ashan a ne u ka^{ri} ma, shegai wa pece ma wa. Ka^{da}ra^{ka}pi ki ka runukpa ma

a asuḍarakpa a zuba u ndanga n ḍa maṛi a akina a asuḍarakpa vi. Wa woko ta uḍarakpa u urunukpa, kune ku ilikulya ku magulaṇi ma shinga ka a yain n akina ubana a asu u Magono ma Zuba.>>

2

Uḍarakpa u ilya

¹ Magono ma Zuba ma lyai kapala n kadyan-shi, <<A'ayin a ḍa baci vuma wa tuko kune ku uḍarakpa u ilya a kapala ka Magono ma Zuba, uḍarakpa vi u woko u kira ku lewu kpam u tsungu manivi n ili i magulaṇi i urunukpa pini a zuba.

² U tuko u ḍa asu u alobo a Haruna aza ḍa a'ari adarakpi. Kadarakpi ka ka yan manyan pini vi ka kene kira ku lewu a kukere ku ne tipi ka vuma vi u tukoi vi, n manivi n ili i magulaṇi yi gba. Kadarakpi ki ka runukpa i'ya ka woko kunzu ku ucibusa n asuḍarakpa vi. Wa woko ta kune ku ilikulya ku magulaṇi ma shinga ka a yain n akina ubana a asu u Magono ma Zuba.

³ Ili i'ya ya buwa a asuvu a uḍarakpa u ilya vi, i Haruna n alobo a ne i'ya. Ili i uwulukpi i'ya cika i kune ku ilikulya ku magulaṇi ma shinga ka a yain n akina ubana a asu u Magono ma Zuba.

⁴ <<Ili i'ya a zungi a kalele i'ya baci vuma vi u tukoi kune ku uḍarakpa u ilya, she a yain i'ya n kira ku lewu. A yain burodi u apeteli u ḍa u nambai yisti u ḍa a juḍugi n manivi ko amasa a katali a ḍa a nambai yisti a ḍa a gbarakai manivi.

⁵ Uḍarakpa u ilya u vunū a zungu baci u ḍa a mabaluwa ma udatsunku, she a yain u ḍa n kira ku lewu ka ka nambai yisti ka vu juḍugi n manivi.

⁶ Vu jibusa u da kenu-kenu, vu doku vu tsunku u da manivi; udarākpa u ilya u da.

⁷ Udarākpa u ilya u vunu a kangala baci u da a mabaluwa, she a yain u da n kira ku lewu n manivi.

⁸ Vu tuko Magono ma Zuba udarākpa u ilya u da a yain n ili i na yi. Vu naka u da kadarākpi, eyi kpan u banka u da a asudarākpa.

⁹ U dangasa kunzu ku ucibusa ku kune ku udarākpa u ilya, aku u runukpa u da a zuba u asudarākpa, kune ku ilikulya ku magulani ma shinga ka a yain n akina ubana a asu u Magono ma Zuba ka la vi.

¹⁰ Ili i'ya ya buwa a asuvu a udarākpa u ilya vi, i Haruna n alobo a ne i'ya. Ili i uwulukpi i'ya cika i kune ku ilikulya ka a yain n akina ubana a asu u Magono ma Zuba.

¹¹ <<Udarākpa u ilya wa la u da ya naka Magono ma Zuba u da a ka tsungu yisti wa, kpaci a ka runukpa yisti ko ishigi a kune ku ilikulya ubana a asu u Magono ma Zuba wa.

¹² Ya fuda ta i tuko u da kune a ilimaci i kagita ubana a asu u Magono ma Zuba, shegai a ka yan udarākpa n u da a asudarākpa u woko kune ku magulani ma shinga wa.

¹³ I tsungu mkpadi a kune ku udarākpa u ilya u da baci dem ya yan. Kotsu i kpada utsungu mkpadi a udarākpa u ilya u de wa, kpaci mkpadi ma cibuga da ta kazuwamgbani ka de n Kashila. U kana ta i naka kune ku udarākpa u ilya u de gba na mkpadi.

¹⁴ <<Ya tuko baci udarākpa u ilya u ilimaci i kagita asu u Magono ma Zuba, she i naka

uḍarākpa u ilya i savu i'ya a datsuki kpam a kparaì.

¹⁵ I tsunku u ḍa manivi i tsungu ili i magulaṇi; uḍarākpa u ilya u ḍa.

¹⁶ Aku kaḍarākpi ka runukpa kunzu ka ucibusa u kira ka ilya i'ya a wiryai vi n manivi, n ili i magulaṇi i urunukpa yi gba; kune ku ilikulya ubana a asu u Magono ma Zuba ka la vi.>>

3

Uḍarākpa u ndishi n shinga (Adkp 7:11-21)

¹ Magono ma Zuba ma lyai kapala n kadyan-shi, <<A'ayin a ḍa baci vuma wa tuko kune ku uḍarākpa u ndishi n shinga a asuvu a ushiga u anaka u ne, u tuko Magono ma Zuba kagono ko tani kanuku ka ka lyopoi wa.

² U kaṇa ta u taḍangu kukere ku ne a kaci ka manama ma uḍarākpa mi, u kiḍa ma a utsutsu u Katani ka Ugawunsa. Aku aloba a Haruna aḍarākpi a vishanaṣa mpasa mi a apashi a asuḍarākpa vi gba.

³ Asuvu uḍarākpa u ndishi n shinga vi, ili i'ya wa yanka kune ku ilikulya ubana a asu u Magono ma Zuba i'ya na: manivi ma ma palai ucanga u katsuma n ma maṛi a zuba u ucanga u katsuma vi gba.

⁴ U takpa dem nluba n re n manivi ma ma paḍara le n kapashi ka ka lai tsulobo a asu u akada, u ḍa a ka takpa kabolo na nluba n re n nala mi.

⁵ Aku aloba a Haruna adarākpi a runukpa i'ya a zuba u asudarākpa, kabolo n udarākpa u urunukpa u da wari a ndanga ma akina; kune ku ilikulya ku magulani ma shinga ka a yain n akina ubana a asu u Magono ma Zuba ka la vi.

⁶ <<U kana baci kune ku udarākpa u ndishi n shinga vi ubana a asu u Magono ma Zuba asuvu a ushiga u nlala u da baci, she u tuko kagono ko tani kanuku ka ka lyopoi wa.

⁷ Maku ma macon ma baci u tukoi adama a udarākpa vi, she u tuko ma a kapala ka Magono ma Zuba.

⁸ U kana ta u tadangu kukere ku ne a kaci ka manama ma udarākpa mi, u kiɗa ma a utsutsu u Katani ka Ugawunsa. Aku aloba a Haruna a vishanasa mpasa mi a apashi a asudarākpa vi gba.

⁹ Asuvu udarākpa u ndishi n shinga, ili i'ya i kanai u tuko adama a kune ku ilikulya ubana a asu u Magono ma Zuba i'ya na: uwunja vi gba n manivi ma ne a kiɗa u da a asu u da a gawunsai n katele ka kucina n manivi ma ma palai ucanga u katsuma n ma mari a zuba u ucanga u katsuma vi gba.

¹⁰ Na nluba n re n manivi ma ma padara le n kapashi ka ka lai tsuloba a asu u akaɗa, u da a ka takpa kabolo na nluba n re n nala mi.

¹¹ Kaɗarākpi ki ka runukpa i'ya a zuba u asudarākpa; kune ku ilikulya ubana a asu u Magono ma Zuba ka la vi.

¹² <<Vuma vi u tuko baci maryadiga adama a udarākpa, she u tuko ma a kapala ka Magono ma Zuba.

¹³ U kaṇa ta u taḍangu kukere ku ne a kaci ka manama ma uḍarākpa mi, u kiḍa ma a utsutsu u Katani ka Ugawunsa. Aku alobo a Haruna a vishanaṣa mpasa mi a apashi a asuḍarākpa vi gba.

¹⁴ Asuvu uḍarākpa vi, ili i'ya u kaṇai u tuko adama kune ku ilikulya ubana a asu u Magono ma Zuba i'ya na: manivi ma ma palai ucanga u katsuma n ma maṛi a zuba ucanga u katsuma vi gba.

¹⁵ Na nluba n re n manivi ma ma paḍara le n kapashi ka ka lai tsulobo a asu u akaḍa, u ḍa a ka takpa kabolo na nluba n re n nala mi.

¹⁶ Kaḍarākpi ki ka runukpa i'ya a zuba u asuḍarākpa; kune ku ilikulya ku magulaṇi ma shinga ka a yain n akina ubana a asu u Magono ma Zuba ka la vi. Gba manivi mi ma Magono ma Zuba ma.

¹⁷ U kaṇa ta ya lya manivi ma nnama ko mpasa wa. Mele ma na mi ma yan ta pini a uyan u ḍe ushani ubana, a asu u ḍa baci dem ya dusuku.>>

4

Uḍarākpa u uwulukpe

¹ Magono ma Zuba ma tonukoi Musa:

² <<Tonuko aza a Isara'ila ili i'ya a ka yan i'ya na a'ayin a ḍa baci uza u yain unyushi u ḍa u revei n u ḍa wa, kpam u kodoi mele ma te asuvu a mele ma Magono ma Zuba.

³ Magono ma Adarākpi ma yan baci unyushi, hal unyushi vi u zuwai ama a wokoi aza a unyushi, she u tuko kagono ka kanaka ka ka

lyopoi wa, ka woko uḡaraḡpa u uwulukpe ubana a asu u Magono ma Zuba adama a unyushi u ḡa u yain vi.

⁴ U ḡana ta u tuko kagono ka kanaka ki a ut-sutsu u Katani ka Ugawunsa a kapala ka Magono ma Zuba, u taḡangu kukere ku ne a kaci ka kanaka ki, u kiḡa ka a kapala ka Magono ma Zuba.

⁵ U kene mpasa n kanaka mi u uka n ḡa a Katani ki.

⁶ U doḡongi majubu ma ne a asuvu a mpasa mi u vishanaḡa n ḡa kushindere a kapala ka Magono ma Zuba, a kapala ka kunya ku ubaraḡpa ka ḡari a asuvu a Asu u Uwulukpi.

⁷ Wa kene ta ḡpam asuvu a mpasa mi u tsungu n ḡa a avana u asuḡaraḡpa u urunukpa u ili i magulaḡi u ḡa waḡi asuvu a Katani ka Ugawunsa a kapala ka Magono ma Zuba. Pini nala, mpasa n ḡa n buwai vi, u tsungu n ḡa a kami ka asuḡaraḡpa u uḡaraḡpa u urunukpa u ḡa waḡi a utsutsu u Katani ka Ugawunsa.

⁸ U takpa ḡba manivi ma kanaka ka a ka yanka uḡaraḡpa u uwulukpe vi, n manivi ma ma palai ucanga u katsuma n ma maḡi a zuba u ucanga u katsuma vi ḡba.

⁹ U takpa dem nluba n re n manivi ma ma paḡara le n kapashi ka ka lai tsulobo a asu u akaḡa, u ḡa a ka takpa kaḡolo na nluba n re n nala mi.

¹⁰ U takpa i'ya dere tyoku ḡa a tsu takpa u kanaka ka a tsu yanka uḡaraḡpa u ndishi n shinga, aku kaḡaraḡpi ka runukpa i'ya a zuba u asuḡaraḡpa u uḡaraḡpa u urunukpa.

¹¹ Shegai u bidya ukpan u kanaka vi n inyama yi gba n kaci n akpete n ucanga u katsuma n awuyen yi dem,

¹² wata, u bidya gba apashi a ikyamba i kanaka a da a buwai vi u wutukpa a da a uroto u agali a asu u da a wulukpei u da a tsu wotsongusu kakomo, nte wa runukpa a da pini de.

¹³ <<Gba kakuma ka aza a Isara'ila a yan baci unyushi u da ama ushani a revei n u da wa, kpm a kodoi mele ma te a asuvu a mele ma Magono ma Zuba, ko a reve baci n unyushi vi wa, nala u zuwa le ta gba a woko aza a unyushi.

¹⁴ A tuwa baci a revei n unyushi vi, gba le she a tuko kagono ka kanaka ka a ka yan udarakpa u uwulukpe a utsutsu u Katani ka Ugawunsa.

¹⁵ Nkoshi n kakuma ka ama n tadangu akere a le a kanaka ki a kapala ka Magono ma Zuba, aku uza u te u le u kida ka a kapala ka Magono ma Zuba.

¹⁶ Magono ma Adarḗkpi ma kene mpasa n kanaka mi u uka a asuvu a Katani ka Ugawunsa.

¹⁷ U doḡongu majubu ma ne asuvu mpasa mi u vishanaṣa n da hal kushindere a kapala ka Magono ma Zuba, a kapala ka kunya ku ubarakpa ka kari a Asu u Uwulukpi.

¹⁸ U kene kpm n da u gbara n da a avana a asudarḗkpa u da wari asu u Katani ka Ugawunsa. N da n buwai vi, u tsungu n da a kami ka asudarḗkpa u udarakpa u urunukpa u da wari a utsutsu u Katani ka Ugawunsa.

¹⁹ U takpa gba manivi ma kanaka ki aku u runukpa ma a zuba u asudarḗkpa.

²⁰ U yanka kagono ka kanaka ka na ki dere tyoku ḡa u yankai ka a yankai uḡarākpa u uwulukpe. Nala kaḡarākpi ki ka takpa unyushi u cingi u ama, kpam Kashila ka cimbusuka le ta.

²¹ Aku u wutukpa kanaka ki a uroto u agali u runukpa ka tyoku ḡa u yankai ka kagita ki, kpaci uḡarākpa u uwulukpe u ḡa adama a kakuma ka ama ki.

²² <<Uzapige yan baci unyushi u ḡa u revei n u ḡa wa, hal u kodoi mele ma te a asuvu a mele ma Magono ma Zuba Kashila ka ne, nala zuwa yi ta u woko uza u unyushi.

²³ A'ayin a ḡa baci a tonuko yi unyushi u ḡa u yain vi, she u tuko magaji ma ma lyopoi wa, u yain uḡarākpa.

²⁴ U tadangu kukere ku ne a kaci ka magaji mi, aku u kiḡa ma asu u ḡa a ka kiḡasa nnama adama a uḡarākpa u urunukpa a kapala ka Magono ma Zuba. Uḡarākpa u uwulukpe u ḡa.

²⁵ Kaḡarākpi ka ḡobongu majubu ma ne a mpasa mi, aku u gbara n ḡa a avana a asuḡarākpa u uḡarākpa u urunukpa vi. N ḡa n buwai vi, u tsungu n ḡa a kami ka asuḡarākpa u uḡarākpa u urunukpa vi.

²⁶ Kaḡarākpi ki ka runukpa ta manivi ma magaji mi gba a zuba u asuḡarākpa tyoku ḡa a tsu yan n manivi ma uḡarākpa u ndishi n shinga, nala kaḡarākpi ka takpa unyushi u cingi u uzapige vi adama a unyushi u ne, kpam Kashila ka cimbusuka yi ta.

²⁷ <<Uza roku a asuvu a kakuma ka aza a Isara'ila u yan baci unyushi u ḡa u revei n u ḡa wa, hal u kodoi mele ma te a asuvu a mele ma

Magono ma Zuba, nala zuwa yi ta u woko uza u unyushi.

²⁸ A'ayin a da baci a tonuko yi unyushi u da u yain vi, u tuko kanuku ka malala ka ka lyopoi wa, u yain udarākpa adama a unyushi u da u yain vi.

²⁹ U tadangu kukere ku ne a kaci ka malala ma udarākpa u uwulukpe, aku u kida ma asu u da a ka kida nnama adama a udarākpa u urunukpa.

³⁰ Kadarākpi ka doḡongu majubu ma ne a mpasa mi aku u gbara n da a avana a asudarākpa u udarākpa u urunukpa. N da n buwai vi, u tsungu n da a kami ka asudarākpa vi.

³¹ U wutukpa manivi mi gba tyoku da a tsu yan n manivi ma udarākpa u ndishi n shinga, aku u runukpa ma a asudarākpa. U woko ta udarākpa u magulani ma shinga ubana a asu u Magono ma Zuba. Nala kadarākpi ki ka yan udarākpa u utakpa unyushi u cingi adama a unyushi u cingi u vuma vi, kpam Kashila ka cimbusuka yi ta.

³² <<Shegai u tuko baci maku ma macon adama a udarākpa u uwulukpe vi, u kana ta u tuko kanuku ka ka lyopoi wa.

³³ U tadangu kukere ku ne a kaci ka macon ma udarākpa u uwulukpe vi, aku u kida ma asu u da a ka kida nnama adama a udarākpa u urunukpa.

³⁴ Kadarākpi ka doḡongu majubu ma ne a mpasa mi, aku u gbara n da a avana a asudarākpa u udarākpa u urunukpa. N da n buwai vi, u tsungu n da a kami ka asudarākpa vi.

³⁵ U wutukpa manivi mi gba tyoku da a tsu yan n manivi ma macon ma udarākpa u ndishi n shinga, aku u runukpa ma a asudarākpa a zuba u kune ku ilikulya ubana a asu u Magono

ma Zuba. Nala kaḡaraḡpi ki ka yan uḡaraḡpa u utakpa unyushi u cingi adama a unyushi u cingi u vuma vi, kpam Kashila ka cimbusuka yi ta.>>

5

¹ Magono ma Zuba ma lyai kapala n kadyanshi, <<A isa vu baci vu yain kadyanshi a kaci ka ili i'ya vu wenei ko tani vu revei, aku vu 'yuwain uyan kadyanshi, vu yan ta unyushi kpam wa ta a kaci ka vunu.

² Ko tani vuma sawa baci ili i'ya i'ari na nshinda n ureve u ne wa, ko kakushe ka manama ma mete ma nshinda ko kpam ka ma kuwa, ko kakushe ka manama ma nshinda ma ma kabura a iyamba, wa woko ta na nshinda kpam uza u unyushi, ko an u woko i u reve wa.

³ Vuma sawa baci dem nshinda n da n wutai a ikyamba i vuma bawu u revei n da ma zuwa vuma u woko na nshinda, u tuwa u reve baci, wa woko ta uza u unyushi.

⁴ Vuma yan baci kpam maloko ma utsina bawu u yawunsai, u da wa yan ili i roku i shinga ko i cingi n ureve u ne wa, u tuwa u reve baci, wa woko ta uza u unyushi.

⁵ Vuma reve baci u yain unyushi u te a asuvu a nala yi, she u dana ucun u unyushi u da u yain vi.

⁶ U kana ta u tuko Magono ma Zuba ili i na i woko mavura ma unyushi u da u yain vi: U tuko kanuku ka macon ko kpam kanuku ka malala u woko uḡaraḡpa u uwulukpe, aku kaḡaraḡpi ki ka yain uḡaraḡpa u utakpa u unyushi u cingi adama unyushi u cingi u vuma vi.

⁷ <<Vuma vi wā baci n ucira u macon ko maryadiga wa, wa fūda tā wa tuko a'adya a re ko kpam mmuku ma ntambara n re ubana a asu u Magono ma Zuba u woko yi katsupi ka unyushi u ḏa u yain vi. U yanka ma te uḏarākpa adama unyushi u cingi u ḏa u yain vi, ma te kpam adama a uḏarākpa u urunukpa.

⁸ Wa tuko tā n ḏa a asu u kaḏarākpi. Kaḏarākpi ka gita uyan uḏarākpa uwulukpe, u piyanla udyoku vi shegai wa takpamgbana u ḏa wa.

⁹ Pini nala, u vishanaṣa mpasa n roku ma uḏarākpa u uwulukpe u ḏa u yain vi a apashi a asuḏarākpa, u ḏori mpasa n ḏa n buwai vi a kami ka a asuḏarākpa vi, kpaci uḏarākpa u uwulukpe u ḏa.

¹⁰ Manu ma ire mi kaḏarākpi ka yanka ma uḏarākpa u urunukpa derere tyoku ḏa mele ma danai. Nala kaḏarākpi ki ka yan uḏarākpa u utakpa unyushi u cingi adama unyushi u cingi u vuma vi, kpam Kashila ka cimbusuka yi tā.

¹¹ <<U kaṇa baci a'adya yi ko kpam mmuku ma ntambara n re mi n la baci ucira u ne adama u yanka uḏarākpa u uwulukpe u ne vi, she u tuko kakundatsu ka kuden ka te a asuvu a kupa ku kira ku lewu tsara a yanka yi uḏarākpa adama unyushi u cingi u ne. Wa tsungu manivi ko kpam ili i magulani asu u kira ki wa, kpaci uḏarākpa u uwulukpe u ḏa.

¹² Wa tuko tā kaḏarākpi kira ki, eyi kpam wa kene tā kira ki a kukere ku ne tipi ku woko kunzu ku ucibusa. Wa runukpa tā ka a zuba u asuḏarākpa tyoku u kune ku ilikulya ubana a asu u Magono ma Zuba, kpaci uḏarākpa u uwulukpe

u ɗa.

¹³ Nala kaɗarākpi ki ka yan uɗarākpa u utakpa unyushi u cingi a asuvu a unyushi u cingi u ɗa baci dem vuma vi u yain, kpam Kashila ka cimbusuka yi ta. Kira ka ku buwai vi ka woko ta ku kaɗarākpi, tyoku ɗa ku tsu woko ku ne a ka yan baci uɗarākpa u ilya.>>

Uɗarākpa u utsupa unyushi u cingi

¹⁴ Magono ma Zuba ma tonukoi Musa:

¹⁵ <<Vuma yan baci ukuna u cingi, kpam u yain unyushi u ɗa u revei n u ɗa wa, a kaci ka ili i uwulukpi i Magono ma Zuba, she u tuko kondom ka ka lyopoi wa, a asuvu a ushiga ubana a asu u Magono ma Zuba a una katsupi ka ne u woko yi uɗarākpa u utsupa unyushi u cingi. A ka yanka ta kondom ki ikebe dere n ikebe i azurufa i'ya a tsu yanka manyan a kuwa ku uwulukpi.

¹⁶ Wa yan ta kpam katsupi adama ili i uwulukpi i'ya u yain unyushi a kaci ka ne. U naka kpam kunzu ku te a asuvu a kunzu ku tawun a zuba, u naka kaɗarākpi uza ɗa wa takpa unyushi u cingi u ɗa u yain a asu u uɗarākpa kondom adama a utsupa unyushi u cingi, kpam Kashila ka cimbusuka yi ta.

¹⁷ <<Uza u yan baci unyushi kpam u kodoi mele ma te a asuvu a mele ma Magono ma Zuba ko u kpaɗa baci tani ureve, wa woko ta uza u unyushi kpam unyushi vi wa ta a kaci ka ne.

¹⁸ U kana ta u banka kaɗarākpi ki kondom ka ka lyopoi wa, a asuvu u ushiga, u yanka ka ikebe dere n tyoku ɗa kondom ka a tukoi adama a uɗarākpa u utsupa unyushi u cingi vi; kaɗarākpi

kpam ka takpa tā unyushi u cingi u vuma vi adama u unyushi u da u yain u revei n u da wa, kpam Kashila ka cimbusuka yi ta.

¹⁹ Udarākpa u utsupa unyushi u cingi u da; mayun, u yanka tā Magono ma Zuba unyushi u cingi.>>

6

¹ Magono ma Zuba ma tonukoi Musa:

² <<Vuma yan baci unyushi a ukuna u cingi ara Magono ma Zuba, wata, u yinsai utoku u ne asu u ili i'ya u naka yi kuzuwa ko u wusa yi ili, ko tani u yanka yi uboku, ko u ryafa yi.

³ Ko kpam a dana vuma tsara ili i'ya i puwain aku u yain kaban a kaci ka ili i'ya u tsarai, ko u tsinai utsina u kaban a kaci ka ili i'ya baci dem i tsu zuwa uza u yain unyushi u cingi.

⁴ Vuma yan baci asuvu a unyushi u nala vi hal a revei n unyushi u ne, she u gonuko ili i'ya u bokoi vi, ko ili i'ya u wusai ko ili i'ya a naka yi kuzuwa ko kpam ili i'ya i puwain aku u tsarai vi.

⁵ Ko tani ili i'ya u yankai utsina u kaban a kaci ka ne, wa gonuko ta uza u ili tyoku da i'ari yi hal gbam u doku yi kunzu ku te asuvu a kunzu ku tawun, kain ka nala ki ka wa yan udarākpa u utsupa unyushi u cingi u ne, kain ka dem wa gonuko uza vi ili i ne.

⁶ U kana ta u banka kadarākpi kondom ka ka lyopoi wa, a asuvu a ushiga u ncon, tsara u woko yi katsupi ka unyushi u cingi u da u yain. Kadarākpi ki ka yanka yi udarākpa u utsupa unyushi u cingi ubana a asu u Magono ma Zuba.

A ka kidumkpa tā ka ikebe dere n tyoku kondom ka a tukoi adama u udarākpa u uwulukpe vi.

⁷ Kaḍarākpi kpam ka takpa tā unyushi u cingi u ḍa u yan vi a kapala ka Magono ma Zuba, kpam Kashila ka cimbusuka yi tā ucun u unyushi u ḍa baci dem u yain.>>

Udarākpa u urunukpa

⁸ Magono ma Zuba ma tonukoi Musa:

⁹ <<Naḱa Haruna n alobo a ne mele a kaci ka udarākpa u urunukpa, udarākpa u urunukpa vi wa wansa tā a zuba u asudarākpa vi, akina a ḍa a'ari pini vi a ka wansa tā n a tasi.

¹⁰ Aku kain ka wansa baci, kaḍarākpi ka uka matogo ma kunya ku linin n magbidi ma ucaku u asuvu u aminya a linin aku u purā kakomo ka udarākpa u urunukpa u ḍa a yain a zuba u asudarākpa vi, u tsungu ka a ikengi asudarākpa vi.

¹¹ Aku u mondo aminya yi u uka a roku, pini nala, u purā kakomo ki u banka a uroto u agali yi, u wotsongu ka a asu u ḍa a wulukpei.

¹² Akina a ḍa a'ari a zuba u asudarākpa vi a ka rongo tā utasa, a ka cimbusa a ḍa wa. Usana dem kaḍarākpi ka rongo tā ugbatyangusu akina yi, u dari kpam udarākpa u urunukpa vi a zuba u akina yi, u runukpa dem manivi ma udarākpusa u ndishi n shinga a zuba u ne.

¹³ U ḱana tā akina yi a rongo u tasa a zuba u asudarākpa vi maco kotsu a cimba wa.

Udarākpa u ilya

14 <<Mele ma uḍarākpa u ilya ma na: alobo a Haruna a ka tuko tā u ḍa ubana a asu u Magono ma Zuba a kapala ka asuḍarākpa.

15 Kaḍarākpi ka te a asuvu a le ka shaḍangu kukere ku ne tipi n kira ku lewu ka uḍarākpa u ilya usatari n manivi, n ili magulaṇi i'ya i'ari a zuba u uḍarākpa u ilya vi gba, aku u runukpa ka ka woko kunzu ku ucibusa ku magulaṇi ma shinga ubana a asu u Magono ma Zuba a zuba u asuḍarākpa vi.

16 Haruna n alobo a ne a lyai kabuwi ka ili i'ya i buwai a uḍarākpa u ilya vi. A lyai ka bawu yisti a asu u uwulukpi, wata, ulanga u Katani ka Ugawunsa.

17 A yain u ḍa bawu a tsungi yisti, mpa Magono ma Zuba n neke tā ka a una u kunzu ku kune ku ilikulya ka a naḱa mu. Tyoku u uḍarākpa u uwulukpe n uḍarākpa u utsupa unyushi u cingi, u kaṇa tā u woko uwulukpi cika.

18 Gba mmuku n tsikaya n Haruna a'ali a ka fuḍa tā a lyai. U woko ḍe kunzu ku kune ku ilikulya ubana ara Magono ma Zuba. Mele ma na mi ma yan tā pini a uyan u ḍe ushani ubana. Gba uza ḍa baci u sawai uḍarākpusa vi u kaṇa tā u pana ikyamba i uwoko uwulukpi.>>

19 Magono ma Zuba ma tonukoi Musa:

20 <<Kune ka Haruna n alobo a ne a ka tuko Magono ma Zuba ka na, a kain ka a ka tsunku uza u te a asuvu a le manivi ma uneke u woko kaḍarākpi: Kunzu ku te asuvu a kunzu kupa ku kakundatsu ka kuden ku kira ku lewu ku kune ku uḍarākpa u ilya ku kain dem, a tuko kagbidi n usana kagbidi kpam n kuvuli.

²¹ A vura u da aku a kangala u da n manivi a mabaluwa ma udatsunku, pini nala, vu koduso u da vu yain udarākpa u ilya u magulaṇi ma shinga ubana a asu u Magono ma Zuba.

²² Asuvu a kagali ka Haruna a'ali, uza da baci dem a tsunki manivi ma uneke a kaci aya wa woko Magono ma Adarākpi, aya wa yan udarākpa u nala vi ubana a asu u Magono ma Zuba, a runukpa u da gba. U gan ta a toni mele ma nala mi ubana.

²³ Udarākpa u ilya u kaḍarākpi dem a ka runukpa ta u da gba, u kaṇa ta a ka lya u da wa.>>

Udarākpa u uwulukpe

²⁴ Magono ma Zuba ma tonukoi Musa:

²⁵ <<Tonuko Haruna n alobo a ne mele ma udarākpa u uwulukpe ma na mi: A asu u da a tsu kiḍa manama ma udarākpa u urunukpa nte dem a ka kiḍa pini manama ma udarākpa u uwulukpe a kapala ka Magono ma Zuba. Udarākpa u nala vi wa ta n uwulukpi cika.

²⁶ Kaḍarākpi ka ka yain udarākpa u uwulukpe vi, aya u kaṇai u lyai u da a asu u uwulukpi, wata, ulanga u Katani ka Ugawunsa.

²⁷ Uza da baci dem ko ili i'ya baci i sawai inyama yi ya pana ta ikyamba i uwoko uwulukpi, mpasa n ne kpam n pada baci a matogo u kaṇa ta a zai matogo mi a asu u uwulukpi.

²⁸ A suwan baci inyama yi a magbodo ma cin, u kaṇa ta a taṣa ma, shegai a magbodo ma urim ma baci a suwain i'ya, u kaṇa ta a saḍara ma aku a zai ma n mini.

²⁹ Kalobo ka baci dem kari a kuwa ku adarākpi ka fudā tā ka takuma inyama yi; kpaci ilī i uwulukpi i'ya cika.

³⁰ Shegai a ka takuma inyama i manama ma udarākpa u uwulukpe ma a kenei mpasa n ne a ukai asuvu a Katani ka Ugawunsa adama utakpa unyushi u cingi a asu u uwulukpi wa, u kana tā a runukpa i'ya gbende.>>

7

Udarākpa u utsupa unyushi u cingi

¹ Magono ma Zuba ma lyai kapala n kadyanshi, <<Mele ma udarākpusa u utsupa unyushi u cingi ma na, ma tā n uwulukpi cika.

² A asu u dā a tsu kida manama ma udarākpa u urunukpa nte dem a ka kida pini manama ma udarākpa u utsupa unyushi u cingi, aku kadarākpi ka vishanaṣa mpasa mi a apashi a asudarākpa vi gba.

³ Kadarākpi ki ka yain udarākpa n manivi mi gba a zuba u asudarākpa, wata, uwunja vi gba n manivi ma ne n manivi ma ma palai ucanga u katsuma,

⁴ na nluba n re n manivi ma ma padara le n kapashi ka ka lai tsulobo a asu u akada, u dā a ka takpa kabolo na nluba n re n nala mi.

⁵ Kadarākpi ka runukpa i'ya a asudarākpa, kune ku ilikulya ka ubana a asu u Magono ma Zuba. Nala udarākpa u utsupa unyushi u cingi u dā.

⁶ Kalobo ka dem kari a kuwa ku adarākpi ka fudā tā ka takuma inyama yi, shegai u kana tā a

takuma i'ya a asu u uwulukpi, kpaci ili i uwulukpi i'ya cika.

⁷ <<Mele ma uḁarākpa u utsupa unyushi u cingi n uḁarākpa u uwulukpe ma te ma. Kaḁarākpi ka baci dem ka yain manyan ma utakpa unyushi u cingi vi aya wa bidya inyama i uḁarākpa i'ya i buwai vi.

⁸ Kaḁarākpi ka baci kpam ka yain uḁarākpa u urunukpa adama a uza roku, u bidya ukpan u manama ma a yankai uḁarākpa vi.

⁹ Uḁarākpa u ilya u ḁa baci dem a zungi a kalele ko a kangalai a mabaluwa ko a mabaluwa ma udatsunku, wa woko tā u kaḁarākpi uza ḁa u yain uḁarākpa vi.

¹⁰ Shegai gba uḁarākpa u ilya u ḁa u buwai, u ḁa a juḁugi n manivi ko kpam a kpaḁai ujuḁugu, wa woko tā u alobo a Haruna gba n kagali ka ne, kpam a pecike le dere-dere.>>

Uḁarākpa u ndishi n shinga

¹¹ Magono ma Zuba ma tonukoi Musa: <<Mele ma uḁarākpa u ndishi n shinga ma na, u ḁa a ka yanka Magono ma Zuba.

¹² Adama a ucikpa u ḁa baci vuma vi u yain uḁarākpa vi, she u yain u ḁa kabolo n burodi u apeteli u ḁa u nambai yisti u ḁa a juḁugi n manivi, n amasa a katali a ḁa a nambai yisti a ḁa a gbaraḁai manivi, n burodi u apeteli u ḁa a yain n kira ku lewu ka a juḁugi n manivi.

¹³ Kabolo n uḁarākpusa u ndishi n shinga u ucikpa, aku a tuko burodi u apeteli u ḁa a yain n yisti.

¹⁴ U kana ta u tuko burodi u te u te a asuvu u^odarak^op^ousa u da u yansai na vi, adama u kune ubana a asu u Magono ma Zuba, nala vi wa woko ta u ka^odarak^op^oi uza da u vishana^osai mpasa adama a u^odarak^op^oa u ndishi n shinga vi.

¹⁵ U kana ta a takuma inyama i u^odarak^op^oa u da u yain adama u^odarak^op^oa u ndishi n shinga u ucikpa a kain ka a yanka yi vi, kotsu a asaka inyama yi i wansa wa.

¹⁶ Shegai kune ku ne adama a ushadangu u utsina ka baci, ko kpam kune ku uciga u kaci u ne, she a takuma i'ya a kain ki, i'ya baci kpam i buwai, a takuma i'ya kain ka wansa baci.

¹⁷ Inyama yi i kotso baci wa ubana a kain ka tatsu, u kana ta a runukpa i'ya.

¹⁸ A takuma baci inyama i u^odarak^op^oa u da a yain adama u u^odarak^op^oa u ndishi n shinga asuvu a kain ka tatsu, a ka wushuku n uza da u yain u^odarak^op^oa vi wa, kpam a ka naka u da karinga wa. Inyama yi ya woko ta ili i icadi, kpam uza da baci dem u takumai i'ya, mpasa ma unyushi mi ma ta a kaci ka ne.

¹⁹ <<Inyama yi i sawa baci ili i'ya i'ari na nshinda, a ka takuma i'ya wa, a runukpa i'ya. Inyama i u^odarak^op^oa i'ya baci a wulukpei, uza da baci dem a wulukpei wa fuda ta u takuma i'ya.

²⁰ Shegai uza u nshinda da baci dem u takumai inyama i u^odarak^op^oa u ndishi n shinga u da a yain ubana a asu u Magono ma Zuba, a ka pece yi ta n ama a ne.

²¹ Uza roku u sawu baci ili i nshinda ko uza da baci ko asuvu a nnama n kuwa ko tani gba ili i'ya i'ari n icadi, kpam u takumai inyama i u^odarak^op^oa u ndishi n shinga u da a yankai Magono ma Zuba.

Ucun u vuma u nala vi, a ka pece yi tā n ama a ne.>>

A bishinkai utakuma manivi na mpasa

²² Magono ma Zuba ma tonukoi Musa:

²³ <<Tonuko aza a Isara'ila vu dana: Kotsu i takuma manivi ma anaka ko ma ncon ko tani ma nryadiga wa.

²⁴ Manivi ma manama ma ma kuwaḡ agifa* n manivi ma manama ma nnama n mete n wunai, a ka fuda tā a yanka ma manyan ma roku, shegai kotsu a takuma ma wa ko kenu.

²⁵ Gbaḡ uza ḡa baci u takumai manivi ma manama ma kune ku ilikulya ubana a asu u Magono ma Zuba, a peci yi n ama a ne.

²⁶ Asu u ḡa baci dem i dusuki ya takuma mpasa n manu ko tani ma nnama wa.

²⁷ Gbaḡ uza ḡa baci u takumai mpasa, a peci yi n ama a ne.>>

Kunzu ku adarākpi

²⁸ Magono ma Zuba ma tonukoi Musa:

²⁹ <<Tonuko aza a Isara'ila: Gbaḡ uza ḡa baci dem wa tuko uḡarākpa u ndishi n shinga asu u Magono ma Zuba, u naḡa pini Magono ma Zuba kapashi ka roku kune.

³⁰ U tuko Magono ma Zuba kune ku ilikulya n kaci ka ne. U tuko kpam manivi ma nnama n akamba a manama yi, aku u yain uḡarākpa u uraḡugbaḡ a kapala ka Magono ma Zuba.

³¹ Kaḡarākpi ka runukpa manivi mi a zuba u asuḡarākpa, shegai akamba yi a ka woko tā kunzu ku Haruna n alobo a ne.

* **7:24 7:24** agifa Manama ma kuwaḡ baci n kaci ka ne u ḡa Akimba a tsu dana ma kuwaḡ ḡe agifa.

³² Maguta ma ulyaki ma manama ma a yankai uḍarākpa u ndishi n shinga vi, a naḱa ma kaḍarākpi ma woko kune ka vuma vi u tuko yi.

³³ Maku ma Haruna ma ma yain uḍarākpa u mpasa n manivi ma nnama adama a uḍarākpa u ndishi n shinga, maguta ma ulyaki ma woko kunzu ku ne.

³⁴ A asuvu a uḍarākpa u ndishi n shinga u aza a Isara'ila, mpa Magono ma Zuba n bidya ta akamba a ḍa a raḍugbai n maguta ma a tukoi vi n naḱai Haruna kaḍarākpi n alobo a ne u woko kunzu ku le a asuvu a uḍarākpusa u aza a Isara'ila ubana.

³⁵ <<Nala wa woko ta kunzu ka a zuwukai Haruna n alobo a kagali ka ne a asuvu a kune ku ilikulya ubana a asu u Magono ma Zuba, ili i'ya i kaṇai kain ka a neke le a wokoi aḍarākpi a ḍa ka gbashika Magono ma Zuba.

³⁶ Magono ma Zuba ma tonukoi aza a Isara'ila a naḱa aḍarākpi ili i nala yi, ili i'ya i kaṇai kain ka u tsunku le manivi ma uneke a woko aḍarākpi; nala wa woko ta kunzu ku le a uyan u le ushani ubana.>>

³⁷ Nala mele ma uḍarākpa u urunukpa ma n uḍarākpa u ilya n uḍarākpa u uwulukpe n uḍarākpa u utsupa unyushi u cingi n uḍarākpa u uwoko kaḍarākpi n uḍarākpa u ndishi n shinga.

³⁸ Ili i na i'ya Magono ma Zuba ma tonukoi Musa a Masasa ma Sinai a kakamba, a kain ka u tonukoi aza a Isara'ila a tukuso kune a asu u ne.

Uneke u Haruna n alobo a ne
(Uwt 29:1-37)

¹ Magono ma Zuba ma tonukoi Musa,*

² <<Bidya Haruna n alobo a ne n aminya a tsuḍarākpi a le n manivi ma uneke n kagono ka kanaka ka uyanka uḍarākpa u uwulukpe n a'ondom a re n mabana ma burodi ma bawu a tsungi yisti.

³ Vu bolomgbono gbā kakuma ka aza a Isara'ila a utsutsu u Katani ka Ugawunsa.>>

⁴ Musa tani u yain tyoku ḍa Magono ma Zuba ma tonuko yi u yain, aku ama yi a bolomgbonoi a utsutsu u Katani ka Ugawunsa.

⁵ Musa tonukoi gbā kakuma ka aza a Isara'ila ki, <<Ili i'ya Magono ma Zuba ma danai a yain i'ya na.>>

⁶ Aku u wutukpai Haruna n alobo a ne u sumba le.

⁷ U ukunkai Haruna matogo ma asuvu aku u siraka yi kagbawatsu, u ukunka yi matogo ma bululu, n matogo ma ifo ma a sirakai kagbawatsu ka shinga ka a cai n akere tsara u kanai mai.

⁸ Aku Musa zuwuka yi kasolo ka uwulukpi ka makamba, asuvu a kasolo yi u zuwuka yi ta ili i'ya a tsu isa Yurim n Tumim†.

⁹ Aku u cacika yi funi u kaḍarākpi; a kapala ka funi ki a paḍara ta pini maku ma urim ma zinariya ukyawan, wata, funi u uwulukpi, tyoku ḍa Magono ma Zuba ma tonukoi Musa.

* **8:1 8:1** Kondo: Uwt 29:1-37. † **8:8 8:8** Yurim n Tumim uruta u Magono ma Zuba u ḍa a tsu yanka manyan kotsu a reve ili i'ya i gitai ko ya tuwa i gita, kpam dem kotsu a reve ili i'ya Kashila ka ciga a ukuna u ili i roku.

¹⁰ Aku Musa bidyai manivi ma uneke u vishanaṣai Katani ki n ili i'ya i'ari pini gba a asu vi. Nala u nekei i'ya i wokoi uwulukpi ubana a asu u Magono ma Zuba.

¹¹ U tsarai u vishanaṣai manivi ma roku a asudarakpa hal kushindere, u nekei a asudarakpa vi n ucanga u manyan u ne, n mabara ma pige n kacan ka ne dem.

¹² Aku Musa tsunki Haruna manivi ma uneke a kaci tsara u neke yi.

¹³ Pini nala, u tukoi alobo a Haruna, u ukusa le ntogo ma asuvu n ifuni, u siraka le agbawatsu, tyoku da Magono ma Zuba ma tonuko yi.

¹⁴ Aku Musa tukoi kagono ka kanaka ka ufarakpa u uwulukpe. Haruna n alobo a ne a tadangi akere a le a kaci ka kagono kanaka ki.

¹⁵ Aku Musa kidai ka. Pini nala, u doboi mpasa mi n majubu u gbarai n da a avana a asudarakpa vi tsara u wulukpe u da, aku u tsungi mpasa n da n buwai vi a kami ka asudarakpa vi. Nala u nekei asudarakpa vi u gonukoi u da uwulukpi adama a utakpa u unyushi u cingi.

¹⁶ Musa kpam takpai gba manivi ma mari a zuba u ucanga u katsuma, n kapashi ka ka lai tsulobo ka asu u akada, na nluba n re kabolo n manivi ma le, u runukpa i'ya a zuba u asudarakpa.

¹⁷ Shegai kabuwi ka inyama i kanaka yi n ukpan u ne n inyama i ne n awunyen a ne gba Musa runukpa ta i'ya a uroto u agali, tyoku da Magono ma Zuba ma tonuko yi.

¹⁸ Aku Musa tukoi kondom ka ufarakpa u urunukpa. Haruna n alobo a ne a tadangi akere

a le a kaci ka kondom ki,

¹⁹ pini nala u kidai ka u vishanaṣai mpasa mi a apashi a nishi a asudarākpa vi gba.

²⁰ U kidāṣai kondom ki agbidi-agbidi, aku u runukpai kaci ki n akidi a inyama yi kabolo n manivi mi.

²¹ U zai ucanga u katsuma n akpete, aku u runukpai inyama i kondom yi gba a zuba u asudarākpa. Udarākpa u urunukpa u da la vi u magulaṇi ma shinga, kune ku ilikulya ubana a asu u Magono ma Zuba, tyoku da Magono ma Zuba ma tonukoi Musa.

²² Aku Musa zuwai a tuko kondom ka ire ki, wata, kondom adama a uneke kaḍarākpi. Haruna n alobo a ne a taḍangi akere a le a zuba u kaci ka kondom ki,

²³ aku u kidai ka, pini nala, u kenei mpasa mi u gbarai n da a ucoli u kutsuvu ku ulyaki ku Haruna, n majubu ma pige ma ulyaki ma kukere ku ne, n majubu ma pige ma ulyaki ma kune ku ne.

²⁴ Aku Musa tukoi alobo a Haruna, u kenei mpasa mi u gbarai n da a ucoli u atsuvu a ulyaki a le, na njubu n pige ma akere a ulyaki, na njubu n pige ma a'ene a ulyaki a le. Aku u vishanaṣai mpasa mi a apashi a nishi a asudarākpa vi gba.

²⁵ Aku Musa takpai manivi ma kondom, n uwunja vi gba n manivi ma ne, n manivi ma mari a zuba u ucanga u katsuma gba, n kapashi ka ka lai tsulobo a asu u akada, na nluba n re kabolo n manivi ma le, n maguta ma ulyaki.

²⁶ Asuvu a mabana ma burodi u da u nambai yisti ma mari a kapala ka Magono ma Zuba, u bidyai burodi u apeteli u te u da u nambai yisti,

n burodi u apeteli u te u ɗa a juɗugi n manivi, n kamasa ka katali ka te u taɗangi a zuba u manivi ma kondom mi n maguta ma ulyaki.

²⁷ Gba ili i nala yi u zuwai i'ya a akere a Haruna n alobo a ne. Aku a yankai u ɗa uɗarākpa u uraɗugba a kapala ka Magono ma Zuba.

²⁸ Aku Musa wushai i'ya a akere a le u runukpai i'ya a zuba u asuɗarākpa kabolo n uɗarākpa u urunukpa a una u uɗarākpa u uneke u kaɗarākpi. Kune ku ilikulya ka ku magulani ma shinga ubana a asu u Magono ma Zuba.

²⁹ Musa kpam u bidyai akamba a kondom yi, a ɗa a'ari kunzu ku ne u yankai u ɗa uɗarākpa u uraɗugba ubana a asu u Magono ma Zuba, tyoku ɗa Magono ma Zuba ma tuko yi.

³⁰ Musa kpam kenei manivi ma uneke na mpasa n ɗa mari a asuɗarākpa vi u vishanaɗakai Haruna n aminya a ne. U vishanaɗakai kpam alobo a Haruna n aminya a le. Nala u nekei Haruna n aminya a ne n alobo a ne n aminya a le n uwulukpi.

³¹ Aku Musa tonukoi Haruna n alobo a ne, <<Suwain inyama yi a utsutsu u Katani ka Ugawunsa kpam i takuma i'ya pini, kabolo n iburodi i'ya i'ari asuvu a mabana ma ucanga u uneke u kaɗarākpi, tyoku ɗa mpa Magono ma Zuba ma danai, <Haruna n alobo a ne a ɗa a ka takuma i'ya.>

³² Gba ili i'ya i buwai asuvu a inyama yi ko tani burodi vi, i runukpa i'ya.

³³ Kotsu i wuta a utsutsu u Katani ka Ugawunsa ki wa hal a'ayin a shindere, wata, she a'ayin a

uneke u kaḍarākpi a shadangu, kpaci uneke u de wa bidya ta a'ayin a shindere.

³⁴ Ili i'ya a yain ara, a yan ta i'ya tyoku da Magono ma Zuba ma danai a yain a kaci ka uḍarākpa u upala ukuna adama a de.

³⁵ Ya dusuku ta a utsutsu u Katani ka Ugawunsa kaara n kayin hal a'ayin a shindere n i kirani n udani u Magono ma Zuba, tsara i kuwa wa, kpaci nala a tonuko mu.>>

³⁶ Aku Haruna n alobo a ne a yain gba ili i'ya Magono ma Zuba ma danai a una u Musa.

9

Adarākpi a gitai manyan ma le

¹ An a'ayin a shindere a abiki a uneke yi a wurai, a kain ka kulla, aku Musa isai Haruna n alobo a ne na nkoshi ma aza a Isara'ila.

² U tonukoi Haruna, <<Bidya kagono ka madyondyom ma ma lyopoi wa, adama a uḍarākpa u uwulukpe, n kondom ka ka lyopoi wa, adama a uḍarākpa u urunukpa, vu tuko le a asu u Magono ma Zuba.

³ Aku vu tonuko aza a Isara'ila a bidya magaji adama a uḍarākpa u uwulukpe, n madyondyom n macon n kayen ka te ka te n da lyopoi wa, adama a uḍarākpa u urunukpa.

⁴ A tuko dem kanaka n kondom adama a uḍarākpa u ndishi n shinga ubana a asu u Magono ma Zuba, n uḍarākpa u ilya a juḍugu n manivi, kpaci ara Magono ma Zuba ma wenike ta kaci ka ne ara de.>>

⁵ Aku a tukoi ili i'ya Musa tonuko le a tuko vi a kapala ka Katani ka Ugawunsa, gba kakuma

ka ama a rabai evu a shamgbusai a kapala ka Magono ma Zuba.

⁶ Musa kpam u danai, <<Ili i'ya Magono ma Zuba ma tonuko da i yain i'ya na, tsara tsupige tsu Magono ma Zuba tsu wenike kaci ka ne ara de.>>

⁷ Aku Musa tonukoi Haruna, <<Bana evu n asudarākpa vu yain udarākpa u uwulukpe u vunu n udarākpa u urunukpa, vu takpa unyushi u cingi u vunu n u ama a vunu. Aku vu yain udarākpa u da ama yi a tukoi adama a utakpa unyushi u cingi u le, tyoku da Magono ma Zuba ma danai.>>

⁸ Aku Haruna banai evu n asudarākpa vi u kidai kagono ka madyondyom ki, u yain udarākpa u uwulukpe u kaci u ne.

⁹ Aku alobo a ne a tuko yi mpasa mi, u dobongi majubu ma ne asuvu mpasa mi u gbarai n da asu u avana a asudarākpa vi. Pini nala, u tsungi n da n buwai vi a kami ka asudarākpa.

¹⁰ Shegai u runukpai manivi mi, na nluba mi n kapashi ka ka lai tsulobo a asu u akada adama a udarākpa u uwulukpe vi a zuba u asudarākpa, tyoku da Magono ma Zuba ma tonukoi Musa.

¹¹ Shegai inyama n ikpan yi u runukpai i'ya a uroto u agali.

¹² Aku Haruna kidai manama ma udarākpa u urunukpa vi, alobo a ne kpam a naka yi mpasa mi aku u vishanaasai n da a apashi a nishi a asudarākpa vi gba.

¹³ A naka yi kpam kaci n agbidi-agbidi a inyama yi, aku u runukpai i'ya a zuba u asudarākpa.

¹⁴ U zai ucanga u katsuma n akpete yi, aku u runukpai i'ya kabolo n udarākpa u urunukpa u da wari a zuba u asudarākpa vi.

¹⁵ Pini nala, Haruna tukoi kune ku ama ki. U bidyai magaji ma a ka yanka udarākpa u uwulukpe u ama, u kidai ma u yain udarākpa u uwulukpe tyoku da u gitai u yain n udarākpa u uwulukpe u ne.

¹⁶ Aku u tukoi udarākpa u urunukpa, u yain u da dere tyoku da mele ma danai.

¹⁷ U tukoi kpam udarākpa u ilya, u shadangi kukere ku ne n kira, aku u runukpai ka a zuba u asudarākpa kabolo n udarākpa u urunukpa u usana vi.

¹⁸ Aku Haruna kidai kpam kanaka n kondom adama udarākpa u ndishi n shinga u ama. Aku alobo a ne a naka yi mpasa mi, u vishanasai n da a apashi a nishi a asudarākpa vi gba.

¹⁹ Aku a takpai manivi ma kanaka n ma kondom mi, n uwunja vi gba n manivi ma ne n manivi ma palai ucanga u katsuma, na nluba n ma kapashi ka ka lai tsulobo a asu u akada.

²⁰ Aku a tadangi manivi mi a zuba u akamba a nnama mi, aku u runukpai manivi mi a asudarākpa.

²¹ Shegai u yan ta udarākpa u uradugba n akamba n maguta ma ulyaki ubana a asu u Magono ma Zuba, tyoku da Musa tonuko yi u yain.

²² An Haruna yansai udarākpa u uwulukpe n udarākpa u urunukpa n udarākpa u ndishi n shinga, aku u barakpai akere a ne ubana a asu

u ama yi u zuwuka le unā u shinga. Pini nala, u cipai a zuba u asudarākpa vi.

²³ Aku Musa n Haruna a uwai a Katani ka Ugawunsa. An a wutai aku a zuwukai ama yi unā u shinga, aku tsupige tsu Magono ma Zuba tsu wenikei kaci ka ne a asu u ama yi gba.

²⁴ Kute-kute akina a wutai a asu u Magono ma Zuba, a runukpai udarākpa u urunukpa n manivi ma mari a zuba u asudarākpa vi. An ama gba a wenei nala, aku a salai n mazanga a kudangusi a varai a'aci a le a iyamba a lyai kayala.

10

Ukpa u Nadabu n Abihu

¹ Alobo a Haruna, Nadabu n Abihu ya dem u bidyai ipurukatsu i tsikina a tsungi pini akina n ili i magulani. Pini nala, a nekei Magono ma Zuba akina a da a nambai uwulukpi ucun u da bawu u tonuko le a yain.

² Kute-kute akina a wutai a asu u Magono ma Zuba a lya le, a kuwai pini a kapala ka Magono ma Zuba.*

³ Musa tonukoi Haruna, <<Ili i'ya Magono ma Zuba ma danai i'ya la vi an u danai,
<U kana ta gba aza da a ka gbashika mu
a naka uwulukpi u va karinga.
Kpam ma wenike ta tsupige tsu va
a asu u ama gba.> >>

Kpam ko i te Haruna dana wa.

⁴ Aku Musa isai Mishayel n Iluzafan alobo a Uziyel tatakeni u Haruna. U tonuko le, <<Tuwai

* **10:2 10:2** Kondo: Adkp 16:1; Mkc 26:61

na i canga ikyamba i amaci a ɔe a asu u Katani vi ubana a uroto u agali.>>

⁵ Aku a tuwai a kanasai akushe yi a ntogo n le, a canga le a wutukpa le a uroto u agali, tyoku ɔa Musa danai.

⁶ Aku Musa tonukoi Haruna n alobo a ne a ɔa a buwai vi, wata, Iliyazara n Itama, u danai, <<Kotsu i asaka kenji ka ɔe kayakali wa, kpam kotsu i kara aminya a ɔe wa, kawa ya kuwa ta kpam Magono ma Zuba ma yan ta upan n gba kakuma ka ama. Shegai atoku a ɔe, wata, gba kuwa ku aza a Isara'ila a ka fuda ta a sai adama aza ɔa akina a Magono ma Zuba a lyai vi.

⁷ Kotsu i asaka utsutsu u Katani ka Ugawunsa ki wa, kawa ya kuwa ta, kpaci a gbara ka ɔa ta manivi ma uneke ma Magono ma Zuba.>> Aku a yain tyoku ɔa Musa tonuko le a yain.

⁸ Magono ma Zuba ma tonukoi Haruna,

⁹ <<Avu n alobo a vunu ya so mini ma cinwi ko tani ili i'ya ya zuwa ugutukpa wa, ya uwa baci a Katani ka Ugawunsa ki, kawa ya kuwa ta. Mele ma na mi ma yan ta pini a uyan u ɔe ushani ubana.

¹⁰ U kana ta i takpana ili i'ya i'ari uwulukpi n i'ya i nambai uwulukpi, i reve kpam dem ili i nshinda n i'ya a wulukpei.

¹¹ U kana ta i wenishike aza a Isara'ila gba mele ma Magono ma Zuba ma naka le a una u Musa.>>

¹² Musa yain kadyanshi n Haruna n alobo a ne a ɔa a buwai, Iliyazara n Itama, u danai, <<Bidyai udaraka u ilya u ɔa u buwai vi a asuvu a kune ku ilikulya ubana a asu u Magono ma Zuba, i fobuso u ɔa bawu i tsungi yisti, i takuma u ɔa a ikengi

i asuḡarākpa, kpaci uḡarākpa u nala vi wā ta n uwulukpi cika.

¹³ I takuma u ḡa a asu u ḡa wari uwulukpi, kpaci kunzu ku vunu ka n alobo a vunu a asuvu a kune ku ilikulya ubana a asu u Magono ma Zuba; kpaci nala Magono ma Zuba ma tonuko mu.

¹⁴ Shegai akamba a ḡa a yankai uḡarākpa u uraḡugba n maguta ma a yankai kune ḡa ya takuma, avu n alobo a vunu na nkere n vunu a asu u ḡa a wulukpei. Kpaci a naka ḡa ta i'ya avu n mmuku n vunu, i woko kunzu ku ḡe asuvu a uḡarākpa u ndishi n shinga u aza a Isara'ila.

¹⁵ Maguta ma a tukoi kune n akamba a ḡa yankai uḡarākpa u uraḡugba ubana a asu u Magono ma Zuba, kaboḡo n manivi ma nnama ma kune ku ilikulya, tsara a yain uḡarākpa u uraḡugba ubana a asu u Magono ma Zuba. Apashi a na yi a ka woko ta kunzu ku ḡe, avu na mmuku n vunu a ubana, tyoku ḡa Magono ma Zuba ma danai.>>

¹⁶ An Musa vecei tsara u reve tyoku ḡa a yain n magaji ma uḡarākpa u uwulukpe vi, u cinai a runukpa ma ḡe gba! Aku u yain upan n Iliyazara n Itama alobo a Haruna a ḡa a buwai. U danai,

¹⁷ <<Nɗa i biishinka ḡa utakuma inyama i uḡarākpa u uwulukpe a asu u ḡa wari uwulukpi? Uḡarākpa u nala vi wā ta n uwulukpi cika; a naka ḡa ta u ḡa tsara i takpa unyushi u cingi u kakuma ka ama kpam i takpa unyushi u cingi a una u le a kapala ka Magono ma Zuba.

¹⁸ An u wokoi bawu a uwai na mpasa n man-ama mi a asuvu a Asu u Uwulukpi, wari u gan ta i takuma i'ya a asu u ḡa wari uwulukpi tyoku ḡa

n tonuko da.>>

¹⁹ Haruna wushunki Musa, <<Ara na da alobo a va a yain udarakpa u uwulukpe u le n udarakpa u urunukpa ubana a asu u Magono ma Zuba, kpam ili i'ya i gitai na mpa da na! Wari wa yankpa wa Magono ma Zuba mari n takuma baci udarakpa u uwulukpe vi?>>

²⁰ An Musa panai nala, aku u wushuki n kadyanshi ki.

11

Nnama n da a wulukpei n ma nshinda (U.Ml 14:3-21)

¹ Magono ma Zuba ma tonukoi Musa n Haruna,

² <<Tonukoi aza a Isara'ila i dana: Icun i nnama n da ya takuma n da na a asuvu a nnama n da mari a iyamba:

³ Gba manama ma baci adeshikpetsu a ne a'ari ubatsi, kpam ma tsu takuma ijani n u tenuki, ya fuda ta i takuma ma.

⁴ Shegai a asuvu a nnama n da n tsu takuma ijani n a tenuki ko n da mari n ubatsi u adeshikpetsu, n roku n da pini n da u kanai bawu ya takuma: Karakuma ili i nshinda i'ya ara de, ko an u wokoi ka tsu takuma ta ijani n ka tenuki, shegai ka n ubatsi u adeshikpetsu wa.

⁵ Kacari ili i nshinda i'ya ara de, ko an wokoi ka tsu takuma ijani n u tenuki, shegai ka n ubatsi u adeshikpetsu wa.

⁶ Nata ili i nshinda i'ya ara de, ko an u wokoi u tsu takuma ijani n u tenuki, shegai wa n ubatsi u adeshikpetsu wa.

⁷ Maburusunu ili i nshinda i'ya ara de, ko an u wokoi wa ta n ubatsi u adeshikpetsu, shegai u tsu takuma ijani u tenuku wa.

⁸ Kotsu i takuma inyama i le ko i sawa akushe a le wa, kpaci ili i nshinda i'ya ara de.

⁹ <<A asuvu a ili i uma i'ya i'ari a mini, i'ya ya fuda ya takuma i'ya na: Gba ili i'ya baci i'ari n ili yavu ashan n apici a ikyamba, ko i'a baci a kushiva ko a agata, ya fuda ta i takuma.

¹⁰ Shegai kotsu i takuma nnama n da mari a kushiva n agata n da nambai ili yavu ashan n apici wa, ko gba nnama n kenu n da mari a agata ko kpam gba ili i uma i'ya i'ari a mini, kpaci ili i nshinda i'ya ara de.

¹¹ A ka woko ta ili i nshinda ara de. Ya takuma inyama i le ko kpam i sawa akushe a le wa.

¹² Gba ili i uma i'ya i'ari a mini i'ya bawu i'ari n ili yavu ashan n apici, ili i nshinda i'ya ara de.

¹³ <<Icun i nnu n da ya bidya ili i icadi kpam bawu ya takuma n da na: Kakuri n kakarikili n kasakali ka mashuwan,

¹⁴ n maguri n akarikili icun kau-kau,

¹⁵ n agawun icun kau-kau,

¹⁶ n kameme n kaviwin n makubi na nwurabede icun kau-kau.

¹⁷ Kotsu dem i takuma makpatuwa wa, n kuan n makubi ma pige,

¹⁸ n makubi ma eri, n kumbadoki, n kasakali,

¹⁹ n makatakau n aboro a mini icun kau-kau, n tsurukpate n agan.

²⁰ <<Gba ili i ka'imkpa i'ya i'ari n ashan kpam n a'ene, ya woko ta ili i nshinda ara de.

²¹ Shegai a asuvu a ili i ka'imkpa i'ya i'ari n ashan yi kpam n a'ene, i roku i'ya pini i'ya ya fuda ya takuma, i'ya i'ari na nguta n da ma fuda ma zuwa le a imkpa.

²² A asuvu a le i'ya ya takuma i'ya na: Abaruma icun kau-kau, n ijaun icun kau-kau, n acu icun kau-kau.

²³ Shegai gba ili i ka'imkpa i'ya i buwai i'ya i'ari n a'ene a nishi, i woko da ili i nshinda.

²⁴ <<Nnama n naha mi ma zuwa da ta i woko na nshinda. Uza da baci dem u sawai akushe a le wa woko ta na nshinda ubana kuvuli.

²⁵ Uza da baci dem u cangai akushe a le u kana ta u zai aminya a ne, kpam wa rongo ta na nshinda ubana kuvuli.

²⁶ Gba nnama n da bawu mari n ubatsi u adeshikpetsu, kpam bawu n tsu gonuko ijani i'ya a takumai a tenuku, ili i nshinda i'ya ara de; uza da baci dem u sawai akushe a le wa woko ta n icadi.

²⁷ A asuvu a nnama n da mari n a'ene a nishi kpam a'ari n adeshikpetsu icun i mazoli, ili i nshinda i'ya ara de. Uza da baci dem u sawai akushe a le wa woko ta na nshinda ubana kuvuli.

²⁸ Uza da baci dem u cangai akushe a le u kana ta u zai aminya a ne, kpam wa rongo ta na nshinda ubana kuvuli; kpaci ili i nshinda i'ya ara de.

²⁹ <<Naha kpam a asuvu a ili i'ya ya kabura a iyamba na vi, ya woko da ili i nshinda; Kashan n kareun n agaji a pige icun kau-kau,

³⁰ n mapalyaun n makuna n kabede n kakenwen n kakala.

³¹ Gbā ili i na yi ili i nshinda i'ya ara ɗe. Uza ɗa baci dem u sawai akushe a le wa woko ta na nshinda ubana kuvuli.

³² Gbā ili i'ya baci dem kakushe ka le ka rukpai a zuba u ne, ya rongo ta na nshinda. Ili yi ko n madanga ma baci tani a yain i'ya, ko n kunya, ko n ukpan, ko n kakpakpa. Ko ndya baci tani a tsu yanka i'ya manyan, u kana ta a uka i'ya a mini; ya woko ta na nshinda ubana kuvuli, aku a wulukpe i'ya.

³³ Kakushe ki ka rukpa baci a asuvu a magbodo ma cin, ili i'ya i'ari pini vi ya woko ta na nshinda, kpam u kana ta a tasa magbodo mi.

³⁴ Ilukulya i'ya baci dem mini ma magbodo ma nala mi ma sawai, ya woko ta na nshinda. Ili i uso i'ya baci dem i'ari pini a icun i magbodo ma nala mi, ya woko ta na nshinda.

³⁵ Gbā ili i'ya baci dem kakushe ka le ka sawai, ya woko ta na nshinda, ko kalele ka baci ko kpam asu u uzungusu burodi, u kana ta a tasa le, kpaci a woko ta na nshinda. U kana ta u woko ɗa ili i nshinda.

³⁶ Shegai kakushe ki ka rukpa baci a karara ka mini ko a madaka ma mini, mini mi ma kana nshinda wa, shegai uza ɗa baci dem u sawai ka, wa woko ta na nshinda.

³⁷ Kakushe ki ka rukpa baci a icun, icun yi ya kana nshinda wa.

³⁸ Shegai a vishanasa baci mini a icun yi, aku kakushe ki ka rukpai pini, icun yi ya woko ta na nshinda.

³⁹ <<Manama ma a wushunku ɗa i takuma ma kuwa baci, uza ɗa baci dem u sawai kakushe ki

wa woko ta na nshinda ubana kuvuli.

⁴⁰ Uza da baci dem u takumai kakushe ki, u kana ta u zai aminya a ne kpam wa rongo ta na nshinda ubana kuvuli. Uza da kpam dem u cangai kakushe ki u kana ta u zai aminya a ne, kpam wa woko ta na nshinda ubana kuvuli.

⁴¹ <<Gba nnama n da n tsu kabura a iyamba, ili i nshinda i'ya ara de; kotsu i takuma le wa.

⁴² Kotsu i takuma ili i'ya baci dem ya rono katsuma a iyamba, ko ili i'ya i tsu wala n a'ene a nishi ko kpam ili i'ya i'ari n a'ene ushani wa, kpaci ili i nshinda i'ya ara de.

⁴³ Kotsu i nangasa kaci ka de n icadi a asu u utakuma ili i na yi wa, kpam kotsu i woko na nshinda adama a le wa.

⁴⁴ Mpa Magono ma Zuba Kashila ka de, u kana ta i woko uwulukpi, kpaci mpa uza u uwulukpi da. Kotsu i woko na nshinda adama a ili i'ya ya kabura a iyamba wa.

⁴⁵ Kpaci mpa Magono ma Zuba uza da u wutukpa da a uyamba u Masar tsara n woko Kashila ka de; adama a nala u kana ta i woko uwulukpi, kpaci mpa uza u uwulukpi da.*

⁴⁶ <<Mele ma na mi a kaci ka nnama n da mari a iyamba, na nnu, n ili i uma i'ya i'ari a mini gba, n ili i uma i'ya ya kabura a iyamba gba.

⁴⁷ U kana ta i takpana n da mari na nshinda na n da n nambai nshinda, n ili i uma i'ya a ka takuma n i'ya bawu a ka takuma.>>

* **11:45 11:45** Kondo: 1Bit 1:16; Adkp 19:2; 20:7.

12

Uwulukpe u uka u da u matsai

¹ Magono ma Zuba ma tonukoi Musa,

² <<Tonuko aza a Isara'ila: Uka yan baci kat-suma u matsai maku ma vali, wa woko ta na nshinda hal a'ayin a shindere, tyoku da u tsu yan a'ayin a da wari asuvu a nshinda ma uwoto.

³ Kain ka kulla aku a kida maku mi kacombi.

⁴ Aku uka vi u doku u yain a'ayin kamankupa n u tatsu n u takpi nshinda adama a mpasa ma ilimaci mi. A asuvu a a'ayin a nala yi wa sawa ili i roku i'ya i'ari uwulukpi wa, kpam wa uwa a kuwa ku uwulukpi wa, hal she a'ayin a da u shadangi a'ayin a uwulukpe a ne.

⁵ Shegai makere ma baci u matsai, wa woko ta na nshinda hal a'ayin kupa n u nishi, tyoku da u tsu yan a'ayin a nshinda ma uwoto. Pini nala, wa doku ta u yain a'ayin amangatatsu n a teli n u takpi nshinda adama a mpasa ma ilimaci mi.

⁶ * <<A'ayin a uwulukpe a ilimaci i maku ma vali ko maku ma uka a shadangi baci, u tuko kadarakpi macon ma ma yain kayen ka te a ut-sutsu u Katani ka Ugawunsa, adama a udarakpa u urunukpa. U tuko dem matambara ko kadya adama a udarakpa u uwulukpe.

⁷ Kadarakpi ki ka yan ta udarakpa vi ubana a asu u Magono ma Zuba adama a upala ukuna u uka vi. Uka vi wa woko ta bawu nshinda a mpasa n da n wotsongi yi vi. Mele ma na mi ma ta a kaci ka uka da u matsai maku ma vali ko maku ma uka.

* **12:6 12:6** Kondo: Luk 2:24.

⁸ Uka vi wā baci n ucira u maku ma macon mi wa, wa fudā tā u tuko mmuku ma ntambara n re ko a'adya a re, ka te adama a uḍarākpa u urunukpa ka te kpam adama a uḍarākpa u uwulukpe. Kaḍarākpi ki ka yan tā uḍarākpa adama a upala ukuna vi tsarā u wulukpe yi kpam wa yan nā nshinda wa.>>

13

Mele a kaci ka mbālā ma ukpan ma cingi

¹ Magono ma Zuba ma tonukoi Musa n Haruna,

² <<Ikyamba i uza i shita baci ko i'ari n abudu ko kpam i'ari n itafulishi hal u woko yi maḅālā ma ukpan ma cingi, a banka yi a asu u Haruna kaḍarākpi ko kpam a asu u uza u te a asuvu a aloba a kagali ka ne uza ḍa wari kaḍarākpi.

³ Kaḍarākpi ki ka takpa tā vuma vi utyoku, u wene baci tsileme tsa tsari a asu u kutsu ki tsu warāmai kpam kutsu ki ku uwai hal a asuvu a ukpan, maḅālā ma ukpan ma cingi ma yi. Pini nala, kaḍarākpi ki ka tonuko ama an vuma vi wari nā nshinda.

⁴ Shegai asu u ḍa u tafulā yi a ikyamba yi pun ḍa baci wari, kpam kutsu ki ku uwa baci a asuvu a ukpan wa, kpam tsileme tsu ikyamba tsi tsu warāma baci wa, kaḍarākpi ka wutukpa uza maḅālā mi kau hal a'ayin a shindere.

⁵ Kain ka shindere ki kaḍarākpi ki ka doku ka takpa yi utyoku, asu u ḍa u tafulā yi vi wā baci pini tyoku ḍa wari kpam u lya kapala n utambura a ikyamba wa, kaḍarākpi ki ka aṣaka yi pini kau ne hal a'ayin a shindere a roku.

⁶ Kain ka shindere ki kaḍarākpi ka doku ka takpa yi utyoku u wene, utafula vi u gita baci utaṇa kpam u lya kapala n utambura a ikyamba wa, aku kaḍarākpi ki ka tonuko ama vuma vi wa na nshinda wa, itafulishi i'ya yi koshi. Pini nala, uza vi u zai aminya a ne u woko uza ḍa bawu wari n icadi.

⁷ Shegai itafulishi yi i tuwa i doku baci i tamburai cina u wenike ḍe kaci ka ne a asu u kaḍarākpi, kpam u tonuko yi wa na nshinda wa, u kana ta u doku u gono a asu u kaḍarākpi ki.

⁸ Kaḍarākpi ki ka doku ta ka takpa yi utyoku, itafulishi yi i tambura baci a ukpan vi, aku kaḍarākpi ki ka tonuko ama an wari na nshinda; mabala ma ukpan ma cingi ma yi.

⁹ <<Mabala ma ukpan ma cingi ma kana baci uza, a banka yi a asu u kaḍarākpi.

¹⁰ Kaḍarākpi ki ka takpa yi ta utyoku, abudu yi a shita baci cika aku a waramai a zuwai kpam tsileme tsu asu vi tsu waramai, kpam asu vi u wokoi kutsu,

¹¹ mabala ma ukpan ma cingi ma pige ma yi la vi. Kaḍarākpi ki ka tonuko ta ama an vuma vi wari na nshinda. Wa wutukpa yi kau wa, kpaci wa ta na nshinda.

¹² <<Shegai mabala mi ma kimba baci ukpan u ikyamba vi gba, ili i'ya i kanai a kaci ubana a a'ene tyoku ḍa kaḍarākpi ki ka fuda ka wene,

¹³ aku kaḍarākpi ki ka doku ka takpa yi utyoku mai. Mabala mi ma kimba baci ikyamba gba, kaḍarākpi ki ka tonuko ama vuma vi wa na nshinda wa. An u wokoi ikyamba yi gba i waramai, vuma vi wa na nshinda wa.

¹⁴ Shegai kain ka baci dem kutsu ku wuta₂ yi a ikyamba, u woko de la vi uza u nshinda.

¹⁵ Kaḍarākpi ki ka takpa kutsu ki utyoku mai, aku u tonuko ama an vuma vi wari na nshinda. Kutsu ki ili i nshinda i'ya, kpaci mabala₂ ma ukpan ma cingi ma.

¹⁶ Shegai kutsu ki ku gono baci ka waramai₂ kpam, she vuma vi u bana a asu u kaḍarākpi.

¹⁷ Kaḍarākpi ki ka takpa yi ta₂ kpam utyoku, mayun da baci mabala₂ mi ma waramai₂, aku kaḍarākpi ki ka tonuko ama vuma vi wa₂ na nshinda₂ wa, kpaci a wulukpe yi de.

¹⁸ <<Vuma wari baci n kamici a ikyamba ka ka tanai,

¹⁹ aku a asu u da kamici ki kari caupa vi u shitai pun, ko kpam asu vi u savaḍai u wokoi san n pun, she u ba u wenike kaḍarākpi.

²⁰ Aku kaḍarākpi ka takpa asu vi utyoku, mabala₂ mi ma uwa baci a asuvu a ukpan, kpam tsileme tsu asu vi tsu waramai₂, kaḍarākpi ki ka tonuko ta₂ ama an vuma vi wari na nshinda. Mabala₂ ma ukpan ma cingi ma ma wuta₂ a asu u kamici ki.

²¹ Shegai kaḍarākpi ki ka takpa yi baci utyoku, u wene baci tsileme tsu asu u kamici ki tsu warama₂ wa, kpam kutsu ki ku uwa a asuvu a ukpan wa, aku ku gitai utana, kaḍarākpi ki ka wutukpa₂ uza u mabala₂ mi kau n ama hal a'ayin a shindere.

²² Kamici ki ka tambura baci ko nte wa a ukpan vi, aku kaḍarākpi ki ka tonuko ama an vuma vi wari na nshinda. Mabala₂ ma ukpan ma cingi ma.

²³ Shegai kamici ki ka savaḍa baci wa, kpam

ka lya kapala n utambura wa, kalani ka kamici ka. Kaḍarākpi ki ka tonuko ama vuma vi wā nā nshinda wa.

²⁴ <<Uza u rana baci, aku kutsu ki ku wokoi san n pun ko kpam pun,

²⁵ she kaḍarākpi ka takpa yi utyoku mai. Tsileme tsu asu u urana vi tsu warama baci, kpam kutsu ki ku uwai hal a asuvu a ukpan, mabala ma ukpan ma cingi ma ma wutai pini a asu u da u ranai vi. Kaḍarākpi ki ka tonuko ama an vuma vi wari na nshinda; kpaci maken ma la wa, mabala ma ukpan ma cingi ma yi.

²⁶ Shegai kaḍarākpi ki ka takpa baci ka utyoku, u wene baci tsileme tsu asu tsi tsu warama wa, kpam kutsu ki ku uwa hal a asuvu a ukpan wa, kpam ku gitai utana, kaḍarākpi ki ka wutukpa yi kau n ama hal a'ayin a shindere.

²⁷ A kain ka shindere, kaḍarākpi ki ka doku ka takpa yi utyoku, mabala mi ma tambura baci a ukpan vi, aku kaḍarākpi ki ka tonuko ama an wari na nshinda; mabala ma ukpan ma cingi ma yi.

²⁸ Shegai kutsu ki ku lya baci kapala n utambura a ukpan vi wa, aku ku gitai utana, ushita u da koshi a asu u da wari u ranai vi. Kaḍarākpi ki ka tonuko ama uza mabala mi wā nā nshinda wa, kpaci kalani ka urana ka yi koshi.

²⁹ <<Vali ko uka wā baci n kutsu a kaci ko a matsaga,

³⁰ kaḍarākpi ki ka takpa yi utyoku, u wene baci kutsu ki ku uwai hal a asuvu a ukpan, kpam tsileme tsa tsari a asu u kutsu ki tsu woli tsu wokoi woli-woli n mini ma tsulon; kaḍarākpi ki

ka tonuko ama an vuma vi wari na nshinda. Kpaci kalyatsuwa ka yi, mabala ma ukpan ma cingi ma ma kaci ko matsaga.

³¹ Shegai kaḍarākpi ki ka takpa baci kalyatsuwa ki utyoku mai, u wene baci ka uwa baci a asuvu a ukpan wa, kpam tsileme tsu ḍan tsa pini a asu u mabala mi wa, aku kaḍarākpi ki ka wutukpa vuma vi kau n ama hal a'ayin a shindere.

³² A kain ka shindere, aku kaḍarākpi ki ka doku ka takpa kalyatsuwa ki utyoku. Mabala mi ma tambura baci wa, kpam tsileme tsu mini ma tsulon tsa baci pini wa, kpam dem mabala mi ma uwa baci a asuvu a ukpan wa,

³³ she u puni kaci ka ne, shegai n a asu u mabala mi wa. Kaḍarākpi ka doku ta ka wutukpa vuma vi kau n ama hal a'ayin a shindere a roku.

³⁴ A kain ka shindere ki kaḍarākpi ka doku ka takpa kalyatsuwa ki utyoku, ka tambura baci a ukpan wa, kpam ka uwa baci a asuvu a ukpan wa, aku kaḍarākpi ki ka tonuko ama an vuma vi bawu wari na nshinda. Pini nala, uza mabala vi u zai aminya a ne u woko bawu icadi.

³⁵ Shegai kalyatsuwa ki ka tuwa ka tambura baci a ikyamba, cina tani kaḍarākpi ka dana de wa na nshinda wa,

³⁶ kaḍarākpi ki ka doku ka takpa ka utyoku. Ka tambura baci a ukpan vi, kotsu kaḍarākpi ki ka zami uwene tsileme tsu mini ma tsulon wa, kpaci vuma vi wa ta na nshinda.

³⁷ Shegai kaḍarākpi ki ka wene baci kalyatsuwa ki ka tana, kpam tsileme tsu ḍan tsari a uwuta pini, mabala mi ma tana de la vi, uza mabala vi wa na nshinda wa. Kaḍarākpi ka tonuko ama

vuma vi wā nā nshinda wa.

³⁸ <<Vali ko uka wā baci n ikyamba paḍi-paḍi pun,

³⁹ kaḍarākpi ka takpa yi utyoku. Apani yi a'a baci kapusuwali, apani a ḍa yi koshi, wā nā nshinda wa.

⁴⁰ <<Kenji ka vuma ka wolo baci hal kaci ka wokoi n kukpani, vuma vi wā nā nshinda wa.

⁴¹ Kenji ka kapala ka kaci ka baci ka wolo hal kucen ku ne ku wokoi n kukpani, wā nā nshinda wa.

⁴² Shegai kutsu ka baci pini san n pun a kukpani ki ko kukpani ku kucen ki, maḅala ma ukpan ma cingi ma ma wutaḗ pini a kaci ko kucen ka kari n kukpani ki.

⁴³ Kaḍarākpi ki ka takpa yi utyoku. Ushiti wā baci pini a asu u kutsu ka kari a kaci ko kucen ku ne ki san n pun, tyoku ḍa maḅala ma ukpan ma cingi ma tsu wutaḗ a ukpan,

⁴⁴ maḅala ma ukpan ma cingi ma yi. Wā ta nā nshinda. U kana ta kaḍarākpi ki ka tonuko ama an vuma vi wari nā nshinda adama a kutsu ka kari a kaci ka ne ki.

⁴⁵ <<Uza maḅala vi wa uka ta akashi, u asaka kpam kenji ka ne ḅawu u zaḍai. U pala ajiri a ne n u salaṣi, <Mpa uza u nshinda ḍa! Mpa uza u nshinda ḍa!>

⁴⁶ Wa woko ta uza u nshinda gba a'ayin a maḅala yi, kpam wa rongo ta utyoku u ne a uroto u agali.

Mele a kaci ka upama

⁴⁷ <<A cina baci aminya a tsileme ko a aminya a linin a pamaḗ,

⁴⁸ ko upama vi wa baci a ili i'ya a cai n tsugbere tsu linin ko n tsileme tsu ncon, ko a ukpan, ko kpam a ili i'ya a yain n ukpan, mabala ma cingi ma.

⁴⁹ Upama vi wa baci tyoku u mini ma mete ko kpam san-san a aminya yi ko a ukpan vi ko a ili i'ya a cai, ko kpam a ili i'ya a yain n ukpan, mabala ma cingi ma, kpam u kana ta a wenike kaḍarākpi.

⁵⁰ Kaḍarākpi ka takpa upama vi utyoku mai, pini nala, u wutukpa ili i'ya i'ari n upama vi kau ubana a'ayin a shindere.

⁵¹ Kain ka shindere ka rawa baci, wa doku ta u takpa upama vi utyoku. Upama vi u tambura baci a aminya yi ko a ili i'ya a cai ko a ukpan, ko kpam gba ili i'ya baci dem a yain n ukpan, mabala ma cingi ma; ili yi i woko ta i nshinda.

⁵² U kana ta kaḍarākpi ki ka runukpa aminya yi, ko ili i'ya a cai n tsileme tsu ncon ko tsugbere tsu linin, ko kpam gba ili i'ya a yain n ukpan i'ya mabala mi ma kanai. An u wokoi ili i na yi mabala ma cingi ma, u kana ta a runukpa i'ya.

⁵³ Shegai kaḍarākpi ki ka takpa baci utyoku mai, u wenei upama vi u tambura a aminya yi ko a ili i'ya a cai, ko kpam gba ili i'ya a yain n ukpan wa,

⁵⁴ aku kaḍarākpi ki ka zuwa a zai ili yi. Pini nala, u doku u wutukpa ili yi kau ubana a'ayin a shindere a roku.

⁵⁵ Aku u doku u takpa ili i'ya a zai vi utyoku. Upama vi u savaḍa baci mini wa, ko an u wokoi u kpaḍai utambura, ili yi i'a ta na nshinda. A runukpa i'ya, ko upama vi wa baci a asuvu ko a kateshe ka ili yi.

⁵⁶ Shegai kaḍarākpi ki ka takpa baci ili yi utyoku, aku u wenei upama vi u kporo de an a zai i'ya, u kara asu u da upama vi wari a aminya yi, ko a ili i'ya a cai vi, ko kpam gba ili i'ya a yain n ukpan.

⁵⁷ Upama vi u doku baci u wutai a aminya yi ko a ili i'ya a cai vi, ko kpam gba ili i'ya a yain n ukpan, mabala ma utambura ma, u kana ta a runukpa ili yi.

⁵⁸ Shegai upama vi u puwan baci gba an a zai aminya yi, ko ili i'ya a cai vi, ko kpam gba ili i'ya a yain n ukpan, a doku a zai i'ya ya woko ta ili i'ya i'ari na nshinda wa.>>

⁵⁹ Mele ma na mi a kaci ka upama u da wari a aminya a tsileme tsu ncon ko aminya a linin, ko a da a cai ko kpam a da a yain n ukpan, tsara a reve ko ili yi i'a na nshinda ko i'a na nshinda wa.

14

Uwulukpe u uza mabala ma ukpan ma cingi

¹ Magono ma Zuba ma tonukoi Musa,

² <<Mele ma na mi ma ta a kaci ka aza da a ka ciga uwulukpe a mabala ma ukpan ma cingi: *Aza da baci a tana u kana ta a tuko le a asu u kaḍarākpi.

³ Kaḍarākpi ki ka bana a uroto u agali yi u takpa uza u mabala mi utyoku. Uza u mabala vi u tana baci,

⁴ kaḍarākpi ki ka zuwa a tuko nnu n re ma uma n da bawu mari na nshinda, n katyangi ka

* 14:2 14:2 Kondo: Mak 1:40,44; Luk 5:12,14

maḍanga ma sida, n tsugbere tsu shili, n avuku a kacilumaṇi adama a uza ḍa a ka wulukpe vi.

⁵ Kaḍarākpi ki ka zuwa a kiḍa manu ma te a magbodo ma cin ma a shaḍangi n mini ma agaṭa ma shinga.

⁶ Pini nala, u bidya manu ma ma maṛi n uma vi, n macaka ma sida mi n tsugbere tsu shili n avuku a kacilumaṇi yi, u lyubugu pini a asuvu mpasa n manu ma a kiḍai a mini ma agaṭa ma shinga mi.

⁷ Aku u vishanaṣaka vuma ḍa a ka wulukpe adama a maḅala ma ukpan ma cingi mi mpasa mi hal kushindere. Pini nala, u tonuko ama yi a wulukpe yi ḍe, aku u aṣaka manu ma maṛi n uma vi ma imkpa.

⁸ <<Uza ḍa a ka wulukpe vi u kana ta u zai aminya a ne u kuruwa kenji ka ne gba kpam u sumba. Wa woko ta uza ḍa u nambai nshinda. Pini nala, wa gono ta pini a agali yi, shegai wa dusuku pini a katani ka ne wa hal she a'ayin a shindere.

⁹ Kain ka shindere ki ka rawa baci, wa kuruwa ta gba kenji ka ne, n matsaga ma ne, n agala a'eshi a ne, n kenji ka ikyamba i ne gba. Wa za ta aminya a ne kpam u sumba. Aku u woko uza ḍa u nambai nshinda.

¹⁰ <<Kain ka kulla, wa tuko ta mmuku ma a'ondom n re n ḍa lyopoi wa, n maku ma macon ma kayen ka te ma ma lyopoi wa, n akundatsu a kuden a teli a kira ku lewu ka a juḍugi n manivi adama a uḍarākpa u ilya, na ndele n manivi n tatsu.

¹¹ Kaḍarākpi ki ka tuko vuma vi n icanga i nala yi a kapala ka Magono ma Zuba a utsutsu

u Katani ka Ugawunsa.

¹² Kaḍarākpi ki ka bidya maku ma kondom ma te n madele ma manivi mi u yain uḍarākpa u utsupa unyushi u cingi, u raḍugba kpam u ḍa u woko uḍarākpa u uraḍugba ubana a asu u Magono ma Zuba.

¹³ U kiḍa macon mi a asu u ḍa a ka kiḍa nnama ma uḍarākpa u uwulukpe n uḍarākpa u urunukpa. Tyōku ḍa uḍarākpa u uwulukpe wari u kaḍarākpi, nala dem uḍarākpa u utsupa unyushi u cingi wa woko u kaḍarākpi. Uḍarākpa u na vi wa ta uwulukpi cika.

¹⁴ Kaḍarākpi ki ka kene mpasa ma uḍarākpa u utsupa unyushi u cingi vi, u gbara n ḍa a ucoli u kutsuvu ku ulyaki ku uza ḍa a ka wulukpe vi, n majubu ma pige ma kukere ku ulyaki ku ne, n majubu ma pige ma kune ku ulyaki ku ne.

¹⁵ Pini nala, kaḍarākpi ki ka kene manivi mi a katau ka kukere ku ugula ku ne,

¹⁶ u dobongusu majubu ma ne ma kukere ku ulyaki pini a manivi ma mari a katau ka kukere ku ugula ki, u vishanasa ma hal kushindere a kapala ka Magono ma Zuba.

¹⁷ Manivi ma ma buwa a katau ka kukere ku ne ki, u dobongu majubu ma kukere ku ulyaki ku ne, aku u gbara n ḍa a ucoli u kutsuvu ku ulyaki ku uza ḍa a ka wulukpe vi, n majubu ma pige ma kukere ku ulyaki ku ne, n majubu ma pige ma kune ku ulyaki ku ne, a asu u ḍa a'ari a gbaraṣai mpasa ma uḍarākpa u utsupa unyushi u cingi.

¹⁸ Manivi ma ma buwai a katau ka kukere ku kaḍarākpi ki, u tsunku vuma vi a kaci. Nala kaḍarākpi ka pala ukuna u vuma vi a asu u

Magono ma Zuba.

¹⁹ << Aku kaḁarākpi ki ka yain uḁarākpa u uwulukpe tyoku u uḁarākpa u upala ukuna adama a vuma ḁa a wulukpei vi an wari na nshinda. Pini nala, kaḁarākpi ka kiḁa manama ma uḁarākpa u urunukpa.

²⁰ Kaḁarākpi ki ka yain uḁarākpa u urunukpa n uḁarākpa u ilya a zuba u asuḁarākpa vi. Tyoku ḁa wa palaṣa ukuna u vuma u ḁa a wulukpei u ḁa la vi. Vuma vi wa woko nshinda wa.

²¹ << Shegai vuma vi wa baci n ucira u ḁa wa fuḁa wa tuko icanga i na yi wa, u tuko kondom ka te adama a uḁarākpa u upala ukuna, a yain uḁarākpa u uraḁugba adama a uwulukpe u ne. U tuko dem kakundatsu ka kuden ku te ku kira ku lewu, ka a juḁugi n kunzu ku te asuvu a kunzu ku tatsu ku ma manivi adama a uḁarākpa u ilya, n madele ma manivi.

²² U tuko dem a'adya a re ko kpmam mmuku ma ntambara n re, i'ya baci dem wa fuḁa wa tuko. Ma te adama a uḁarākpa u uwulukpe, ma te kpmam adama a uḁarākpa u urunukpa.

²³ Kain ka kulla vuma vi u tuko le a kapala ka kaḁarākpi adama a uwulukpe vi. U tuko le a utsutsu u Katani ka Ugawunsa a asu u Magono ma Zuba.

²⁴ Kaḁarākpi ki ka bidya maku ma kondom ma uḁarākpa u utsupa unyushi u cingi kabolo n madele ma manivi mi, u raḁugba i'ya ubana a asu u Magono ma Zuba u woko uḁarākpa u uraḁugba.

²⁵ U kiḁa macon ma uḁarākpa u utsupa unyushi u cingi vi, aku u kene mpasa mi u gbara n ḁa a ucoli u kutsuvu ku ulyaki ku uza ḁa a ka wulukpe

vi, n majubu ma pige ma kukere ku ulyaki ku ne, n majubu ma pige ma kune ku ulyaki ku ne.

²⁶ Pini nala, kaḍarākpi ki ka tsungu manivi mi a katau ka kukere ku ugula ku ne,

²⁷ u dobongusu majubu ma ne ma kukere ku ulyaki pini a manivi ma mari a katau ka kukere ku ugula ki, u vishanaṣa ma kushindere a kapala ka Magono ma Zuba.

²⁸ Kaḍarākpi ki ka gbaraṣaka uza ḍa a ka wulukpe vi manivi ma mari a katau ka kukere ku ugula ku ne ki, a asu u ḍa a gbaraṣai mpasa ma uḍarākpa u utsupa unyushi u cingi, wata, a majubu ma kukere ku ulyaki ku ne, n ucoli u kutsuvu ku ulyaki ku ne, n majubu ma pige ma kukere ku ulyaki ku ne, n majubu ma pige ma kune ku ulyaki ku ne.

²⁹ Manivi ma ma buwai a katau ka kukere ku kaḍarākpi ki, u tsunku vuma vi a kaci. Nala kaḍarākpi ka pala unyushi u vuma vi a asu u Magono ma Zuba.

³⁰ Pini nala, kaḍarākpi ka ḍarākpa a'adya ko ntambara, i'ya baci gai dem vuma vi wa fuḍa wa tuko.

³¹ Ma te adama a uḍarākpa u uwulukpe, ma te kpam adama a uḍarākpa u urunukpa kabolo n uḍarākpa u ilya. Tyoku ḍa kaḍarākpi ki ka yan uḍarākpa u upala ukuna a asu u Magono ma Zuba adama a vuma ḍa a wulukpei vi ḍa la vi.

³² Nala vi mele ma a kaci ka uza ḍa wari n mabala ma ukpan ma cingi, uza ḍa wari n ucira u ḍa wa tuko ucanga u uḍarākpa adama a uwulukpe u ne tyoku ḍa a ka ciga wa.>>

Utakpa u nshinda n kuwa ka kari n upama

³³ Magono ma Zuba ma tonukoi Musa n Haruna,

³⁴ <<A'ayin a da baci i uwai a uyamba u Ka'ana u da ma naka da u woko uyamba u de, mele ma ya tonon ma na n zuwa baci upama u wutai a kuwa ku roku a uyamba vi.

³⁵ Gba uza da baci dem wari n kuwa ki u kana ta u tuwa u tonuko kadarakpi, u dana, <N wene ta ili i roku yavu upama a kuwa ku va.>

³⁶ Pini nala, kadarakpi ki ka zuwa ta a wutuk-pusa ucanga u kuwa vi gba a ulanga kahu u uwa a kuwa ki u takpa upama vi utyoku, tsara gba ili i kuwa yi i woko na nshinda wa.

³⁷ Aku kadarakpi ka uwa pini u takpa utyoku u upama u da wari a kasaga ki, wa baci tyoku u mini ma mete ko kpam san-san n padfi-padfi, kpam upama vi u uwa baci a asuvu a kasaga ki,

³⁸ aku u wuta pini u gbagirya kuwa ki hal a'ayin a shindere.

³⁹ U kana ta kadarakpi ki ka gono kain ka shindere u takpa kuwa ki utyoku. Upama vi u tambura baci a asaga yi,

⁴⁰ aku kadarakpi ki ka zuwa a takpusa atali a da a'ari n upama vi a vutalasa a da a asu u nshinda a uroto u ilyuci.

⁴¹ Pini nala, u zuwa kpam a sadara gba asaga a asuvu a kuwa ki, aku cin tsa a sadarai vi a pura tsa a ba a wotsongu a uroto u ilyuci a asu u da wari na nshinda.

⁴² Pini nala, u zami atali a roku a ukusa a da a asu u da a takpusai a nide yi, aku kpam a reku cin tsu savu a gunuwan asaga a kuwa yi.

43 <<Upamā vi u doki baci u wutai pini a kuwa ki kpm, cina u takpusa de atali yi kpm a sadarasi kuwa ki a lapulai a gunuwain ka,

44 kadarakpi ki ka tuwa ka takpa u da utyoku. Upama vi u tambura baci a kuwa ki, mabala ma cingi ma. Kuwa ki ka ta na nshinda.

45 She a wasa kuwa ki, n atali yi na ndanga mi gba n ili i'ya a gunuwunkai kuwa ki, aku a wutukpa i'ya a uroto u ilyuci ubana a asu u nshinda.

46 Uza da baci dem u uwai a kuwa ki a asuvu a a'ayin a da kadarakpi ki ka zuwai a gbagiryai ka, wa woko ta uza u nshinda ubana kuvuli.

47 Uza da baci dem u lavutai ko u lyai ilikulya pini a kuwa ki u kana ta u zai aminya a ne.

48 <<Shegai kadarakpi ki ka tuwa baci ka takpai kuwa ki utyoku, kpm upama vi u doku u wuta u tambura pini a kuwa ki wa, a'ayin a da a gunuwain ka vi, u tonuko ama, kuwa ki ka na nshinda wa, kpaci upama vi u buwa kpm wa.

49 Kadarakpi ki ka bidya ta nnu n re, n macaka ma madanga ma sida, n tsugbere tsu shili, n avuku a kacilumani tsara u utakpa nshinda n kuwa ki.

50 Wa kida ta manu ma te a asuvu a n re mi a zuba u magbodo ma cin ma a shadangi n mini ma agata ma shinga.

51 Pini nala, u bidya macaka ma sida mi, n avuku a kacilumani yi, n tsugbere tsu shili tsi, n manu ma te ma mari n uma vi u lyubugu pini a mpasa n manu ma a kidai a zuba u mini mi, aku u vishanasa a kuwa ki hal kushindere.

52 Nala wa takpa nshinda n kuwa ki na mpasa

n manu mi, n mini ma agatā ma shinga mi, n manu ma uma, n madanga ma sida, n avuku a kacilumani, n tsugbere tsu shili.

⁵³ Aku u aṣaka manu ma uma mi ma laza ubana a mete a uroto u ilyuci. Tyoku ḡa wa shadangu mele ma utakpa u unyushi u cingi u ḡa la vi, kpam a takpa ḡe la vi nshinda n kuwa mi.

⁵⁴ <<Mele ma na mi a kaci ka mabala ma cingi ma ukpan u ikyamba icun kau-kau ma n mabala ma kalyatsuwa,

⁵⁵ n upama a matogo n a'uwa,

⁵⁶ n ushita n abudu n itafulishi,

⁵⁷ tsara a reve ko ili i'a na nshinda ko i'a n i'ya wa.>>

15

Mele a kaci ka ikyamba i'ya i'ari na nshinda

¹ Magono ma Zuba ma tonukoi Musa n Haruna,

² <<Tonuko aza a Isara'ila vu dana: Vali ḡa baci dem wari na ncana, ncana mi ma zuwa yi ta u woko na nshinda.

³ Mele ma nshinda ma ne ma na adama a ncana n ne: Ko tsalali tsi tsu buwa baci ulala ko kpam tsu asakai ulala, vuma vi wa ta na nshinda.

⁴ <<Ivampatsu i'ya baci dem vuma vi u vakunki ya woko ta na nshinda. Kpam dem gba ili i'ya u dusunki ya woko ta dem na nshinda.

⁵ Uza ḡa baci dem u sawai ivampatsu i ne u kana ta u zai aminya a ne aku u sumba, kpam wa rongo ta na nshinda ubana kuvuli.

⁶ Nala dem uza ḡa baci u dusuki a ili i ndishi i'ya vuma vi u dusunki, u kana ta u zai aminya a

ne aku u sumba, kpam wa rongo ta na nshinda ubana kuvuli.

⁷ <<Uza da baci dem u sawai vuma vi u kana ta u zai aminya a ne aku kpam u sumba, kpam wa rongo ta na nshinda ubana kuvuli.

⁸ <<Vuma vi cikpunka baci uza da bawu wari na nshinda atatsa, u kana ta u zai aminya a ne aku u sumba, kpam wa rongo ta na nshinda ubana kuvuli.

⁹ <<Ugalu u da baci dem vuma u yuwai u dusunki, wa woko ta na nshinda.

¹⁰ Uza da baci dem u sawai ili i'ya vuma vi u dusunki, wa rongo ta na nshinda ubana kuvuli. Uza da kpam dem u cangai ili i'ya vuma vi u sawai ko u dusunki, u kana ta u zai aminya a ne aku u sumba, kpam wa rongo ta na nshinda ubana kuvuli.

¹¹ <<Uza da baci dem uza u ncana mi u sawai kahu u zai akere a ne, u kana ta u zai aminya a ne aku u sumba, kpam wa rongo ta na nshinda ubana kuvuli.

¹² <<Magbodo ma cin ma baci uza u ncana vi u sawai a ka tasa ta ma, shegai gba icanga i manyan i'ya a shei a madanga i'ya baci vuma vi u sawai, a zai i'ya.

¹³ <<A'ayin a da baci uza u ncana vi u tanai, u keci a'ayin a shindere adama a utakpa u nshinda n ne. U kana ta u zai aminya a ne aku u sumba n mini ma agata ma shinga, pini nala, wa woko ta uza da a wulukpei.

¹⁴ Kain ka kulla, u tuko a'adya a re ko mmuku ma ntambara n re a asu u Magono ma Zuba a utsutsu u Katani ka Ugawunsa, aku u naka kadarakpi.

¹⁵ Kaḍarākpi ki ka yain uḍarākpa n ma te adama a uḍarākpa u uwulukpe, ma te kpam adama a uḍarākpa u urunukpa. Kaḍarākpi ki ka yan tā uḍarākpa u upala ukuna u ne a kapala ka Magono ma Zuba adama a ncana n ne.

¹⁶ <<Mini ma tsalali ma lalā baci uza a ikyamba, u kaṇa tā u sumba, kpam wa rongo tā nā nshinda ubana kuvuli.

¹⁷ Gba kunya ko kpam ukpan u ḍa baci dem mini ma tsalali tsi ma sawai, u kaṇa tā a zai ka, kpam ka rongo tā nā nshinda ubana kuvuli.

¹⁸ <<Vali vaku baci n uka hal mini ma tsalali ma wutai, u kaṇa tā gba le a sumba, kpam a ka rongo tā nā nshinda ubana kuvuli.

¹⁹ <<Uka wene baci nshinda ma uwoto, wa rongo tā nā nshinda hal a'ayin a shindere, kpam gba uza ḍa baci dem u sawa yi wa rongo tā nā nshinda ubana kuvuli.

²⁰ <<Ili i'ya baci dem uka vi u vakunki ko kpam u dusunki a'ayin a ḍa wari a nshinda ma uwoto mi, ya rongo tā nā nshinda.

²¹ Uza ḍa dem u sawai ivamkpatsu i ne, u kaṇa tā u zai aminya a ne kpam u sumba, kpam wa rongo tā nā nshinda ubana kuvuli.

²² Uza ḍa baci dem u sawai ili i'ya u dusunki, u kaṇa tā u zai aminya a ne kpam u sumba, kpam wa rongo tā nā nshinda ubana kuvuli.

²³ Ili i'a baci pini a zuba u ivamkpatsu yi ko kpam ili i'ya u dusunki vi, a'ayin a ḍa baci uza roku u sawai i'ya wa rongo tā nā nshinda ubana kuvuli.

²⁴ Vali vaku baci n eyi a'ayin a ḍa wari nā nshinda ma uwoto mi hal mpasa mi n sawa yi, wa

rongo tā nā nshinda hal a'ayin a shindere. Gba ivamkpatsu i'ya baci u vakunki ya woko tā dem nā nshinda.

²⁵ <<Uka wa lālā baci mpasa a'ayin ushani, bamu n a'ayin a uwene nshinda ma uwoto n ne, ko kpm uwene u nshinda mi n wura baci a'ayin, wa rongo tā nā nshinda a'ayin a da wa lālā vi dere tyoku da u tsu yan wā baci a asuvu a nshinda ma uwoto n ne.

²⁶ Ivamkpatsu i'ya baci dem u vakunki ko kpm ili i'ya baci dem u dusunki a a'ayin yi, ya rongo tā nā nshinda dere tyoku u a'ayin a uwene nshinda mā uwoto n ne.

²⁷ Uza da baci dem u sawai ili i nala yi wa woko tā nā nshinda. U kaṇa tā u zai aminya a ne kpm u sumba, kpm wa rongo tā nā nshinda ubana kuvuli.

²⁸ <<A'ayin a da baci ulālā vi u kotsoi, u keci a'ayin a shindere, nala wura baci, wa woko tā uza da a wulukpei.

²⁹ Kain ka kulla, u tuko kaḍarākpi a'adya a re ko kpm mmuku ma ntambara n re a utsutsu u Katani ka Ugawunsa.

³⁰ Aku kaḍarākpi ki ka yain uḍarākpa n ma te adama a uḍarākpa u uwulukpe, ma te kpm adama a uḍarākpa u urunukpa. Kaḍarākpi ki ka yan tā upala ukuna u ne a kapala ka Magono ma Zuba adama a nshinda ma ulālā u ne.

³¹ <<Tyoku da ya takpa mu aza a Isara'ila kau da la vi a asuvu a nshinda n le, tsarā a kuwa adama a nshinda n le a asu u unangasa mu Katani ka Kavasū ka kaṛi a mere ma le wa.

³² Nala vi mele ma a kaci ka uza da tsalali tsu ne tsa lala n uza da wari na nshinda adama a ulala u mini ma tsalali.

³³ Nala dem uka u da wa wene nshinda ma uwoto, n vali ko uka da wa lala, kpam dem n vali da vaki n uka da wari na nshinda ma uwoto.>>

16

Kain ka Utakpa u Unyushi u Cingi

¹ Magono ma Zuba ma dansai n Musa cina aloba a Haruna a re a kuwa de, aza da a tuwai a kapala ka Magono ma Zuba a nekei akina a da bawu a'ari uwulukpi ucun u da bawu u tonuko le a yain.*

² U danai, <<Tonuko utoku u vunu Haruna kotsu u uwa Asu u da u Lakai Uwulukpi a kucina ku kunya ku ubarakpa kavama wa, kpaci nte n tsu wenike pini kaci ka va a asuvu a kalishi a zuba u kakimbaitsu ka utakpa unyushi u cingi, wata, a asu u utakpa u unyushi u cingi. U 'yuwan baci upana uroho u atsuvu u na vi, wa kuwa ta.

³ <<Shegai tyoku da Haruna wa uwa a Asu u da u Lakai Uwulukpi vi u da na: u tuko ve kagono ka kanaka adama a ufarakpa u uwulukpe n kondom adama a ufarakpa u urunukpa.

⁴ Kahu u uwa pini, u kana ta u sumba ve aku u uka ntogo ma uwulukpi n ne n aminya a linin,† wata, matogo ma kenu n magbidi ma ucaku n kagbawatsu n funi.

* **16:1 16:1** Kondo: Adkp 10:1-3 † **16:4 16:4** Linin icun i aminya a da a tsu yan n a'agu a mete a da. A tsu yan ta n ugbami cika kpam a tsu asaka uza u lemgbe cika wa.

⁵ Gba kabolo ka aza a Isara'ila a ka naka ta Haruna vi ngaji n re adama a udarākpa u uwulukpe n kondom adama a udarākpa u urunukpa.

⁶ <<Haruna vi wa darākpa ta kagono ka kanaka ki adama a udarākpa u uwulukpe u kaci u ne, aku kpam u takpa unyushi u cingi u ne n u aza a kuwa a ne.

⁷ U bidya kpam ngaji n re n nala mi u tuko n da a kapala ka Magono ma Zuba a utsutsu u Katani ka Ugawunsa.

⁸ U varanku ngaji n re mi uruta, ma te adama a Magono ma Zuba, ma te kpam adama a Azazel‡.

⁹ Ma baci uruta u rukpai a kaci ka ne adama a Magono ma Zuba, she u tuko ma a kapala ka Magono ma Zuba u yain udarākpa u uwulukpe n ma.

¹⁰ Shegai ma uruta u rukpai a kaci ka ne adama a Azazel vi, a ka tuko ta ma n uma a kapala ka Magono ma Zuba, tsara a yanka ma manyan adama a utakpa u unyushi u cingi a tutsuku ma ubana a Azazel a kakamba.

¹¹ <<Haruna kpam wa tuko ta kagono ka kanaka a kapala ka va ka woko yi udarākpa u uwulukpe u ne n utakpa u unyushi u cingi u ne n u aza a kuwa a ne; pini nala, u kida kanaka ki adama a udarākpa u uwulukpe u ne.

¹² Wa bidya ta ipurukatsu i akina i urunukpa ili i magulani ushafangi n tsikina a asudarākpa u da

‡ **16:8 16:8** Akorongi ushani a wushuku ta an kala ka Azazel ka na ki kala ka kashila ka ityoni u cingi ka roku ka, kpam a kakamba ka wari. A yanka magaji mi udarākpa adama a ne wa, shegai a zuwa ta ma a kapala ka Magono ma Zuba aku a tutsuki ma ubana a kakamba. An a tutsuki ma vi, u wenike ta a bidya ta unyushi u cingi u aza a Isara'ila a lazai n u da.

warī a kapala ka Magono ma Zuba. U shadangu kpam akere a re a ne n maluba ma ili i magulani, aku u banka i'ya a kucina ku kunya ku ubarākpa ki.

¹³ Aku u tsungu ili i magulani yi pini a akina a kapala ka Magono ma Zuba, tsara kanga ka ili i magulani yi ka kimba kakimbatsu ka utakpa u unyushi u cingi ka Akpati u Kazuwamgbani ki, tsara u kuwa wa.

¹⁴ Aku u kene mpasa n kagono ka kanaka ki u vishanasa n da n majubu ma ne a kapala ka kakimbatsu ka utakpa unyushi u cingi vi a kapashi ka kasana. Wa vishanasa ta mpasa mi a kapala ka kakimbatsu ki n majubu ma ne hal kushindere.

¹⁵ <<Pini nala, u kida malala ma udarākpa u uwulukpe adama a ama yi, u tuko mpasa mi a kucina ku kunya ku ubarākpa ki. Wa yanka ta dem n da tyoku da u yankai mpasa n kagono ka kanaka mi, wata, wa vishanasa ta n da a zuba u kakimbatsu ka utakpa unyushi u cingi ki n a kapala ka kakimbatsu ki dem.

¹⁶ Tyoku da wa yan da la vi u takpa unyushi u cingi u Asu u da u Lakai Uwulukpi vi adama a nshinda n u'yangasaka n unyushi u cingi u aza a Isara'ila gba. Nala dem wa yanka Katani ka Ugawunsa ka kari pini a mere ma ili i nshinda i le.

¹⁷ Uza wa la wa uwa a Katani ka Ugawunsa ki a'ayin a da Haruna vi wa uwa pini a Asu u da u Lakai Uwulukpi adama a utakpa u unyushi u cingi u kaci ka ne n aza a kuwa a ne gba n kakuma ka aza a Isara'ila vi gba wa, ubana a'ayin a da wa

wuta.

¹⁸ Pini nala, Haruna vi wa wuta ta u bana a asudarakpa u da wari a kapala ka Magono ma Zuba vi u yanka u da udarakpa u utakpa u unyushi u cingi. Aku u dobo mpasa n kanaka ki na mpasa n magaji mi u gbara n da a avana a asudarakpa vi.

¹⁹ U vishanasa mpasa mi n majubu ma ne hal kushindere a zuba u asudarakpa vi. Tyoku da wa takpa nshinda n asudarakpa u da gai la vi adama a ili i nshinda i aza a Isara'ila, kpam u neke i'ya n uwulukpi ubana a asu u Magono ma Zuba.

²⁰ <<A'ayin a da baci u kotsoi utakpa u unyushi u cingi u Asu u da u Lakai Uwulukpi n Katani ka Ugawunsa n asudarakpa vi, aku u tuko magaji ma mari n uma vi a kapala ka Magono ma Zuba.

²¹ U tadangu akere a re a ne a kaci ka magaji mi, aku u dansa gba tsicingi tsu aza a Isara'ila, n u'yangasaka u le gba, n unyushi u cingi u le gba. Nala wa tsunku magaji mi unyushi u cingi u aza a Isara'ila. Pini nala, u naka uza u da a dangasai u loki magaji mi u tutsuku ma ubana a kakamba.

²² Magaji mi ma canga ta gba unyushi u cingi vi a kaci ka ne ubana a kakamba ka bawu uza wari; vuma vi wa asaka ta ma ma laza ubana a kakamba.

²³ <<Aku Haruna vi u gono pini a Katani ki u mondo aminya a linin a da u ukai an u uwai a Asu u da u Lakai Uwulukpi vi, aku u asaka a da pini.

²⁴ U sumba kaci ka ne pini a ulanga u asu u uwulukpi vi, aku u gono u uka aminya a roku a ne a tsudarakpi. Pini nala, u ba u yain udarakpa

u urunukpa adama a kaci ka ne n uḍarākpa u urunukpa adama a ama, n utakpa u unyushi u cingi adama a kaci ka ne n ama.

²⁵ U runukpa manivi ma nnama ma uḍarākpa u uwulukpe vi a asuḍarākpa.

²⁶ <<Uza ḍa aṣakaj magaji ubana a kakamba ka Azazel ki, u kaṇa ta u zai aminya a ne kpam u sumba. Pini nala, wa fuḍa ta u gono u uwa a asu u ḍa a shigbai agali yi.

²⁷ Kagono ka kanaka ki n magaji ma uḍarākpusa u uwulukpe, ma a tukoi mpasa n le a Asu u ḍa u Lakai Uwulukpi a yankai uḍarākpa u utakpa u unyushi u cingi vi, a ka banka le ta a uroto u agali a runukpa ukpan u le n inyama i le n icanga i katsuma i le n awuyen yi dem.

²⁸ Uza ḍa u runukpai i'ya vi, she u za ve aminya a ne aku kpam u sumba. Pini nala, wa fuḍa ta u gono a asu u ḍa a shigbai agali yi.

²⁹ <<Mele ma na mi ma yan ta pini ara ḍe ubana: Kain ka kupa dem ka uwoto u shindere, ya yan ta kakuliṢ, ya yan manyan wa ko kenu, ko uza u iyamba u ḍa baci tani ko kpam kamoci ka kari ndishi a asuvu a ḍe.

³⁰ Kain ka nala ki, kaḍarākpi ka yan ta uḍarākpa u utakpa u unyushi u cingi u ḍe gba, tsara a takpa nshinda n ḍe a kapala ka Magono ma Zuba.

³¹ Kain ka nala ki ka woko ḍa ta kain ka Ashibi *

§ **16:29 16:29** *kakuli* Kalen ka udani u <<kakuli>> pini na vi, ka wenike ta uza u biṣinka kaci ka ne ilikulya n uso ili icun kau-kau n kushumba n u'uka akpata hal dem na nvain n uka.

* **16:31 16:31** *Ashibi* Kain ka Ashibi, kalen ka ne ka <<Kain ka uwunvuga>>.

ka wunvugusa gba, u kana ta i yain kakuli. Mele ma na mi ma yan ta pini ara de ubana.

³² Kadarākpi ka a tsunki manivi ma uneke adama a manyan tsara u lyai agadu a tata u ne u woko Magono ma Adarākpi, aya wa yan udarākpa u utakpa u unyushi u cingi. Aya wa uka aminya a linin, aminya a da a'ari uwulukpi,

³³ u yain kpam udarākpa u utakpa u unyushi u cingi u Asu u da u Lakai Uwulukpi n Katani ka Ugawunsa n asudarākpa. Wa yanka ta dem adarākpi n gba kakuma ka aza a Isara'ila.

³⁴ <<Mele ma na mi ma yan ta pini ara de ubana. Udarākpa u utakpa u unyushi u cingi a ka yansa ta u da kayen dem kuten adama a gba unyushi u cingi u aza a Isara'ila.>>

Musa yan ta ko ndya wa derere tyoku da Magono ma Zuba ma tonuko yi.

17

Mele a kaci ka utakuma u mpasa

¹ Aku Magono ma Zuba ma tonukoi Musa,

² <<Tonuko Haruna n aloba a ne n aza a Isara'ila gba ili i'ya Magono ma Zuba ma tonuko le i'ya naha:

³ Uza da baci dem asuvu a kuwa ku aza a Isara'ila u kidai kanaka ko macon ko malala asuvu a asu u da a shigbai agali ko kpam a uroto u agali vi,

⁴ bawu u tukoi ma kune a utsutsu u Katani ka Ugawunsa a kapala ka Katani ka Kvasu ka Magono ma Zuba, vuma nala vi a ka kana yi ta n unyushi u uwotsongu mpasa. U kana ta a peci yi n ama a ne.

⁵ Kalen ka mele ma nala mi ma, kotsu aza a Isara'ila a asaka udarākpusa kabarikete a asu vi. U kana ta a tuko Magono ma Zuba kune ku le a asu u kadarākpi a utsutsu u Katani ka Ugawunsa, aku u yanka n da udarākpa u ndishi n shinga ubana a asu u Magono ma Zuba.

⁶ Kadarākpi ka vishanasa ta mpasa mi a asudarākpa u Magono ma Zuba a utsutsu u Katani ka Ugawunsa, aku u runukpa manivi mi, ma woko ili i magulani ma shinga ubana a asu u Magono ma Zuba.

⁷ A ka doku a ka banka udarākpa u le a asu u ityonshi i'ya i'ari yavu nlala wa, n da a tsu yansaka tsishankala*. Mele ma na mi ma yan ta pini a uyan u le ushani ubana.

⁸ <<Vu tonuko le kpam: Gba uza da dem wari uza u kuwa ku aza a Isara'ila, ko kamoci ka kari ndishi a asuvu a le, uza da u yain udarākpa u urunukpa ko udarākpa u roku

⁹ aku u kpadai utuko ma a utsutsu u Katani ka Ugawunsa kotsu u yain udarākpa u ne a asu u Magono ma Zuba, a ka pece yi ta n ama a ne.

¹⁰ <<Gba uza da dem wari uza u kuwa ku aza a Isara'ila, ko kamoci ka kari ndishi a asuvu a le, uza da u takumai inyama i'ya i'ari na mpasa, mpa Magono ma Zuba ma yan ta tsilala n vuma u nala vi n peci yi n ama a ne.

¹¹ Uma u ili i uma dem, wa ta a mpasa, da i zuwai mpa Magono ma Zuba n naka da mpasa n

* **17:7 17:7** *yansaka tsishankala* Kalen ka uyan tsishankala pini na ka ukpada uyan ili i'ya Kashila ka ciga, aku a kpatala a lyaka ameli kayala. Kondo dem Adkp. 19:29; 20:5, 6; 21:7, 9, 14.

woko ili i utakpa u unyushi u cingi a asuḍarākpa adama a uma u ḍe. Kpaci mpasa uma u ḍa, adama nala mpasa n ḍa ma takpa unyushi u cingi.

¹² Adama nala ḍa n tonukoi aza a Isara'ila: <Ko uza a asuvu a ḍe kotsu u takuma inyama i'ya i'ari na mpasa wa, nala dem amoci a ḍa a'ari a ḍe.>

¹³ <<Gba uza u Sama'ila ko kamoci ka kari a asuvu a le, uza ḍa banai tsutofi aku u wunai manama, ko manu ma a tsu takuma, u kana ta u kida ili i'ya u wunai vi u wotsongu mpasa mi aku u pala n kayala.

¹⁴ Uma u ili i uma dem, wa ta a mpasa, ḍa i zuwai n tonukoi aza a Isara'ila kotsu a takuma inyama i ili u uma na mpasa wa, kpaci uma u ili i uma dem wa ta asuvu a mpasa. Gba uza ḍa takumai inyama i'ya i'ari na mpasa, a ka pece yi ta n ama a ne.

¹⁵ <<Gba uza u iyamba ko kamoci uza ḍa baci takumai manama ma ma kuwai agifa, ko ma manama ma mete ma wunai, u kana ta u zai aminya a ne kpam u sumba. Gba n nala wa rongo ta pini na nshinda ubana kuvuli kahu a wulukpe yi.

¹⁶ Shegai u za baci aminya ne wa, ko kpam bawu u sumbai, unyushi u ne wa ta a kaci ka ne.>>

18

Mele a kaci ka tsugbani

¹ Magono ma Zuba ma tonukoi Musa,

² <<Tonuko aza a Isara'ila: Mpa Magono ma Zuba Kashila ka ḍe.

³ Kotsu i yansa tyoku da aza a uyamba u Masar a asu u da i dusuki a yansai wa, ko kpam tyoku u aza a uyamba u Ka'ana a asu u da ma ciga n banka da; kotsu i yansa ili i'ya a ka yansa wa.

⁴ Gorimukoi udani u va, i kirana kpam n mele ma va i wala n ma mai. Mpa Magono ma Zuba Kashila ka de.

⁵ U kana ta i kirana n mele ma va n udani u va. Gba uza da baci dem u gorimukoi ma, wa yan ta uma.* Mpa Magono ma Zuba.

⁶ <<Kotsu vu vaku n vali ko uka da wari kumaci ku vunuwu. Mpa Magono ma Zuba.

⁷ Kotsu vu nei tata u vunuwu uwono vu vaku na mma u vunuwu wa; eyi mma u vunuwu da, kotsu vu vaku n eyi wa.

⁸ Kotsu vu vaku n uka tata u vunuwu wa, eyi uka tata u vunuwu da.

⁹ Kotsu vu vaku n utaku u vunuwu wa, ko kpam maku ma tata u vunuwu ko maku ma mma u vunuwu, ko a kuwa ku te ka baci a matsa da ko kpam asu u roku kau.

¹⁰ Kotsu vu vaku n matsukaya ma vunuwu wa. Nala wa tuko ta kugori a asu u vunuwu.

¹¹ Kotsu vu vaku n maku ma uka u tata u vunuwu u matsakai uza u roku wa, kpaci eyi utaku u vunuwu u da.

¹² Kotsu vu vaku n utaku u tata vunuwu wa, kpaci eyi kumaci ku tata u vunuwu ka.

¹³ Kotsu vu vaku n umaku ko utaku u mma u vunuwu wa, kpaci eyi kumaci ku mma u vunuwu ka.

¹⁴ Kotsu vu nei tatapige ko tatakenu u vunuwu uwono vu vaku n uka u ne wa, wata, va raba yi

* **18:5 18:5** Izk 18:9; 20:11-13; Luk 10:20; Rom 10:5; Gal 3:12

adama ɗa va vaku n eyi wa, kpaci eyi mmakenu u vunu u ɗa.

¹⁵ Va vaku n kajene ka vunu wa, kpaci eyi uka u maku ma vunu u ɗa. Adama a nala kotsu vu vaku n eyi wa.

¹⁶ Kotsu vu vaku n uka u makoshi ko vangu u vunu wa, nala wa tuko ta kugori a asu u makoshi ko vangu vunu.

¹⁷ Kotsu vu vaku n uka aku vu vaku n maku ma ne dem wa; kotsu dem vu vaku n matsukaya ma ne wa, wata, maku ma maku ma vali ko ma uka ma ne ma matsai. Gba kumaci ku ne ka. Nala manyan ma uwono ma cika.

¹⁸ Kotsu vu zuwa vangu ko umaƙu u uka u vunu vu vaku n eyi cina uka u vunu n uma wa.

¹⁹ <<Va vaku n uka a'ayin a ɗa wari a nshinda ma uwoto wa, kpaci kotsu nshinda mi n kotso wa.

²⁰ Kotsu vu vaku n uka u utoku u vunu wa, kpaci nala wa zuwa vu ta vu woko na nshinda.

²¹ Kotsu vu neke mmuku n vunu a yain manyan n ele a asu u ulyaka Moleki kameli kayala wa, nala wa tuko ta unangasa u kala ka va. Mpa Magono ma Zuba Kashila ka vunu.

²² Kotsu vu yain tsugbani n utuko vunu vali tyoku ɗa a tsu yan n aka wa. Nala ili i icadi i'ya.

²³ Kotsu vu yain tsugbani n manama wa, kpaci va woko ta na nshinda. Uka kpam kotsu u naka kaci ka ne a asu u manama tsara ma vaku n eyi wa. Nala manyan ma uwono ma cika.

²⁴ <<Kotsu i woko na nshinda a asu u uyansa ukuna u gbani u nala vi wa. Kpaci a asu u uyansa ukuna u gbani u nala vi u ɗa ma loko ama ɗa a'ari nala a kapala ka de ki.

²⁵ Adama nala iyamba yi i wokoi na nshinda, kpam ma yan ta i'ya mavura adama a unyushi u cingi u ama da a'ari pini vi. Ya 'yuwan ta ama da a'ari pini ndishi a asuvu a ne.

²⁶ Shegai eda aza a uyamba n amoci a da a'ari a asuvu a de, i gorimuko mele ma va n udani u va. Kotsu i yain ko i te a asuvu a ili i icadi i nala yi wa.

²⁷ Kpaci ama a da a dusuki a uyamba vi kahu eda, a yansa ta gba ili i icadi i nala yi, da i zuwai uyamba vi u wokoi na nshinda.

²⁸ Eda dem i zuwa baci uyamba vi u wokoi na nshinda a asu u uyansa ili i gbani i nala yi, uyamba vi wa 'yuwan da ta, tyoku da u yankai kakuma ka ama ka ka dusuki a uyamba vi kahu eda.

²⁹ <<Gba uza da baci u yain icun i ili i icadi i nala yi, a ka pece yi ta n ama a ne.

³⁰ Adama a nala, gorimukoi udani u va kpam kotsu i woko na nshinda tyoku da ama a da a dusuki kahu eda a yansa wa. Kotsu i woko na nshinda a asu u uyansa ili i nala yi wa. Mpa Magono ma Zuba Kashila ka de.>>

19

Tyoku da va gbashika Kashila mai

¹ Magono ma Zuba ma doki ma tonukoi Musa,

² <<Tonuko gba kakuma ka aza a Isara'ila.* U kana ta i woko uwulukpi, kpaci mpa Magono ma Zuba Kashila ka de ma ta uwulukpi.

* 19:2 19:2 Kondo: Adkp 11:44-45; 20:7; 1Bit 1:16

³ <<Ya dem a asuvu a ɔe u gorimuko mma u ne n tata u ne, i kirana kpam n a'ayin a Ashibi a va. Mpa Magono ma Zuba Kashila ka ɔe.

⁴ Kotsu i kpatalaka mu kucina i gbashika ameli a roku wa. Kotsu i daraka irim i yanka kaci ka ɔe ameli wa. Mpa Magono ma Zuba Kashila ka ɔe.

⁵ <<A'ayin da baci ya yanka mpa Magono ma Zuba udaraka u ndishi n shinga, yanyi u da a ure u da a ka wusha u da adama a ɔe.

⁶ I takuma inyama i udaraka kain ka a yain udaraka vi n kain ka ire. Shegai ili i'ya baci i rawai kain ka tatsu, i runukpa i'ya.

⁷ I takuma baci i'ya a kain ka tatsu ki, ya woko ta ili i icadi, kpam ma wusha udaraka vi wa.

⁸ Uza da baci dem u takumai i'ya kain ka tatsu ki, unyushi u ne wa ta a kaci ka ne, kpaci u nangasa ta ili i'ya i'ari uwulukpi i Magono ma Zuba. Vuma u nala vi a ka pece yi ta n ama a ne.

⁹ <<A'ayin a da baci ya kapa ili i kashina i ɔe, kotsu i kapi ubana a ikengi i kashina wa, kotsu kpam i gono i tonusuko i'ya i asakasai vi wa.

¹⁰ Nala kpam dem ya ta baci cinwi a kashina ka cinwi a ɔe, ya ta ka aku i doku i tonusuko wa. Ya tasha tani i'ya i rukpusai a iyamba wa; nala vi aza a unambi n amoci a da a'ari ndishi kabolo n ada alya ya asanka. Mpa Magono ma Zuba Kashila ka ɔe.

¹¹ <<Kotsu i boko wa. Kotsu i yinsa uza wa. Kpam kotsu i yamgbana kaban wa.

¹² Kotsu i tsina utsina u kaban n kala ka va

wa,[†] nala wa tuko ta unangasa u kala ka va. Mpa Magono ma Zuba.

¹³ <<Kotsu i ryafa utoku u de wa, ko kpam i wusa yi ucanga wa. Kotsu i asaka katsupi ka zamalinga she kain ka wansa wa.

¹⁴ <<Kotsu i wisha kagulani wa, kpam kotsu i zuwuka karumba ili i'ya ya zuwa yi utadatsa wa. Shegai kotsu i pana uwonvo u Kashila ka de. Mpa Magono ma Zuba.

¹⁵ <<Kotsu i yain afada n kudyangi wa. Kotsu i wenike aza a unambi kudyangi aku i naka aza a utsari tsupige wa. Shegai i yanka aza a karen a de afada a maci.

¹⁶ Kotsu i tamburuka kadyanshi ka kaban a kaci ka ama a de wa. A'ayin a da baci uza u roku wari a asuvu a afada tsara u wauwa uma u ne, kotsu i yain kadyanshi, i reve baci gai kadyanshi ki ka banga yi. Mpa Magono ma Zuba.

¹⁷ <<Kotsu vu kovi utoku u vunu a katakasuvu ka vunu wa. Uza u yan baci ili i'ya bawu i gain, vu tonuko yi unyushi u ne, tsara avu dem vu ronuko kaci ka vunu unyushi wa.

¹⁸ Kotsu vu tsupa tsicingi ko kpam vu kana uza u vunu a katakasuvu ka vunu wa, shegai vu cigi uza u vunu tyoku da va ciga kaci ka vunu.[‡] Mpa Magono ma Zuba.

¹⁹ <<Kiranai n mele ma va. Kotsu i asaka kuzuwate ku kuwa icun kau-kau a yuwamgbansa adama a ilimaci wa. Kotsu i cei icun i re kau-kau a kashina ka te wa. Kotsu i

[†] **19:12 19:12** Kondo: Mkc 30:2; U.Ml 23:21; Mat 5:33 [‡] **19:18 19:18** Mat 5:43; 19:19; 22:39; Mak 12:31; Luk 10:27; Rom 13:9; Gal 5:14; Yak 2:8

uka aminya a ɗa a cai n icun i tsugbere icun kure wa.

²⁰ <<Vuma vaku baci n makere ma mari kagbashi, uza ɗa a kanakai tsumana kpam kotsu a tsupai ikebe i uwusa tsugbashi ko a wutukpa yi wa, a veci ve ukuna vi. Shegai a ka wuna le wa, kpaci kotsu a wutukpa yi wa.

²¹ Vuma nala vi wa tuko ta kondom a utsutsu u Katani ka Ugawunsa, ka woko ka uɗarākpa u utsupa unyushi u cingi u ne ubana a asu u Magono ma Zuba.

²² Kaɗarākpi ka yanka yi ta uɗarākpa u utakpa u unyushi u cingi, n kondom ka uɗarākpa u utsupa unyushi u cingi, a kapala ka Magono ma Zuba adama a unyushi u ɗa u yain. Aku a cimbusuka yi unyushi u cingi u ne.

²³ <<A'ayin ɗa baci i uwai a uyamba u Ka'ana i ceshei icun i ndanga n ɗa a tsu lya ilimaci i le, kotsu i tai i'ya wa ubana ayen a tatsu, i bidya i'ya i'a ta na nshinda. Kotsu i lyai i'ya wa.

²⁴ A kayen ka nishi, gba ilimaci yi ya woko ta ili i uwulukpi i'ya a nekei i icikpali ubana a asu u Magono ma Zuba.

²⁵ Shegai a kayen ka tawun, ya fuda ta ya lya icun i ndanga mi. I tono baci ili i na yi gba, ndanga mi ma doku ta n matsa cika. Mpa Magono ma Zuba Kashila ka ɗe.

²⁶ <<Kotsu i takuma inyama i'ya i'ari na mpasa wa. Kotsu i yansa tsuboci ko kapala ka a'eshi wa.

²⁷ Kotsu i puni tsileme tsu agbaguzu ko ntsaga n ɗe wa.

²⁸ Kotsu dem i kiɗaša ikyamba i ɗe adama a unamgbukatsuma u ɗa uza roku u kuwa ɗa wa,

ko kpam i gyansa kudfyani ku a'ulu a ili roku a ikyamba i de wa. Mpa Magono ma Zuba.

²⁹ <<Kotsu i nangasa mmuku ma aka n de i zuwa le a woko ashankala wa, adama a da uyamba vi wa shadangu n manyan ma uwono n tsicingi.

³⁰ U kana ta i kirana n a'ayin a Ashibi a va kpam i pana uwonvo u kuwa ku uwulukpi ku va. Mpa Magono ma Zuba.

³¹ <<Kotsu i bana a asu u uza da wa yan manyan na nkabi ko aboci wa. Kotsu i toni le wa, kpaci ya woko ta na nshinda. Mpa Magono ma Zuba Kashila ka de.

³² <<Nakai aza da a la da tsupige, i naka nkoshi karinga, kpaci ya pana ta uwonvo u va. Mpa Magono ma Zuba.

³³ <<Kamoci ka baci ndishi n ada a uyamba u de, kotsu i sukuta yi wa.

³⁴ Shegai i bidya yi yavu uza u iyamba u da dem. I cigi yi tyoku da ya ciga kaci ka de. Kpaci eda dem i yan ta tsumoci a uyamba u Masar. Mpa Magono ma Zuba Kashila ka de.

³⁵ <<Kotsu i ryafa uza a asu u uratsanaka ugaɗi ko araji ko kpam kakuma ka ili wa.

³⁶ I yain manyan n ili i uratsanaka araji n kakundatsu ka kuden n madele ma maci. Mpa Magono ma Zuba Kashila ka de uza da wutukpa da a uyamba u Masar.

³⁷ U kana ta i kirana n mele ma va n udani u va gba i yanka u da manyan. Mpa Magono ma Zuba.>>

20

Mavura ma unyushi u cingi

¹ Magono ma Zuba ma tonukoi Musa,

² <<Tonuko aza a Isara'ila: Uza da baci dem a asuvu a de ko kamoci ka kari a asuvu a de u nekei uza u te a asuvu a mmuku n ne ubana a asu u Moleki kameli, u kana ta a wuna yi. Aza a uyamba yi a ka varasa yi ta n atali a wuna.

³ Mpa dem ma yan ta tsilala n eyi n peci yi n ama a va; kpaci ili i'ya u yain nala vi, i zuwa ta kuwa ku uwulukpi ku va ku wokoi na nshinda, kpam i zuwai kala ka va ka uwulukpi ka namgbai.

⁴ Kpam aza a uyamba yi a asaka baci vuma vi a 'yuwan yi uwuna,

⁵ mpa ma yan ta tsilala n kuwa ku ne. Ma pece yi ta n ama a ne n aza da a 'yuwan mu upanaka aku a gonoi a ka yan tsishankala n Moleki kameli.

⁶ <<Uza bana baci ubolo adooki a asu u aza da a ka yan manyan na nkabi ko aboci wa yansa tsishankala n ele, ma yan ta tsilala n vuma u nala vi n peci yi n ama a ne.

⁷ U kana ta i woko uwulukpi, kpaci mpa Magono ma Zuba Kashila ka de.*

⁸ U kana ta i kirana n mele ma va, i yanka ma manyan. Mpa Magono ma Zuba uza da n zuwai i wokoi uwulukpi.

⁹ Gba uza da baci dem u wishai tata ko mma u ne, u kana ta a wuna yi. Mpasa n ne ma ta a kaci ka ne, kpaci tata u ne ko mma u ne u da u wishai.†

* **20:7 20:7** Kondo: Adkp 11:44-45; 1Bit 1:16 † **20:9 20:9** Kondo: Uwt 20:12; 21:17; U.Ml 5:16; Mat 15:4; Mak 7:10.

¹⁰ <<Uza yan baci tsugbani n uka u utoku u ne, gba_ama a re a le uka n vali vi u kana_ ta_ a wuna le.

¹¹ Uza u vaku baci n uka u tata u ne, u ne ta_ tata u ne uwono. U kana_ ta_ a wuna le ama a re a le gba_. Mpasa n le ma_ ta_ a kaci ka le.

¹² Uza da baci dem u vaki n kajene ka ne, u kana_ ta_ a wuna le ama a re a le gba_. Kpaci a yan ta_ manyan ma uwono, mpasa n le kpam ma_ ta_ a kaci ka le.

¹³ Uza yan baci tsugbani n utoku u ne vali tyoku da a tsu yan n aka, ama a re a le a yan ta_ ili i icadi. U kana_ ta_ a wuna le. Mpasa n le ma_ ta_ a kaci ka le.

¹⁴ Uza u zuwa baci uka aku u doku u zuwai mma u ne, ili i uwono i'ya i pige. Gba_ama a tatsu a le a ka runukpa le ta_, kotsu ili i uwono yi i tambura a asuvu a de wa.

¹⁵ Uza yan baci tsugbani n manama, a wuna vuma vi kpam u kana_ ta_ dem a wuna manama mi.

¹⁶ Uka tonon baci manama u vaki n eyi, mayun, u kana_ ta_ a wuna yi kpam dem a wuna manama mi. Mpasa n le ma_ ta_ a kaci ka le.

¹⁷ <<Vuma zuwa baci vangu u ne, ko maku ma tata u ne ko kpam ma mma u ne aku u vaki n eyi, nala ili i uwono i'ya. U kana_ ta_ a peci le n ama a le, ama n a wundi. Kpaci u vaku ta_ n utaku u ne, mpasa n ne ma_ ta_ a kaci ka ne.

¹⁸ Vuma vaku baci n uka a'ayin a da wari a nshinda ma uwoto n ne, gba_ama a re a le a ka pece le ta_ n ama a le, kpaci gba_ le a kodo ta_ mele ma uwoko uwulukpi.

¹⁹ Kotsu vuma vaku n utaku u mma u ne ko utaku u tata u ne wa. Uyan nala wa tuko tā uwono a asu u kumaci ku vunu, kpam mpasa n le mā tā a kaci ka le.

²⁰ Uza u vaku baci n uka u tatapige ko tatakenu u ne, nala wa tuko tā uwono a asu u tata vi. Mpasa n le mā tā a kaci ka le, kpam a ka kuwa tā bawu ilimaci.

²¹ Uza u vaku baci n uka u makoshi ko vangu u ne eyi n uma, nala ili icadi i'ya. U tuko tā uwono a asu u utoku u vi, kpam a ka tsarā ilimaci wa.

²² <<U kaṇa tā i kirana n mele ma va n udani u va gba i yaṅka u ḍa manyan, kotsu iyamba i'ya ma banka ḍa i ba i dusuku i 'yuwan ḍa wa.

²³ Kotsu i toni agadu a ama ḍa ma loko a kapala ka ḍe nala vi wa, ma pana tā icadi i le, kpaci a tono tā ukuna u nala vi.

²⁴ Shegai n tonuko ḍa tā, uyamba u nala vi wa woko tā u ḍe, ma naḱa ḍa tā u ḍa. Uyamba u ḍa wari n tsishinda n ilikulya i shinga ushani. Mpa Magono ma Zuba Kashila ka ḍe, uza ḍa u takpana ḍa asuvu a ama a ḍa a buwai.

²⁵ Adama nala u kaṇa tā i takpana nnama n ḍa a wulukpei na n ḍa mari na nshinda. I takpana kpam nnu n ḍa mari na nshinda na n ḍa a wulukpei. U gan i nangasa kaci ka ḍe n icadi a asu u nnama ko nnu ko kpam ili i'ya ya kabura a iyamba wa, wata, n ḍa n dangasaṅi n woko ili i nshinda ara ḍe.

²⁶ U kaṇa tā i woko n uwulukpi utuwa ara va, kpaci mpa Magono ma Zuba mā tā uwulukpi, n wutukpa ḍa tā a asuvu a ama ḍa a buwai tsarā i woko ama a va.

27 <<Vali ko uka ḑa baci u wokoi kaboci ko kpam uza ḑa wa yan manyan na nkabi, u kana ta a varasa yi a wuna. Mpasa n ne ma ta a kaci ka ne.>>

21

Udani a kaci ka adarākpi

¹ Magono ma Zuba ma tonukoi Musa, <<Tonuko adarākpi, wata, alobo a Haruna, vu dana: Kotsu uza u woko na nshinda a asu u usawa kakushe ka ama a ne wa.

² Shegai aza a kuwa a ne, wata, mma u ne ko tata u ne ko mmuku ne ko makoshi ma ne ko vangu u ne,

³ ko vangu u ne uza ḑa kotsu u revei vali kpam wari a kere ku ne, uza ḑa kotsu u yain iyolo wa. Wa fuda ta wa woko na nshinda adama a ne.

⁴ Shegai kotsu u woko na nshinda kpam u nangasa kaci ka ne adama a kumaci ka iyolo ka kari a mere ma ne n aza a kuwa ku uka u ne wa.

⁵ Kotsu adarākpi a puni kaci a buwuka kapashi ka roku wa, kotsu a puni tsileme tsu agbaguzu ko kpam a gyain idyani ikyamba i le adama a unambukatsuma wa.

⁶ U kana ta a woko uwulukpi ubana a asu u Kashila ka le, a ka nangasa kala ka Kashila ka le wa. Kpaci alya a tsu yan kune ku ilikulya ubana a asu u Magono ma Zuba, wata, ilikulya i Kashila ka le. Adama a nala, u kana ta a woko uwulukpi.

⁷ A ka zuwa aka a ḑa a nangasai kaci ka le n icadi adama a tsishankala wa, ko kpam uza ḑa vali u ne u asakai wa; kpaci adarākpi a'a ta uwulukpi ubana a asu u Kashila ka le.

⁸ Adama a nala, u kaṇa ta ama a bidya adarākpi n uwulukpi, kpaci alya a tsu naḱaṣa Kashila ka le ilikulya. U kaṇa ta ama a bidya le n uwulukpi, kpaci mpa Magono ma Zuba, uza ḁa n zuwai a woko uwulukpi vi ma ta uwulukpi.

⁹ Ukere u kaḁarākpi u nangasa baci kaci ka ne n tsishankala, u ne ta tata u ne uwono, adama a nala, a ka runukpa yi ta she u kuwa.

¹⁰ <<Magono ma Adarākpi uza ḁa wari uzapige a asuvu a atoku a ne, wata, uza ḁa a tsunki manivi ma uneke a kaci ka ne tsara a neke yi n uwulukpi u uka aminya a tsuḁarākpi, wa asaḱa kenji ka kaci ka ne zaḱaḱa ko kpam u karaṣa aminya a ne adama a unamgbukatsuma wa.

¹¹ Wa uwa a asu u ḁa kakushe kari wa, adama a ḁa wa woko na nshinda, ko tata u ne ko mma u ne ḁa baci tani.

¹² Wa wuta u asaḱa kuwa ku uwulukpi u bana a asu u ukpa wa. U yan baci nala, eyi n kuwa ku uwulukpi ki a ka woko ta na nshinda, kpaci manivi ma uneke ma Kashila ka ne ma ta a kaci ka ne. Mpa Magono ma Zuba.

¹³ U kaṇa ta u zuwa makere ma bawu ma revei vali.

¹⁴ Wa zuwa maraṇa wa, ko uka u ḁa vali u ne u asaḱai wa, ko tani uza ḁa nangasai kaci ka ne n tsishankala wa. Shegai wa zuwa ta makere ma bawu ma revei vali ma mari a asuvu a ama a ne,

¹⁵ tsara u nangasa kagali ka ne aza ḁa u gain a woko uwulukpi wa. Kpaci mpa Magono ma Zuba uza ḁa zuwa yi u woko uwulukpi.>>

¹⁶ Magono ma Zuba ma tonukoi Musa,

¹⁷ <<Tonuko Haruna, vu dana: Ili i'ya i kaṇai a

uyan u na ubana a uyan u da wa tuwa, ko uza wa la asuvu a kagali ka vunu uza da lyopoi wa raba evu u naḱa Kashila ka ne kune ku ilikulya wa.

¹⁸ Kpaci uza wa la uza da lyopoi wa raba evu u yain udarākpa wa, ko karumba ka baci ko kawunu. Uza da baci ili i nangasai upetiwa'eshi ko kpam uza da apashi a ikyamba a lamgbanai wa yan udarākpa wa.

¹⁹ Nala dem uza da kune ku ne ko kukere ku kodoi.

²⁰ Uza da baci wari na nkondo, ko makpaturu ma vuma, ko uza da wari n usan a keshi, ko wari n kadokpolo, ko mabala ma ntsutsu, ko uza da asanda a ne a tasai, wa raba adama da u yain udarākpa wa.

²¹ Uza wa la a kagali ka Haruna kaḱarākpi, uza da lyopoi wa raba evu n asudarākpa u naḱa kune ku ilikulya ubana a asu u Magono ma Zuba wa. An u wokoi u lyopoi, wa raba evu n asudarākpa u naḱa ilikulya i Kashila ka ne wa.

²² Shegai wa fuda ta wa lya ilikulya i uwulukpi ko i'ya i lakai uwulukpi i Kashila ka ne.

²³ Gba n nala, an u wokoi u lyopoi, wa raba evu n kunya ku ubarākpa ku Asu u da u Lakai Uwulukpi ko a asudarākpa wa, tsara kotsu u nangasa kuwa ku uwulukpi ku va n ili i'ya dem i'ari pini wa. Kpaci mpa Magono ma Zuba, uza da zuwai i wokoi uwulukpi.>>

²⁴ Nala tani Musa tonukoi Haruna n alobo a ne n aza a Isara'ila gba.

22

Udarākpusa u uwulukpi

¹ Magono ma Zuba ma tonukoi Musa

² u tonuko Haruna n alobo a ne udani u na vi,
<<Kiranai n kune ku uwulukpi ka aza a Isara'ila a
nekei n uwulukpi utuwa ara va, tsara a nangasa
kala ka uwulukpi ka va wa. Mpa Magono ma
Zuba.

³ Tonuko le, <Ili i'ya i kanaḱ a uyan u na ubana u
da wa tuwa, vali da baci dem a asuvu a kagali ka
de, u rabai evu n ili i uwulukpi i'ya aza a Isara'ila a
nekei n uwulukpi ubana a asu u Magono ma Zuba
kpam eyi na nshinda, vuma nala vi a ka pece yi
ta a wutukpa yi a kapala ka va. Mpa Magono ma
Zuba.

⁴ Vali da baci dem a asuvu a kagali ka Haruna
wari n mabala ma ukpan ko wari na ncana, wa
lya asuvu a kune ku uwulukpi ki wa, she a'ayin
da a wulukpe yi. Uza da baci dem u sawai ili i'ya
i wokoi na nshinda an i sawai kakushe, ko uza da
mini ma tsalali ma lala,

⁵ ko kpam u sawai ili i'ya ya kabura i'ya ya zuwa
yi u woko na nshinda, ko ucun u vuma da wa
zuwa yi u woko na nshinda ko icun i nshinda n
eni u da baci wari na n da, kadaraḱpi ki ka woko
ta dem na nshinda.

⁶ Uza da baci dem u sawai ili i nshinda i nala yi,
wa woko ta na nshinda ubana kuvuli, kpam wa
lya ili i uwulukpi i'ya a nekei vi wa, she a'ayin a
da u sumbai.

⁷ Shegai a'ayin da kaara ka rukpai, a ka wu-
lukpe yi ta, pini nala, wa fuda ta wa lya ili i
uwulukpi i'ya a nekei kpaci icun i ilikulya i ne
i'ya.

⁸ Wa takuma manama ma ma kuwai agifa wa,

ko manama ma nnama n mete n wunai wa. Nala wa zuwa yi tā u woko na nshinda. Mpa Magono ma Zuba.>

⁹ U kana tā adarākpi a kirana n udani u va, tsara unyushi u le u woko a kaci ka le hal u wuna le a asu u unangasa mele ma uwulukpi ma va wa. Mpa Magono ma Zuba uza da zuwai a woko uwulukpi.

¹⁰ <<Uza da baci dem wari asuvu a kagali ka adarākpi wa, wa lya asuvu a kune ka uwulukpi ki wa. Kamoci ka baci dem ka tuwai tsumoci a asu u kadarākpi, ko zamalinga ka ne, wa lya asuvu a kune ka uwulukpi ki wa.

¹¹ Shegai kadarākpi ka tsila baci kagbashi n ikebe i ne, ko kpam agbashi a da a matsai a kuwa ku ne, a ka fuda tā a lyai ilikulya i ne.

¹² Ukere u kadarākpi u bana baci uza da bawu wari kadarākpi iyolo, wa lya a asuvu a kune ku uwulukpi ki wa.

¹³ Shegai maku ma kadarākpi ma woko baci marana ko kpam vali u ne u asaka yi, kpam bawu wari n maku, u gono baci a kuwa ku tata u ne tyoku da wari caupa kahu u bana iyolo, wa fuda tā wa lya ilikulya i tata u ne. Amaci a kadarākpi a da koshi a wushunki a lyai ilikulya i kadarākpi.

¹⁴ Uza u lya baci ilikulya i uwulukpi i'ya a nakai kadarākpi bawu u revei, u kana tā u tsupa i'ya, kpam u doku kunzu ku te a asuvu a ku tawun.

¹⁵ Kotsu adarākpi a nangasa kune ku uwulukpi ka aza a Isara'ila a tukoi Magono ma Zuba,

¹⁶ a asu u u'asaka aza da bawu a'ari adarākpi a lyai ilikulya yi wa. Nala wa tuko tā vuma u nala vi unyushi, kpam wa ronuko yi tā mavura.

Mpa Magono ma Zuba mpa n zuwai i wokoi wulukpi.>>

Udarākpa u da bawu a wushuki n u da

¹⁷ Magono ma Zuba ma tonukoi Musa,

¹⁸ <<Tonuko Haruna n aloba a ne n aza a Isara'ila gba mele ma na mi: Uza da baci dem a asuvu a kuwa ku aza a Isara'ila ko kamoci ka kari ndishi asuvu a le, uza da wa ciga u yain udarākpa u urunukpa adama a ushadangu u utsina ko kune ku uciga ubana a asu u Magono ma Zuba,

¹⁹ wa ciga baci udarākpa u nala vi a wushi u da, u kana ta u tuko kagono a asuvu a ushiga u anaka ko ncon ko nryadiga ka ka lyopoi wa.

²⁰ Gba manama ma baci ma lyopoi, a ka yanka ma udarākpa wa, kpaci Magono ma Zuba ma wusha u da wa.

²¹ Gba uza da baci dem u yain udarākpa u ndishi n shinga ubana a asu u Magono ma Zuba, tsara u shadangu u utsina u da u tsinai ko kpam kune ku uciga, a asuvu a ushiga u anaka ko u ncon ko u nryadiga, u kana ta manama mi ma woko ma ma lyopoi wa, tsara a wushi udarākpa vi.

²² A ka naka Magono ma Zuba karumba ka manama wa, ko ma ma kodoi, ko kawunu, ko mari n kagalama, ko ma mari n mabala ma ukpan, ko ma mari n itafulishi. Kotsu i naka icun i nnama n na mi n woko kune ku ilikulya a asudarākpa u Magono ma Zuba wa.

²³ Kagono ka kanaka ko ka macon ka baci apashi a ikyamba a ne a lamgbanai, ya fuda ta i yanka a da udarākpa u uciga. Shegai udarākpa

u ushadangu u utsina u ḏa baci, Magono ma Zuba ma wusha u ḏa wa.

²⁴ Manama ma baci dem asanda a ne a'ari dere wa, ko kpam a wutukpa yi a ḏa, kotsu i naka ma Magono ma Zuba wa. Kotsu gbam i yanka ma udaraka a uyamba u ḏe wa.

²⁵ Kotsu i wushi icun i manama ma nala mi a asu u kamoci aku i dana ya naka Kashila u woko yi ilikulya wa. Kpaci ma gan a yanka ma udaraka wa, an u lyopoi. Kpaci a ka wusha u ḏa adama a ḏe wa.>>

²⁶ Magono ma Zuba ma lyai kapala n kadyan-shi,

²⁷ <<A'ayin ḏa baci kanaka ko macon ko maryadiga ma matsai, a ka asaka ta maku mi na mma u ne hal a'ayin a shindere. Shegai ili i'ya i bidyai kain ka kulla ubana, a ka fuda ta a naka ma ma woko kune ku ilikulya ubana a asu u Magono ma Zuba.

²⁸ Ya kida kanaka n maku ma ne ko macon n maku ma ne kain ka te wa.

²⁹ Ya yan baci udaraka u ucikpa ubana a asu u Magono ma Zuba, u kana ta i yain u ḏa a ure u ḏa a ka wusha u ḏa adama a ḏe.

³⁰ U kana ta i takuma inyama i udaraka yi gba kain ka te, ko i te ya asaka i wansa wa. Mpa Magono ma Zuba.

³¹ <<Nala ya kirana n mele ma va, i yanka kpam ma manyan. Mpa Magono ma Zuba.

³² Eda aza a Isara'ila, kotsu i nangasa kala ka uwulukpi ka va wa, u kana ta i kirana n ka n uwulukpi. Mpa Magono ma Zuba uza ḏa n zuwai i wokoi uwulukpi,

³³ n wutukpa_đā tā a uyamba a Masar tsara_ n woko Kashila_ka đe. Mpa Magono ma Zuba.>>

23

Abiki a Magono ma Zuba

¹ Magono ma Zuba ma tonukoi Musa,

² <<Tonuko aza a Isara'ila, vu dana: Abiki a Magono ma Zuba a đā a dangaṣai a đā na. Ya dansa tā a đā a asu u kabolo ka uwulukpi.

Abiki a kain ka Ashibi

³ <<Asuvu a'ayin a teli a đā ya yan manyan, shegai kain ka shindere kain ka Ashibi ka uwun-vugusa gba_ka, kain ka kabolo ka uwulukpi. Ya yan manyan a asuvu a kain ka nala ki wa ko kenu ko nte baci i'ari; kpaci kain ka Ashibi ki ka Magono ma Zuba ka.

Abiki a Upasamgbana n Burodi da Nambai Yisti (Mkc 28:16-25)

⁴ <<Abiki a roku a đā dem na a asuvu abiki a Magono ma Zuba a đā a dangaṣai, i yansa kabolo ka uwulukpi ka ya yansa kadyanshi ka le a asuvu a a'ayin a đā a dangaṣai vi.

⁵ N kuvuli kahu asu u likpamgbana_ a kain ka kupa n u nishi a uwoto u kagita, đā a ka gita_Abiki a Upasamgbana a Magono ma Zuba.

⁶ N kain ka kupa n u tawun a uwoto u nala vi ka a ka yan Abiki a Burodi u đā u Nambai Yisti a Magono ma Zuba; ya yan tā a'ayin shindere n i lyayi u đā.

⁷ Kain ka kagita_ka abiki ki ka ya yan kabolo ka uwulukpi. Ya yan manyan ma i cuwanaḱai uyansa wa.

⁸ Ya yansa ta₁ kune ku ilikulya hal a'ayin a shindere ubana a asu u Magono ma Zuba. Kain ka shindere ki ka kain ka kabolo ka uwulukpi; kotsu i yain manyan ma i cuwanakai uyansa wa.>>

Abiki a Ilimaci i Kagita

⁹ Magono ma Zuba ma tonukoi Musa,

¹⁰ <<Tonuko aza a Isara'ila, vu dana: A'ayin a da baci i uwai a uyamba u da ma naka da vi, i kapa baci ilya i de, i bidya madolu ma kagita ma i gitai ukapa vi i banka kadarakpi.

¹¹ Kadarakpi ki ka yan ta udarakpa u uradugba a kapala ka Magono ma Zuba tsara a wushi u da adama a de. Kain ka wansa baci Ashibi a wurai, da wa yan nala.

¹² Kain ka i yain udarakpa u uradugba n madolu mi, ya yan ta dem udarakpa u urunukpa ubana a asu u Magono ma Zuba n kondom ka kayen ka te ka ka lyopoi wa.

¹³ Ya yan ta udarakpa n kondom ki kabolo n kira ku ilya ku lewu ku akundatsu a kuden a re a asuvu a kupa ka a judugi n manivi, u woko kune ku ilikulya i magulani ma shinga ubana a asu u Magono ma Zuba; kabolo n udarakpa u ili i uso madele ma te ma mini ma cinwi.

¹⁴ Ya takuma burodi u ilya i savu wa, ya takuma tani ilya i uzungi ko i binci wa, she a'ayin da i tukoi kune ku na ki a asu u Kashila ka de. Mele ma na mi ma yan ta pini a uyan u de ushani ubana, a asu u da baci dem i'ari.

Abiki a Ukapa Ili i Kashina
(Mkc 28:26-31)

15 <<Ya kece tā a'ayin a shindere a shindere ubana kushindere, ili i'ya i bidyai kain ka ka tono kain ka Ashibi, wata, kain ka i tuko mu madolu ma udarākpa u uraḍugba.

16 Ya lya tā kapala n ukece ubana kain ka ka tono Ashibi a shindere yi, wata, a'ayin aman-garenkupa a ḍa la vi, kain ka ya yan udarākpa u ilya i savu ubana a asu u Magono ma Zuba.

17 Asu u ḍa baci dem i'ari nā ndishi, i tuko iburodi i re, u woko udarākpa u uraḍugba ubana a asu u Magono ma Zuba. Burodi dem, a yain u ḍa n kira ku lewu ka ku rawai akundatsu a kuden a re ka a juḍugi n yisti. A zungu u ḍa a yanka udarākpa u ilimaci i kagita ubana a asu u Magono ma Zuba.

18 Gba ḍe ya yan tā udarākpa u urunukpa nā mmuku ma macon n shindere ma ayen a te a te, n kagono ka kanaka ka te, n a'ondom a re. Gba le a woko aza ḍa a lyopoi wa, kabolo n iburodi yi ubana a asu u Magono ma Zuba. Udarākpa u urunukpa vi, kabolo n udarākpa u ilya, n udarākpa u ili i uso, ya woko tā kune ku ilikulya ku magulaṇi ma shinga ka a yain n akina ubana a asu u Magono ma Zuba.

19 U kana tā i yain udarākpa n magaji u woko udarākpa u uwulukpe. I yain kpam udarākpa nā mmuku ma ncon n re ma ayen a te a te n woko udarākpa u ndishi n shinga.

20 Kaḍarākpi ka yan tā udarākpa u uraḍugba nā mmuku ma ncon mi kabolo n iburodi i ilimaci i kagita ubana a asu u Magono ma Zuba. A ka neke tā i'ya n uwulukpi ubana a asu u Magono ma Zuba, tsara a naka kaḍarākpi.

²¹ A tonuko ama kain ka nala ki ka woko kain ka kabolo ka uwulukpi. Ya yan manyan ma i cuwanakai uyansa wa. Mele ma na mi ma yan ta_pini a uyan u de ushani ubana, a asu u da baci dem i'ari.

²² <<A'ayin a da baci ya kapa ili i kashina i de, kotsu i kapi ubana a ikengi i kashina wa, kotsu kpam i gono i tonusuko i'ya i asakaşai vi wa. Nala, aza a unambi n amoci a da a'ari ndishi kabolo n ada alya ya asanka. Mpa Magono ma Zuba Kashila ka de.>>

*Abiki a Ufulusa_Avana
(Mkc 29:1-6)*

²³ Magono ma Zuba ma tonukoi Musa,

²⁴ <<Tonuko aza a Isara'ila udani u na vi: Kain ka kagita ka uwoto u shindere, ya kirana ta n ka ka woko kain ka uwunvugusa gba, kpam kain ka ya rongo ucibusa n Kashila ka de ka. Ya yan ta kabolo ka uwulukpi, a'ayin a da baci a fulai kavana.

²⁵ Ya yan manyan ma i cuwanakai uyansa wa, shegai ya yan ta_kune ku ilikulya ubana a asu u Magono ma Zuba.>>

*Kain ka Utakpa u Unyushi u Cingi
(Mkc 29:7-11)*

²⁶ Magono ma Zuba ma tonukoi Musa,

²⁷ <<Kain ka kupa ka uwoto u shindere, ka woko ta kain ka Utakpa u Unyushi u Cingi. Ka woko da ta kain ka kabolo ka uwulukpi. Ya yan

tā_kakuli* aku i yain kune ku ilikulya ubana a asu u Magono ma Zuba.

²⁸ Ya yan manyan a asuvu a kain nala ki wa, ko kenu, kpaci Kain ka Utakpa u Unyushi u Cingi ka. A ka takpa tā_unyushi u cingi u de a kapala ka Magono ma Zuba Kashila_ka de.

²⁹ Uza da baci dem u kpaḍaj_uyan kakuli kain ki, a ka pece yi tā_n ama a ne.†

³⁰ Uza da baci dem u yain manyan a kain ki, mpa Magono ma Zuba ma wacinsa yi tā_a asuvu a ama a ne.

³¹ Ya yan manyan ma roku wa, ko kenu. Mele ma na mi ma yan tā_pini a uyan u de ushani ubana, a asu u da baci dem i'ari.

³² Ili i'ya i kaṇaj_urukpa u kaara u kain ka kuci ka uwoto vi, ubana urukpa u kaara u kain ka kupa, da ya wunvugusa gba_kpam i yain kakuli.>>

*Abiki a Atani
(Mkc 29:12-40)*

³³ Magono ma Zuba ma tonukoi Musa,

³⁴ <<Tonuko aza a Isara'ila udani u na vi: Kain ka kupa n u tawun a uwoto u shindere, ya gita tā_Abiki a Atani adama a Magono ma Zuba. I yain abiki yi a'ayin a shindere.

³⁵ Kain ka kagita_ka abiki yi, ya yan tā_kabolo ka uwulukpi, kpam ya yan manyan ma i cuwana_kai uyansa wa.

³⁶ Asuvu a a'ayin a shindere a nala yi, ya rongo tā_uyansa kune ku ilikulya ubana a asu u Magono ma Zuba. Kain ka kulla_aku i yain kabolo ka

* **23:27 23:27** Kondo kalen ka <<kakuli>> ka na ki a makuna ma iyamba a Adkp 16:29. † **23:29 23:29** Kondo: U.Ml 18:15-19; Ask 3:23.

uwulukpi ka roku, kpam i yain kune ku ilikulya ubana a asu u Magono ma Zuba. Kain ki ka woko ta_ka ulya u kayala, adama a nala, ya yan manyan ma i cuwanakai uyansa wa.

³⁷ <<Abiki abiki a Magono ma Zuba a da dangasai a da la vi. I dansa a da a asu u kabolo ka uwulukpi, tsara_ i yain kune ku ilikulya ubana a asu u Magono ma Zuba, wata, udarākpa u urunukpa, n u ilya n u ili i uso. Udarākpa dem a ka yan ta_ u da a asuvu a kain ka a zuwuka yi.

³⁸ Abiki abiki a na yi, a ka woko ta_ili i'ya a doki a zuba u a'ayin a Ashibi ubana a asu u Magono ma Zuba. Udarākpusa vi kpam wa woko ta_ili i'ya a doki a zuba u kune ku de, n udarākpa u ushadangu u utsina, n kune ku uciga ka i nakai Magono ma Zuba.

³⁹ <<Kain ka kupa n u tawun a uwoto u shindere, a'ayin a da i bolongusi ili i ashina i de, i kirana n abiki a Magono ma Zuba yi a'ayin a shindere. Kain ka gita_ n kain ka kulla_ ka abiki yi, ya wunvugusa ta_gba.

⁴⁰ Kain ka kagita, ya ta ta_ a asuvu a ilimaci i ndanga n da n lakai tsulobo, n akere a nshuwan, n atyangi a ndanga n da mari n avuku cika, n atyangi a ndanga n da mari a ikengi i agata_. Aku i rongo uyan mazanga_ a kapala ka Magono ma Zuba Kashila_ ka de ubana a'ayin a shindere.

⁴¹ Kayen dem i yain abiki a na yi ubana a asu u Magono ma Zuba ubana a'ayin a shindere. Mele ma na mi ma yan ta_pini a uyan u de ushani ubana.

⁴² A asuvu a'ayin a shindere a abiki a na yi, gba_ aza a uyamba u Sama'ila a ka rongo ta_ a asuvu a

atani.

⁴³ Nala uyan u de u da wa tuwa a ka reve an n zuwai aza a Isara'ila a rongoi a asuvu a atani a'ayin a da n wutukpa le a uyamba u Masar. Mpa Magono ma Zuba Kashila ka de.>>

⁴⁴ Nala Musa zuwukai aza a Isara'ila abiki abiki a Magono ma Zuba a da a dangasai.

24

Ukirana na ncikalu

(Uwt 25:31-40; 27:20,21)

¹ Magono ma Zuba ma tonukoi Musa,

² <<Tonuko aza a Isara'ila a tuko manivi ma ma lobonoi cika, ma a fobusoi adama ncikalu. Ncikalu mi n rongo unaka katyashi kain dem.

³ A ka zuwa ta ma a kapala ka kunya ku ubaraka ka ka kangi Akpati u Kazuwamgbani a Katani ka Ugawunsa. Kain dem Haruna wa rongo ta ukirana n ma n kuvuli ubana usana a kapala ka Magono ma Zuba. Mele ma na mi ma yan ta pini a uyan u de ushani ubana.

⁴ Haruna wa rongo ta ukirana na ncikalu n da mari a kashamkpatsu ka zinariya u de ka kari a kapala ka Magono ma Zuba maco.

Iburodi i'ya a darakpai ubana a asu u Kashila

⁵ <<Vu bidya kira ku lewu vu zungu iburodi i apeteli kupa n u re. Burodi dem a yain u da n kira ka ku rawai akundatsu a kuden a re.

⁶ Vu dari i'ya abaru a re, vu tadamgbanaa i'ya i teli i teli, a zuba u teburu u da a yain n zinariya u de a kapala ka Magono ma Zuba.

⁷ Kabaruru dem vu zuwa pini ili i magulani i'ya i lobonoi cika i woko kunzu ku ucibusa, kune ku

ilikulya ubana a asu u Magono ma Zuba a una u burodi vi.

⁸ Kain ka Ashibi dem, u kana ta kadarākpi ka lyai kapala n utadambanasa i'ya a kapala ka Magono ma Zuba; u nala u da wa woko kazuwambani ka aza a Isara'ila ubana a asu u Magono ma Zuba a ubana.

⁹ Iburodi i nala yi ya woko ta u kunzu ku Haruna n alobo a ne, kpam a ka lya ta i'ya a asu u uwulukpi, kpaci kunzu ka ku lakai uwulukpi ka a asuvu a kune ku ilikulya ubana a asu u Magono ma Zuba. U kana ta a rongo uyansa nala a ubana.>>

Mele a kaci ka mavura ma mari dere

¹⁰⁻¹¹ A yan ta vuma u roku uza da tata u ne wari uza u Masar, mma u ne kpam uza u Sama'ila uza u kala Shelomi, ukere u Dibiri a kagali ka Dan. Pini a asu u da a shigbai agali yi, vuma vi u shilakanai n uza u Sama'ila u roku u wishai kpam kala ka Magono ma Zuba, aku a banka yi a asu u Musa.

¹² A kana yi ta a gbagiryai, hal n a vani ili i'ya Magono ma Zuba ma tonuko le.

¹³ Pini nala, Magono ma Zuba ma tonukoi Musa,

¹⁴ <<Wutukpa uza da wisha mu vi ubana a uroto u agali yi, vu zuwa kpam gba aza da panaka yi a tadangu akere a le a kaci ka ne. Aku gba kakuma ka ama kpam ka varasa yi n atali u kuwa.

¹⁵ Tonuko aza a Isara'ila: Gba uza da baci u wishai kala ka Kashila, u yan ta unyushi kpam unyushi u nala vi wa ta a kaci ka ne.

¹⁶ Gba uza da baci dem u wishai kala ka Magono ma Zuba, gba kakuma ka ama ki ka

varaša yi tā a wuna. Ko kamoci ka baci ko uza u iyamba, u wisha baci gai kala ka nala ki, u kaṇa tā a wuna yi.

¹⁷ <<Uza ḡa baci u lapai vuma u wunai gbani-gbani, eyi dem u kaṇa tā a wuna yi.

¹⁸ Uza ḡa baci u wunai manama ma kuwa ma uza u roku, wa tsupa tā ma n manama ma roku a unā u ma u wunai vi. Nala woko tā mele, a tsupa umā n uma.

¹⁹ Uza u zumgbā baci utoku u ne, tyoku ḡa u yankai uza u ne vi nala dem a ka yanka yi.

²⁰ U kodo yi baci katele, eyi dem a ka kodo yi tā katele. U fodo yi baci keshi, eyi dem a ka fodo yi tā keshi. Kanga ka baci u takpa yi ka, eyi dem a ka takpa tā ka ne. Icuṇ i uzumgbā u ḡa u yankai uza u ne vi, u ḡa dem a ka yanka yi.*

²¹ Uza ḡa baci dem u wunai manama ma kuwa, wa tsupa tā ma n ma roku. Shegai uza ḡa baci u wunai vuma, eyi dem u kaṇa tā a wuna yi.

²² Ucuṇ u afada a ḡa a ka yanka kamoci, a ḡa dem a ka yanka uza u iyamba, kpaci mpa Magono ma Zuba Kashilā ka ḡe.>>

²³ An Musa kotsoi kadyanshi n aza a Isara'ila, aku a bidyai vuma ḡa wishai kala ka Kashilā ki ubana a uroto u agali a varaša yi she ukpa. Aza a Isara'ila a yain tyoku ḡa Magono ma Zuba ma tonukoi Musa.

25

*Kayen ka a ka aṣaka uyamba u wunvuga
(U.Ml 15:1-11)*

* **24:20 24:20** Kondo: Uwt 21:23-25; U.Ml 19:21; Mat 5:38.

¹ * Magono ma Zuba ma dansai n Musa a Masasa ma Sinai, u danai,

² <<Tonuko aza a Isara'ila: A'ayin a da baci i uwa a uyamba u da ma naka da, u kana ta i asaka uyamba vi u wunvuga a kayen ka shindere dem tsara a gorimuko Magono ma Zuba.

³ Ya fuda ta ya cimba ashina a de, i kapusa kpam atyaci a cinwi a de kpam i kapi ili i'ya cei vi a asuvu a ayen a teli.

⁴ Shegai a kayen ka shindere, i asaka uyamba vi u wunvugusa gba. Kayen ka a nekei ubana a asu u Magono ma Zuba ka. Ya cimba ashina a de a asuvu a kayen ki wa, ya kapusa tani atyaci a cinwi a de wa.

⁵ Ya kapa adende a da a wutai a ashina a de, ko kpam i tai ilimaci i atyaci a cinwi i'ya bawu i kapusai atyangi a le wa, kpaci kayen ka uyamba vi wa wunvugusa ve gba ka.

⁶ Ko an u wokoi a cimbai uyamba vi a kayen ka nala ki wa, ya naka da ta ilikulya eda n agbashi a de aka n a'ali, n azamalinga a de n amoci a da a ka rongo n ada.

⁷ A ka asaka ta dem kuzuwate ku kuwa ku de na nnama n mete n lyai a asuvu a ilikulya i'ya uyamba vi wa naka.

Kayen ka Utsara u Kaci

⁸ <<I keci ayen a uwunvuga a shindere kushindere, wata, kushindere kadofo kushindere, u 'yanga la vi ayen amangare n kuci.

⁹ A kain ka kupa a uwoto u shindere, Kain ka Utakpa u Unyushi u Cingi ka la vi. A ka fula ta

* 25:1 25:1 Kondo: Uwt 23:10-11.

kavana a kayen ka amangarenkupa, n kavana ka kari n mawura cika gba a uyamba vi.

¹⁰ Kayen ka nala ki, a ka neke ta ka n uwulukpi. A ka yan ta kpam kalamu ka Kayen ka Utsara u Kaci ubana a asu u ama a da a'ari pini ndishi. Ka woko da ta kayen ka utsara u kaci, ya dem wa gono ta a kuwa ku agadu ku ne, kagbashi dem ka gono ta a asu u amaci a ne.

¹¹ Kayen ka amangarenkupa ki ka woko da ta Kayen ka Utsara u Kaci. A asuvu a kayen ki, ya ce ili wa, ya kapa tani adende wa, ko i tai ilimaci i cinwi i'ya i kapai atyangi a le wa.

¹² Kayen ka Utsara u Kaci ka, kpam u kana ta i neke ka n uwulukpi. Ya fuda ta i lyai ilimaci i adende yi.

¹³ <<A Kayen ka Utsara u Kaci ki, ya dem wa gono ta a kuwa agadu ku ne.

¹⁴ Uza roku u denke baci utoku u ne uza u Sama'ila uyamba, ko kpam u tsilai uyamba a asu u utoku vi, kotsu i ryafamgbana wa.

¹⁵ Va tsila baci uyamba ko kpam va denke utoku u vunu uza u Sama'ila uyamba, she vu webele kakuma ka ayen ka vu yankai uyamba vi manyan kahu Kayen ka Utsara u Kaci ka kyawan.

¹⁶ Ayen a buwa baci ushani kahu Kayen ka Utsara u Kaci ka kyawan, ikebe i uyamba yi ya yan ta dem ushani. Ayen a da a buwai a'a baci ushani wa, nala dem ikebe yi ya yan ushani wa, kpaci uyamba vi denke da a ka denke vu a kaci ka ayen ka va lya utsari u ne.

¹⁷ Adama a nala kotsu i ryafamgbana wa, shegai i pana uwonvo u va, kpaci mpa Magono ma Zuba Kashila ka de.

18 <<Gorimukoi mele ma vā kpam i kirana n udani u vā i yanka u dā manyan, tsarā i dusuku ndishi yaa a uyamba vi.

19 Uyamba vi kpam wa matsa tā ili, ya lya tā i ciwa, kpam i dusuku ndishi yaa.

20 Gaawan ya wecike tā, i dana, <Ndya tsa lya a kayen ka shindere ki, an u wokoi tsa ce ili ko kpam tsa kapa icanga i kashina wa?>

21 Mpa Magono ma Zuba ma zuwuka tā uyamba vi unā u shinga a kayen ka teli ki, tsarā uyamba vi u matsa ili ushani, i'ya gbām ya lyatangu dā hal ayen a tatsu.

22 A'ayin dā baci ya ce a kayen ka kulla, ya rongo tā ulya ilikulya i'ya i buwai i kayen ka teli. Ya rongo tā ulya ilikulya i nala yi hal i savu i wuta i kayen ka kuci.

23 <<Ya denke uza u roku uyamba aku u kaṇa u woko u ne gbā wa, kpaci uyamba vi u vā dā. Eḏa amoci a dā aza a ndishi n tsumoci a asu u vā.

24 A'ayin a dā baci dem ya denge uyamba, she i zuwamgbana kadyanshi ka uza u ili wa fudā wa wusa ili i ne.

25 <<Utoku u vunu u woko baci mayali hal u kaṇa yi u yain kazuwamgbani ka akopi n kapashi ka uyamba u ne ka roku, u kaṇa tā kumaci ku evu ku ne u tuwā u wusa uyamba u dā u yankai kazuwamgbani ki.

26 Vuma dā yain kazuwamgbani ka akopi n uyamba vi wā baci n uza dā wa wusuka yi u dā wa, aku u tuwā u tsarā ikebe i'ya wa fudā wa wusuka kaci ka ne,

27 she u keci kakuma ka ayen a dā a yain an a yain kazuwamgbani ka akopi n uyamba vi. Aku

a keci ikebe yi a kaci ka ayen a ɗa a buwai kahu Kayen ka Utsarā u Kaci ka kyawan. Ikebe i'ya i buwai vi a gonuko uza ɗa u tsilai uyamba vi, uyamba vi kpam a gonuko uza u ili.

²⁸ Ili i'ya wari n i'ya i rawa baci u wusi uyamba vi wa, uyamba vi wa rongo tā a kukere ku uza ɗa u tsilai uyamba vi ubana Kayen ka Utsarā u Kaci. A kayen ka nala ki ka kpam a ka gonuko uza uyamba vi ili i ne.

²⁹ <<Uza u yan baci kazuwamgbani ka akopi n kuwa a ilyuci i pige i'ya a kyawain n kasaga, wa fuda tā wa wusa kuwa ki kayen ka kyawan baci. Asuvu a kayen ka te wa fuda tā wa wusa.

³⁰ Shegai uza u kuwa ka kari a ilyuci i'ya a kyawain n kasaga ki u fuda baci u wusai kuwa ki asuvu a kayen ka te wa, uza ɗa tsilai kuwa ki ka woko tā ku ne gba ubana uyan u ne u kapala. A ka gonuko kuwa ki a Kayen ka Utsarā u Kaci wa.

³¹ Shegai a'uwa ɗa a'ari a ine a ɗa a kyawain n kasaga wa, a ka kece tā a ɗa tyoku ɗa a tsu yan n uyamba u ucimba. Wata, a ka fuda tā a ka wusa a ɗa, kpam u kana tā a gonuko a ɗa a asu u aza a ili a Kayen ka Utsarā u Kaci.

³² <<Shegai ilyuci i pige i'ya a nakai aza a Levi, a ka fuda tā a gono a wusa a'uwa a le a ɗa a'ari ilyuci i le ko nwere ɗa baci.

³³ Uza u Levi u denge baci kuwa asuvu a a'uwa a ne a ilyuci i pige i Levi, kpam a fuda a wusa kuwa ki wa, a ka gonuko tā ka a Kayen ka Utsarā u Kaci, kpaci a'uwa a ilyuci i pige a aza a Levi a le a ɗa a asuvu a ama a le a aza a Isara'ila.

³⁴ Shegai iyamba i kalina i'ya i kyawain ilyuci i le yi a ka denge i'ya wa, kpaci i le i'ya a ubana.

³⁵ <<Utoku u vunu u da wari evu n avu u woko baci mayali kpam u fuda u banga kaci ka ne wa, u kana ta vu banga yi tyoku da va banga kamoci, tsara u lyai kapala na ndishi n avu.

³⁶ Kotsu vu naka yi akopi aku vu cigi kapashani wa, shegai vu pana uwonvo u Kashila ka vunu, vu asaka utoku u vunu u dusuku n avu.

³⁷ Va naka yi akopi a ikebe aku vu zuwa a'eshi u naka vu n kapashani wa, ko kpam vu denke yi ilikulya aku vu zami kapashani wa.

³⁸ Mpa Magono ma Zuba Kashila ka de uza da u wutukpa da a uyamba u Masar, tsara n naka da uyamba Ka'ana n woko kpam Kashila ka de.

³⁹ <<Uza u te asuvu a atoku a vunu u woko baci mayali hal u dengei kaci ka ne ara vunu, kotsu vu matsa yi u yanka vu manyan yavu kagbashi wa.

⁴⁰ Shegai wa dusuku ta kabolo n avu u woko yavu zamalinga u vunu ko kamoci ka vunu, u yansa ka vu manyan hal Kayen ka Utsara u Kaci ka kyawan.

⁴¹ Asuvu a a'ayin nala yi a da eyi n alobo a ne a ka 'yanga a gono a asu u kumaci ku le, a asu u agadu a ikaya i le.

⁴² Kpaci aza a Isara'ila agbashi a va a da, aza da n wutukpai a uyamba u Masar. A ka denge le tyoku u agbashi wa.

⁴³ Va lya tsugono a kaci ka le n vu yansi le mavura wa, shegai vu pana uwonvo u Kashila ka vunu.

⁴⁴ <<Shegai va ciga baci agbashi a'ali ko aka, va fuda ta va tsila le a asu u iyamba i'ya i'ari ukyawin

n avu.

⁴⁵ Va fudā tā kpam va tsila agbashi asuvu a amoci a dā a'ari ndishi kabolo n aḍa, n aza a kuwa a le a dā a matsai a uyamba u dē. A ka woko tā utsari u vunu.

⁴⁶ Va fudā tā va gonuko le ili i agadu a asu u mmuku n vunu, tsarā a woko utsari u le. A ka woko le tā kpam agbashi gba. Shegai ukuna u atoku a dē aza a Isara'ila, uza u roku wa fudā wa lya tsugono a kaci ku uza u roku n u yan yi mavura wa.

⁴⁷ <<Kamoci ka kari asuvu a dē u woko baci uza u utsari, aku utoku u dē uza u Sama'ila u wokoi mayali, hal u dengei kaci ka ne a asu u kamoci ki, ko kpam uza u roku a kuwa ku kamoci ki,

⁴⁸ a ka fudā tā a wusa vuma u aza a Isara'ila vi. Uza u te a asuvu a atoku a ne a evu wa fudā tā wa wusa yi,

⁴⁹ ko tatapige ko tatakenu u ne ko kpam maku ma utoku u tata u ne, ko tani kpam uza roku asuvu a kumaci ku ne ku evu. Eyi n kaci ka ne dem wa fudā tā u wusa kaci ne wā baci n ikebe.

⁵⁰ Eyi n uza dā tsila yi vi, dā a ka kece ikebe yi. Kakuma ka ikebe ka a ka tsupa adama a utsarā u kaci u ne a ka kece tā kakuma ka ayen ka ka buwai kahu Kayen ka Utsarā u Kaci ka kyawan. A ka kece tā ikebe yi dere tyoku dā a tsu tsupa zamalinga.

⁵¹ Ayen a dā a buwai vi a yan baci ushani, wa tsupa tā ikebe yi evu n kakuma ka ikebe ka u wushai an u dengei kaci ka ne ki.

⁵² Shegai ayen a dā buwai kenu dā baci a'ari kahu Kayen ka Utsarā u Kaci, wa tsupa tā ikebe i kenu adama a utsarā u kaci u ne.

⁵³ Kamoci ki ka tono tā n uza u Sama'ila tyoku u zamalinga da u bidyai manyan ma ayen ayen. Kotsu i asaka_yi u lyai tsugono a kaci ka utoku u de n u yan yi mavura wa.

⁵⁴ <<A fuda baci a wusa yi a ire i na yi wa, a ka asaka_yi tā u wuta_kabolo n alobo a ne a Kayen ka Utsara_u Kaci.

⁵⁵ Kpaci aza a Isara'ila agbashi a va_a da, ele agbashi a va_a da aza da n wutukpai a uyamba u Masar. Mpa Magono ma Zuba Kashila_ka de.>>

26

Una_u shinga adama a ugorimuko (U.Ml 28:1-14)

¹ Magono ma Zuba ma danai, <<Kotsu i sheke kaci ka de kameli, ko urotsoni u ili i roku, ko i shigba_katali ka ulyaka u kayala, ko tani i shei atali a ulyaka kayala wa, kpaci mpa Magono ma Zuba Kashila_ka de.*

² U kana_tā i kirana n a'ayin a Ashibi a va_kpam i pana uwonvo u kuwa ku uwulukpi ku va. Mpa Magono ma Zuba.

³ <<I tono baci mele ma va, ya gorimuko kpam udani u va,

⁴ ma roko da_tā mini ma zuba a'ayin a yan baci, iyamba kpam ya matsa tā ilimaci i shinga, ndanga kpam ma matsa ta.

⁵ Ucanga u kashina u de wa yan tā ushani ubana a'ayin a uta ilimaci i cinwi, ya rongo tā ubolomgbonuso ilimaci i cinwi she ubana a'ayin

* 26:1 26:1 Kondo: Uwt 20:4; Adkp 19:4; U.Ml 5:8; 16:21-22.

a uce a roku. Ya rongo ta ulyasa ilikulya i de she i ciwa, i dusuku kpam a uyamba u de yaa.†

⁶ <<Ma naka ta uyamba u de ndishi n shinga, ya vaku ta ya pana uwonvo u ili i roku wa. Ma wutukpa ta nnama n mete n cingi asuvu a uyamba u de, kpam ko uza wa doku wa tuko uyamba u de kuvon wa.

⁷ Ya loko ta atokulalu a de, kpam a ka rukpa ta a kapala ka de n ucira u iburundu.

⁸ Ama a de a tawun a ka loko ta ama a le amangatawun, ama a de amangatawun a ka loko ta ama a le azu kupa. Atokulalu a de a ka rukpa ta a kapala ka de n ucira u iburundu.

⁹ <<Ma wenike da ta uciga, n zuwa da i matsasa cika i yain kakuma, kpam ma shadangu ta kazuwamgbani ka n yain n ada.

¹⁰ Ucanga u kashina u de wa yan ta kakuma, i cina gbam pini i kayen ka ka wurai, she i wutukpa i cau yi kahu i tsara kabala ka ya zuwa i savu.

¹¹ Ma rongo ta kabolo n ada kpam ma pana da icadi wa.

¹² Ma wala ta kabolo n ada n woko Kashila ka de, eda kpam i woko ama a va.‡

¹³ Mpa Magono ma Zuba Kashila ka de, uza da wutukpa da a uyamba u Masar, tsara kotsu i lyai kapala n uwoko agbashi a le wa. N takpai araji a da a'ari a 'yanku da vi, n zuwa da ya wala yaa.

*Mavura ma ukpada upana
(U.Ml 28:15-68)*

† 26:5 26:5 Kondo: U.Ml 11:13-15; 28:1-14. ‡ 26:12 26:12 Kondo: 2 Kor 6:16; Izk 37:27.

14 <<Shegai i panāka mu baci wa, kpam i kpaḍai utono gbaḡudani u va,

15 i 'yuwan baci utono mele ma va, i goroi udani u va, kpam i 'yuwain utono kadyanshi ka va, i kodoi kpam kazuwamgbani ka va,

16 mavura ma ma yan ḡa ma na: Ma sukunku ḡa ta upana u ikyamba u pige, na mbala icun kau-kau n ḡa bawu ma tana, n usudugbi u ikyamba u ḡa wa zuwa ḡa i woko arumba, aku i rongo uramba. Iceshi i ḡe ya woko ta i gbani, kpaci atokulalu a ḡe a ḡa a ka tuwa a lyai i'ya.

17 Ma yan ta tsilala n aḡa, n zuwa kpam atokulalu a ḡe a lyā ḡa n kuvon. Aza ḡa a ka kovo ḡa a ka lyā ta tsugono a kaci ka ḡe, ya rongo ta ilyaḡi bawu uza ḡa wa loko ḡa.

18 <<Shegai gba n nala, i panāka mu baci wa, ma doku ta mavura ma nala mi kadobo kushindere adama a unyushi u cingi u ḡe.

19 Ma takpa ta uryagbaji u ḡa wa zuwusa ḡa araḡi yi, n bishinka ḡa mini ma zuba, uyamba u ḡa kpam ya cimba vi wa ekpe ta u woko magbata.

20 Ko nida baci i matsai manyan, ma woko ta ma gbani, kpaci uyamba u ḡe wa matsa kpam ili wa, ndanga ma uyamba u ḡe dem ma matsa kpam wa.

21 <<I lyā baci kapala n u'yangasaka mu, i 'yuwan mu upanaka, ma doku ta upana u ikyamba u ḡe kadobo kushindere adama a unyushi u cingi u ḡe.

22 Ma sukunku ḡa ta nnama n mete n cingi n ḡa ma wuna mmuku n ḡe, n wacinsa kuzuwate ku kuwa ku ḡe n zuwa ḡa i woko kenu kpam ire i ḡe ya yan n ama wa.

23 <<Gba mavura ma na mi, ma kpaḍa ḍa baci uzuwa i gono ara va, kpam i lyai kapala n u'yangasaka mu,

24 mpa dem ma lya ta kapala n uyan tsilala n aḍa, n kaci ka va ka ma yan ḍa mavura she ma la ma cau kadofo kushindere adama a unyushi u cingi u ḍe.

25 Ma tuko ḍa ta kuvon n yan ḍa mavura adama a kazuwamgbani ka va ka i kodoi. I bolomgbono baci a asuvu a ilyuci i pige tsara i kpawan, ma sukunku ḍa ta usaru kpam n zuwa ḍa i nakangu kaci ka ḍe a asu u atokulalu a ḍe.

26 Ma kimba ta ure u utsara u ilikulya i ḍe, tsara aka kupa a yain ilikulya i ḍe a kalele ka te, a kenishike ḍa i'ya uratsanasaki; kpam ya lya ya cuwa wa.

27 <<Gba mavura ma na mi, i 'yuwan mu baci ugorimuko, i lyai kpam kapala n u'yangasaka mu,

28 mpa dem ma lya ta kapala n uyan tsilala n aḍa n asuvu a shen cika. Mpa n kaci ka va ka ma yan ḍa mavura ma gbam ma lai ma cau kadofo kushindere adama a unyushi u cingi u ḍe.

29 Ya rongo ta utakuma inyama i mmuku n ḍe adama a kambulu ka pige.

30 N wasasa a asu u ulyasaka ameli a ḍe kayala, n wacinsa asudarakpa u urunukpusa ili i magulani u ḍe, n tadamgbansa akushe a ḍe a zuba u ameli a ḍe a ḍa bawu a'ari n uma, n pana ḍa icadi.

31 N wasasa ilyuci i ḍe i woko akpongo, n wacinsa asudarakpa u ameli a ḍe. Ma doku ma ciga magulani ma shinga ma udarakpa u ḍe wa.

32 N wacinsa uyamba u ḍe gba, kpam atokulalu

a de aza da a'ari pini na ndishi a pana uwonvo u uwacinsa u nala vi.

³³ N zuwa a tuko da kuvon, a wacinsa da gba a iyamba kau-kau. N zuwa uyamba u de u woko akpongo, ilyuci i de kpam i namgba.

³⁴ Pini nala da uyamba u de wa tsara uwunvuga u da u shadangi, an u wokoi i'ari kpam pini wa, i'ari de a asu u tsuwula a iyamba i atokulalu a de. Uyamba vi wa yan ta ayen ayen n u wunvugusi ucin u uwunvuga u da u kpaɗai utsara a'ayin a da i'ari pini.

³⁵ Uyamba vi u woko baci akpongo, wa wunvugusa ta uwunvuga u da u kpaɗai utsara a'ayin a da i'ari pini na ndishi.

³⁶ <<Shegai aza roku a asuvu a de aza da a buwai n uma, ma zuwa ta uwonvo u shadangu atakasuvu a de a uyamba u atokulalu a de yi, ijingi i kavuku gbam ya zuwa da ta ilyadi. Ya rongo ta ilyadi n i rukpusi yavu aza da a ka loko n kuvon, ko an u wokoi ko uza wa tono da wa.

³⁷ Ya rongo ta a magamani n i rukpusi yavu aza da a ka tono n kuvon, ko an u wokoi ko uza wa tono da wa. Ya tsara ucira u da ya shamgba i shilakana n atokulalu a de wa.

³⁸ Ya kuwa ta a uyamba kau-kau u tsuwula, uyamba u atokulalu a de wa lya da ta.

³⁹ Aza a da a buwai asuvu a de yi, a ka rongo ta ukotso sawu a uyamba u atokulalu a de adama a unyushi u cingi u de n unyushi u cingi u ikaya i de.

⁴⁰ <<Shegai mmuku n tsikaya n de ma dansa ta unyushi u cingi u le, n unyushi u cingi u ikaya i

le aza dā a lyai kapala n u'yangasaka mu, kpm a kpaḍa mu uyanka ukuna u maci.

⁴¹ Adama a nala a dā i zuwai mpa dem n lyai kapala n uyan tsilala n ele, hal n tutsuku le tsuwula a uyamba u atokulalu a le. A makorishi, mmuku n tsikaya n le n savada baci atakasuvu a uryagbaji a le, a wushuki n mavura ma unyushi u le,

⁴² ma ciba ta n kazuwamgbani ka n yain n Yakubu n Ishaku n Ibrahi, n ciba kpm n uyamba vi. §

⁴³ Shegai u kana ta uyamba vi u woko akpongo tsara u wunvuga uwunvuga u maci, kpm a yan le mavura adama a dā a goroi udani u va kpm a 'yuwain mele ma va.

⁴⁴ Gba n nala, a'ayin a dā i'ari a uyamba u tsuwula vi, ma 'yuwan dā wa, ma pana dā tani icadi n wacinsa dā gba wa. Ma kodo kazuwamgbani ka va n ada wa, kpaci mpa Magono ma Zuba Kashila ka de.

⁴⁵ Adama a nala, ma ciba ta n kazuwamgbani ka n yain n ikaya i de, aza dā n wutukpai a uyamba u Masar a kapala ka aletsu a ama dā a buwai, tsara n woko Kashila ka le. Mpa Magono ma Zuba.>>

⁴⁶ Nala mele ma, n udani, n uwenishike u dā Magono ma Zuba ma yain a mere ma ne n aza a Isara'ila a una u Musa a Masasa ma Sinai.

27

Utsupa kune a asu u Magono ma Zuba

¹ Magono ma Zuba ma tonukoi Musa,

§ 26:42 26:42 Kondo: Kag 17:7-8; 26:3-4; 28:13-14.

² <<Tonuko aza a Isara'ila udani u na vi: A'ayin a ḏa baci dem uza u tsinai u neke vuma ubana a asu u Magono ma Zuba, aku u tuwai wa ciga u wusa yi,

³ tyoku ḏa a ka raṣanaḁa kakuma ka ikebe i azurufa i vuma yi a ili i uraṣanaḁa i'ya a ka yansaḁa manyan a kuwa ku uwulukpi ḏa na: Vali ḏa baci u yain ayen kamanga ubana ayen aman-gatatsu, a tsupa ikebe i azurufa amangarenkupa.

⁴ Uka ḏa baci u yain ayen kamanga ubana amangatatsu, a tsupa ikebe i azurufa kamankupa.

⁵ Kalobo ka baci ka yain ayen a tawun ubana kamanga, a tsupa ikebe i azurufa kamanga, maku ma uka ma baci, a tsupa ikebe i azurufa kupa.

⁶ Maku ma vali ma baci ma yain uwoto u te ubana ayen a tawun, a tsupa ikebe i azurufa u tawun, maku ma uka ma baci, a tsupa ikebe i azurufa u tatsu.

⁷ Vali ḏa baci u lai ayen amangatatsu, a tsupa ikebe i azurufa kupa n u tawun, uka ḏa baci, a tsupa ikebe i azurufa kupa.

⁸ Vuma vi mayali ma baci cika, kpam u kpaḏai utsupa ili i'ya a kiḏumkpai, she u banka vuma ḏa u tsinai a kaci ka ne ki a asu u kaḏaraḁpi, kaḏaraḁpi ki ka kiḏumkpa kakuma ka ikebe i vuma yi dere n ucira u vuma ḏa u tsinai vi.

⁹ <<Utsina vi u kana baci u manama ma ma gain a naḁa Magono ma Zuba ma, kune ki ku kana ta ku woko ka uwulukpi.

¹⁰ Uza u utsina vi wa shuwandana manama mi ko u savaḏa n ma roku wa, wata, wa shuwandana ma ma lobonoi n ma ma kpaḏai ulobono wa, ko

tani ma bawu ma lobonoi n ma ma lobonoi wa. U kaṇa baci u yain nala, gba nnama n re mi she n woko n da mari uwulukpi.

¹¹ Shegai utsina vi u kaṇa baci manama ma nshinda ma ma gain a naḱa Magono ma Zuba kune wa, uza vi u kaṇa ta u banka manama mi a asu u kaḱarākpi.

¹² Kaḱarākpi ka ratsanaka ta kakuma ka ikebe i manama yi dere tyoku da ikebe i ne ya kaṇa, aku u tonuko uza vi ili i'ya wa tsupa. Ikebe i'ya baci dem kaḱarākpi ki ka kiḱumkpai, i shamgba ta.

¹³ Shegai uza vi wa ciga baci u wusa manama mi, she u doku kunzu ku te a asuvu a kunzu ku tawun ka ili i'ya a zuwai vi.

¹⁴ <<Uza u neke baci kuwa ku ne n uwulukpi ubana a asu u Magono ma Zuba, u kaṇa ta kaḱarākpi ka ratsanaka kakuma ka ikebe i kuwa yi, ko ka ku lobonoi ko kpam ka ku lobonoi wa. Ikebe i'ya baci dem kaḱarākpi ki ka kiḱumkpai, i shamgba ta.

¹⁵ Uza da nekei kuwa ki wa ciga baci u gono u wusa ka, she u doku kunzu ku te a asuvu a kunzu ku tawun ka ikebe i'ya a kiḱumkpai vi. Aku kuwa ki ku woko ku ne.

¹⁶ <<Uza u neke baci kapashi ka kashina ka agadu ka ne n uwulukpi ubana a asu u Magono ma Zuba, she a kiḱumkpa ikebe i kashina yi a kaci ka kakuma ka icun i'ya a ka fuda a cei pini a kashina ki. A kiḱumkpa ikebe i akundatsu a kuden kamanga i ilya i bale dem ikebe i azurufa kupa.

¹⁷ U neke baci kashina ki a asuvu a Kayen ka Utsara u Kaci, ikebe i'ya a tonuko yi vi ya

shamgba ta.

¹⁸ Shegai u neke baci kashina ki cina Kayen ka Utsarā u Kaci vi ka wurai, she kaḍarākpi ka kiḍumkpa kakuma ka ikebe ki a kaci a ayen a ḍa a buwai kahu Kayen ka Utsarā u Kaci ka roku ka kyawan. Aku a jebe kakuma ka ikebe yi.

¹⁹ Uza ḍa nekei kashina ki wa ciga baci u wusa ka, she u doku kunzu ku te a asuvu a kunzu ku tawun ka ili i'ya a kiḍumkpai vi, aku kashina ki ka woko ka ne.

²⁰ Shegai u wusa baci kashina ki wa, kpam u denkei ka uza u roku, wa wusa kpam ka wa.

²¹ An u wokoi u wusai kashina ki wa, a asuvu a Kayen ka Utsarā u Kaci, kashina ki ka woko ta ili i'ya a nekei gba n uwulukpi ubana a asu u Magono ma Zuba ka bawu a ka fuda a ka wusa ka kpam, aku ka woko kashina ka aḍarākpi.

²² <<Uza u neke baci kashina ka u tsilai n ikebe ka kari agadu a ne wa, ubana a asu u Magono ma Zuba,

²³ kaḍarākpi ka kiḍumkpa ta ikebe i kashina yi a kaci ka ayen a ḍa a buwai kahu Kayen ka Utsarā u Kaci ka roku ka kyawan. Uza vi wa tsupa ta ikebe yi tyoku ḍa a kiḍumkpai i'ya kain ki. Kune ka uwulukpi ka la vi ubana a asu u Magono ma Zuba.

²⁴ Asuvu a Kayen ka Utsarā u Kaci ki, kashina ki ka gono ta ka uza ḍa a tsilai ka a kukere ku ne, uza ḍa kashina ki kari agadu a ne yi.

²⁵ A ka kiḍumkpa ta gba ikebe i'ya a ka tsupa vi a kaci ka ili i uratsanaka i'ya a tsu yansaka manyan a kuwa ku uwulukpi.

²⁶ <<Shegai ilimaci i kagita i manama ma kuwa

ma baci, wata, kanaka ko macon i Magono ma Zuba i'ya, adama a nala va neke i'ya wa, kpaci i Magono ma Zuba i'ya a kagita.

²⁷ Manama mi ma nshinda ma baci, a ka fuda ta a ka wusa ma a kaci ka kakuma ka ikebe ka kadarakpi ka kidumkpai, kabolo n kunzu ku te a asuvu a kunzu ku tawun. A wusa baci ma wa, kadarakpi ka denge ta ma a kakuma ka ikebe ka a kidumkpai vi.

²⁸ Ili i'ya dem vuma nekei gba, wata, ko vuma ko manama ko kapashi ka kashina ka ne ubana a asu u Magono ma Zuba, a ka denge kpam i'ya ko a wusa i'ya wa, kpaci i woko de i uwulukpi cika a asu u Magono ma Zuba.

²⁹ A neke baci vuma gba adama a uwuna, a ka wusa yi wa. U kana ta a wuna yi.

³⁰ <<Ili i te asuvu a kupa i'ya baci dem a wutukpai, wata, ilya ko ilimaci i ndanga, i Magono ma Zuba i'ya. Gba ili i nala yi i'a ta n uwulukpi ubana a asu u Magono ma Zuba.

³¹ Uza da baci dem wa ciga u wusa ili i te asuvu a kupa i'ya u nekei, u kana ta u tsupa ikebe i ili yi aku u doku kunzu ku te a asuvu a kunzu ku tawun.

³² Gba ili i te a asuvu a kupa i ushiga u anaka, ko u ncon ko u nryadiga i Magono ma Zuba i'ya. A ka kece baci nnama, ma baci ma rukpai ma kupa a asu u ukece, ma woko ta ma uwulukpi ubana a asu u Magono ma Zuba.

³³ A ka dangasa manama adama a tsulobo tsu ne ko tani a adama a ukpada u tsulobo tsu ne wa, a ka sava da tani n ma roku wa. A sava da baci manama n ma roku, n re gba ma woko ta

n uwulukpi, a ka fud̄a a ka wusa n d̄a wa.>>

³⁴ Mele ma Magono ma Zuba ma naḱai Musa
ubana a asu u aza a Isara'ila a Masasa ma Sinai
ma la vi.

Tsikimba OT

The Old Testament in the Tsikimba language of Nigeria: Tsikimba OT (Bible)

copyright © 2025 Language Development and Translation Initiative (LDTI)
and The Seed Company

Language: Auna (Tsikimba)

Contributor: The Seed Company

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

- You include the above copyright and source information.

- If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

- If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-07-02

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 26 Jul 2025 from source files dated 2 Jul 2025

f67ec42c-5bd8-5a06-a6a0-98e6c3898c18